

ZALA

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 korona (5 fr.)
Félévre 5 korona (2.50)
Negyedévre 2 korona 50 fillér (1.25)

Hirdetések jutányosan számítanak

Nyitlatter pottosora 10 kr.

Előfizésnek, valamint a hirdetésnek vonatkozólag Fischel Fülöp Könyvkereskedéséhez intézendők.

Szerkesztőség:

F 5 - n e c s a Ollóp-ház.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankgyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenei takarékpénztár hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Az egyházpolitika és az ellenzék.

Wekerle kormánya Magyarország kormányzását avval a korszakalkotásra képes programmal vette kezébe, hogy a felekezetek egymásközi surlódását megszüntesse, evvel a magyar állam hatalmát, tekintélyét kiterjessze s evvel a szent István koronája alatt élő népek társadalmának a magyar nemzet érdekei szerint való szilárdítását egységesítést előkészítse. E nagy cél érdekében megvalósítására kiírtá az anyakönyvek államoztatását, a vallásgyakorlat szabadságát, a zsidó-vallás egyenlőségét, s a kötelező polgári házasságot.

Az Apponyi vezérlete alatti nemzeti párt a kormány mindezen tervezéseinek hívéül jelenté ki magát, s a hogyan elején a dolgok állottak, csak arról lehetett szó, hogy melyik liberálisabb: a kormány-e vagy az Apponyi párt? Amint aztán a kormány a javaslatokat elkészítve egymásután a képviselőház elé terjeszté, az Apponyi-párti lapok csavargatásából kiült, hogy e párt a maga liberalizmusával csak álcázkodott; s most, hogy a korona előtt fekvő polgári-házassági javaslat betérjesztése már csak rövid idő kérdését képezi, alárojtá le is vetette, s nyíltan személyes obstrukcionális harcot hirdet a kormány ellen, hogy azt megsemmisítse — ha lehet.

Tudtuk mi már az urak e színe-változásának bekövetkezését jó előre, egész előjárásuk eddig előkészítője volt csak. Láttuk az egyes javaslatok előterjesztésénél folyton növekedő izgatottságukat, szánuhozunk azon önvigasztalásukon, hogy a legfontosabbat: a kötelező polgári házasságról szólót, nem fogja előterjeszteni, s mikor ez mégis megtörtént, gúnymosolyra indított azon híresztelésük, hogy az a javaslatot természetéből kiforgató, kompromisszum korlátai közt készült Híresztelésük alapját az álltak szorgalmasan terjesztett azon állítás képezte, hogy a polgári házasság előkészítésének főtényezője Szilágyi igazságügyminiszter kegyvesztett a királynál.

Most aztán, hogy e kegyvesztettség híre Szilágyinak a király által történt fogadtatása útján mesének bizonyult, s a polgári házassági törvényjavaslat rövid idő alatti előterjesztése bizonyos, az ultramontanizmusukat eddig szabadelvűségi mázzal kenődött Apponyi-párti urak dühösen törnek ki, s a budgetvitára az obstrukciót kormánybnktatást tűnik ki napirendre. Meg is valósítják szándékukat, — ha lehet.

De nem lehet ám!

A kormány a maga kitűzött programját becsületesen befogja váltani a javaslatok előterjesztésével, a polgári házasságot

kötelezővé teszi, a házassági peres kérdésekben a bírásokodást a maga kezeibe veszi, egységes házassági jog alapján, megszüntetve a különféle egyházakban divott különféle házasságjogokat, visszaéléket s a magyar állami tekintélyt általánosítja oly tereken is, hova az az eddigi kiváltságos egyházi jogok korlátai miatt nem terjedhetett ki ez ideig. S mindez anélkül, hogy bármelyik vallásnak lényege érintessék.

E javaslatok előterjesztése volt a kormány keletkezésének alapja, s azok legutolsójának előterjesztése is az illésnek alatt bizonyos. A magyar közvélemény lelkesedéssel várja azok megvalósulását, mert már általános a meggyőződés, hogy akkor a magyar állam erősebb lesz, a társadalom erősödése s a lehetőség folytán megkezdődő összeolvadása által.

Majd meglátjuk, hogy az ellenzék me-reszkedik-e fenyegetését végrehajtani s a valóság elé gátóul fellépni? Az egyházügyi reformoknak a nemzet érdekében végre kell hajtaniuk; ha az ellenzék megátalkodottan ellenszegül, megvagyunk győződve, hogy az ehrendelendő választásoknak a nemzet szigorú ítéletet fog mondani az érdekeivel gonoszul kuárkodók ellen, és új képviselőtől kirekeszti.

A „ZALA“ tárcája.

Nagykanizsai hítsorsosaitmhoz!

(Emléklül 1893-ik évi október 15-ére.)

Hitbuzgalmatokból
All az Isten háza!
Az ígét hivatott
Lelkés magyaradza.

Emelje a lelket
Aldó Istennéhez;
S hatoljon a szívébe
Mely nemesen érez.

A szeretet drága
Kincsét ossza szellyel,
Hogy egyik lehessünk
Szemben a veszéllyel.

Ne kérdjük azt:
„Ki mint imádja Istenét?“
Csak egymást szeressük:
Ez Istennek elég.

A hit tanítja, hogy
„Az Isten: szeretet!“
Kedves előtte csak
Szerető szív lehet.

Uj szed és ragyog
A magyar hadra
Ha szeretet — erőny,
S hit lesz erős véra!

Pap Gábor.

Halottak emlékezete.

A „ZALA“ eredeti tárcája.

November 2-án.

Memento mori! Lehet-e ezen a héten másról írni, mint a halottakról? Hiszen ugyis az egész évből két napot kapnak, ők, akik már elmentek oda, honnét nincs visszatérés, hadd legyen ez a két nap egészen az övék.

Szegény halottak! Előtünk ők éltek, ők szenvedtek, ők örültek a létnek, övék volt az élet, most, hogy leléptek ennek színpadáról, minden évben két napig ők foglalkoztadják az éőket. az ő emléküknél áldozunk könyvvel, virággal, gyertyával — és azután megint egy évre elfeledjük őket. Az idén őket, jövőre talán miránk kerül a sor.....

Memento mori! Nincs hely, nincs idő nincs a'ka'om, mely jobban megmuta bennünket, mint ha halottak napjának elő estéjén a temetőben járunk. És miért? — Ott nyugosznak kedveseink ott annyi emlék, mi fölük ránk maradt, és nem érezük máskor azt a megilletődést, nem tápláljuk azokat a sötét gondolatokat, mint halottak estéjén. Miért? — Mert akkor az egész világ velünk gyászol, minden arc hasonlót fejez ki; mert önzők vagyunk, és azon az estén legjobban eszünkbe jut, hogy halandók vagyunk, — megszál! mindnyajunkat a halál előérzete; mert azon estén legjobban látjuk a halált, legintesebben hat ránk annak gondolata.

Különb is az a halál! Élmi boldogan és di-

csóitve, vagy szerencsétlenül és megvetve, küzdve és lelkesedve, mindegy akárhogy, de élni és tudni, hogy mindennek egy pillanat alatt vége lehet, tudni egész biztonsággal, hogy eljön a perc, mikor nem dobog, nem lelkesül a szív, — megakad, nem gondolkodik az ész, nem szól az ajk, a test megdermed, — és ez a pillanat lesz a halál! Nem borzasztó egy érzés ez?

Borzasztó mindenkinek az ész, nem szól az ajk, a test megdermed, — és ez a pillanat lesz a halál! Nem borzasztó egy érzés ez? Borzasztó mindenkinek az ész, nem szól az ajk, a test megdermed, — és ez a pillanat lesz a halál! Nem borzasztó egy érzés ez? Borzasztó annak, aki megszokta csak rózsákon járni és észbe jut, hogy halála után a rózsák csak koporsója letéjére és sírjára kerülnek, de ő már nem ül nekik, nem látja őket, halott lesz, — mordulatlan halott.....

Es mégis, minden borzasztósága dacára, milyen édes a halál gondolata a sokat szenvedettnek. Ha vallásos és hisz a túlvilágban, azért mert reméli, hogy földi szenvedését mennyei boldogság fogja felváltani, remél, mert iszene mégijerte neki a mennyországot. „Boldogok akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak!“ — Azoknak pedig, kiknek nincs hitük, nem remélnék egy jövő életől semmit... lehet-e nagyob vizasztalásuk mint az, hogy lesz idő, midőn megszűnik minden fájdalom, kihal minden gondolat, nem éreznek; semmit... , asuznak mélyen, drom nélkül... , szóval eljön a Nirvna.

Szóval, akárhogyan vesszük, a melyben gondolkodónak nem lehet borzasztó a halál... gondolata. Nem fájhat neki a tudat, hogy oda kerül a temetőbe, a többi csendes lakó közé, — hogy talán jövőre az ő sírja felett égetnek

A megfelelőbb közeleti illeték.

Hirschel Ede urnak a ZALA 41. számában e tárgyra vonatkozólag megjelent replikáját felelet nélkül hagyom, ha nem észlelnék abban oly jelenségeket, melyek a közügyek elintézésére és a város érdekeire nézve veszélyes és káros következményeket szülhetnek.

Hirschel Ede ur replikájában előadja:

1-ször, hogy felelősségének ezen lap után történt nyilvánosságra hozásával a megyei bizottsági tagokat akarta informálni,

2-ször, hogy a kongó utakból eredő bevételek és kiadások városunk többi bevételeivel vagy kiadásával összefüggésben nem állanak, azok külön alapot képeznek és ezek a városi pótdó fedezésére nem fordíthatók.

3-szor, hogy nem nyugszik hamis adatokon a költségvetés akkor, ha az, az 1886. évi XX. t. c. 123. és 124. § a ellenére készültek, vagyis, ha a rendes jövedelem és kiadás abba nem vettük fel, mert a kongó utak fenntartása eddig nem képezte és ezután sem fogja képezni városunk rendes, vagy rendkívüli kiadásait; és meri a közeleti illetékből befolyt összeg eddig sem fordított városi célokra és ezentel sem fog fordíthatni; végre

4-szer most már leismeri Hirschel Ede ur, hogy indítványának célja az volt, miszerint a közeleti illeték 2 krajcáról 1 krajcár-ra szállítassék le.

Ezen pontokra válaszon a következők:

ad-1 Informálni szabad, de lapok után nem szokás, — a felsőbb hatóság eldöntése a'at álló ügyet az eldöntés előtt lapok után vita tárgyává tenni nem lehet annélkül, hogy ki ne tegye magát azon gyanúnak, miszerint a felsőbb hatóságra pressiót akar gyakorolni; ez pedig nem információ.

ad 2. Ha Hirschel Ede ur a városi költségvetésébe veszi és annak csak összesítését tekinti meg, akkor meggyőződhetné volna arról, hogy a bevétel XVIII. tétele alatt előforduló 11,200 forint eddig rendes bevétel a városnak, mint az 1861. XX. tétel alatt előforduló többi összegek. Ezen tételek alatti összegek tesznek 117,622 — 25. és mivel a kiadás 199,786 — 25.

Tehát marad pótdóval fedezendő hiány 82,164 forint.

Már most, ha Hirschel Ede ur indítványa szerint a XVIII. tétel alatt bevezetett 11,200 forint helyett csak 5600 forint vételezést volna be, akkor a költségvetés 1861. XX. tétele alatt maradt volna, s mivel indítványa a kiadásra nem terjedt ki maradt volna kiadás 199,786 — 25. és így pótdóval fedezendőhiány vagyis 87,764 — 15.

De ha Hirschel Ede urnak felelősségének említett 5290 forint 2 kr. a költségvetés XXV. kiadási tétele alatt megemlíti től, s ebből színtén levonatték, a kkor a végösszegek így lognának állani:

marad tehát a pótdóval fedezendő hiány 82,473 forint 98 kr. vagyis 309 forint 98 kkal több fedezetlen összeg maradna, mint a meunyt a 64-2 kr. pótdóval fedezni lehet.

E szerint, akár az eredeti, akár a felelősségben módosított indítvány fogadhatnák el, — a városi pótdót mindkét esetben felemelni kellene. Ezek tények, és ezeket ellagadni, vagy megmásítani nem lehet; de azért a könyves tudattal sohasem dicsekedem, sőt beismerem, hogy elkönyvelni nem is tudok, a mi a városi költségvetésnek elkesztéséhez nem is szükséges, — hanem szükséges az, hogy a kétszer kétfő mindenkor helyesen alkalmaztassék és minden érvelés magára a költségvetésre alapítassék.

ad 3. Már a 2-ik pontban eléggé kimutattam azt, miszerint a közeleti illeték éppen oly jövedelmét képezi a városnak, mint bármely más jövedelem, és az ebből eszközleendő utépítéset ep oly városi cél, mint a költségvetés kiadásai rovatának 1-től XXIX. tétele alatt előforduló bármely más kiadás és ez okból, az ebből befolyó jövedelem és kiadás az 1886. évi XX. t. c. 123. és 124. § a értelmében a költségvetésbe felveendő annyival is inkább minthogy az 1886. évi XX. t. c. 132. § a értelmében az illeték szedésének jogát éppen a városi jövedelemnek szaporítása végett adja meg a ministerium.

ad 4. Csudálom Hirschel Ede ur azon ózinte beismerését, miszerint indítványának célja az volt, hogy a közeleti illeték két krajcáról egy krajcár-ra szállítassék le, ezt indítványában egy szóval sem említi. Oly indítványokat pedig, melynek célja ehallgatatik, a közügyek terén elő állni nem lehet, sőt mondatom, hogy a közügyek elintézésére veszélyes.

Egyedül ennek tulajdonsága tehát Hirschel Ede ur az, hogy indítványa mellett senki sem szavazott.

Most már értem érzékeny felhevülését a közgyűlésen tett és az ügyek tárgyalásai során használni szokott azon kifejezésem miatt, — hogy maradjunk a rendes eljárásnál. Pedig ez alatt csak azt értem, hogy tárgyaljuk a költségvetést külön és a közeleti illeték leszállítása iránt benyújtott, de most tárgyalásra ki sem tűzött kérelmet is külön.

Hígyje el Hirschel Ede ur, hogy ha indítványa célját el nem hallgatja, vagyis ha azt indítványozza, miszerint a közeleti illeték leszállítassék, akkor vitaközbe sem kerül; — mert indítványa egyszerűen azt válaszolta volna a polgármester, hogy napirendre kiülve nincsen, tehát tárgyalni sem lehet.

A kitűzött tárgyak közé azonban ily uton és és módon új indítványt beöröszkolni nem szabad.

A közeleti illeték leszállítása engem annyira nem igen fog érinteni, mert vala'at im nincsenek, de bizosíthatom Hirschel Ede urat, hogy a közeleti illeték leszállítása iránt benyújtott kérvény tárgyalása alkalmával a kereskedők és termelők érdekeit ep úgy, mit Nagy-Kanizsa érdekeit figyelembe fogom venni.

Végre constathatom, h g mindketten egy

céla törekzünk, csak az utakban és módokban van különbség, e minti pedig én Hirschel Ede urral soha vitaközbe nem bocsátkoztam volna, ha a nyilvánosságra hozott felelősségében és replikájában engem nem apostrofál. Ennek elébe kellett állanom és be kellett bizonyítanom, hogy Hirschel Ede ur indítványa helytelen, felelőssége pedig alapatlan.

Plihal Ferencz, városi képviselő

(+) Képviseleti beszámoló. Remete Géza

a letenyeri választókerületi országgyűlési képviselője mult vasárnap körutat tett kerületében. Választói egy küldöttségnek kíséretében Nagy-Kanizsáról indult Szeptelnekre, innel Fityeházán át Mura-Keresztúrra, hol Peller apai vendége v. l. Szeptelneken valamint Mura-Keresztúron nagy hallgatóság jelenlétében beszámoló beszédet intézett választóihoz, melyből kiemeljük azon részeket, melyekben igazolni iparkodik miért nem követte eddigi vezérét Ugron Gabort a 48-as és függetlenségi pártba és hogy miú' allásponot foglalt el a vallási-ügyi kérdésekben a ház asztalára lelti javaslatokkal szemben. Partálifásának megváltoztatását, a beteges és alkotmányos életünkre veszélyes pártviszonyainkkal ideköljja. A 2-ik okot e lépésre a hazánkban és Ausztriában is mutaköz nemzeti törekvések szorgalmaták: melyek ez idő szerint a dualismus fenntartást magyar szempontból kívánatosnak és szükségesnek mutatják. „A közpöi kiegyezést jelenleg bolygató parttágyait megszöndni; feleslegesnek sőt meggyőződésemmel ellenétesnek találom.“ — „Nekünk jelenleg az ausztriai mozgalmakkal szemben legnagyobb óvatosságot kell tanúsítani: mert a magyar nemzet ellenségei döngetik a 67-iki kiegyezést.“ — Harmadikokul — Remete azon ellentetes nézetet hozta fel, mely közte a függetlenségi párt közt a közigazgatás-reformja kérdésében fenáll. Ó ugyanis az állami közigazgatás híve, miglen a függetlenségi párt a megyei önkormányzat mellett foglalt állást. Mindezek után kijelenté, hogy gróf Apponyi Albert vezetése alatt álló nemzeti partal' o hajtt működni. A szönyegben levő és a közjóvóban valószínűleg a képviselőház elé kerülő javaslatokkal szemelfoglalt álláspontját — Remete — a következőkben ismerteté: A vallás szabad gyakorlására — az anyakönyvek állami vezetésére és a szökök receptiójára vonatkozó javaslatokat lelétlenül megszavazza, noha a receptiokra vonatkozólag kívánni fogja, hogy a szökök egyházilag szervezkedjenek és hogy az Oro-mországhól beözölökkel szemben a honossági törvény szigoruan alkalmaztassék. — A kitételeba helyezett kötelező polgári házasság behozatalát az anyakönyvek állami vezetésé után szükségesnek nem tartja és a fakultatív polgári házasságot elégségesnek véli. A házassági válóperek tekintet nélkül a válásra a kur bíróságok hatáskörébe utalható — a kötelező polgári házasság behozatala nélkül a ügy e tekintetben fenálló zavart állapotok orvoslását nyeresndek. Különbön nézeteit az egyházi és vallási kérdésekben lapunkban közzétett és választóihoz intézett nyílt levélben már kifejtette és az ott mondottakat most csak ismételné. Szükségesnek tartja az 1868. évi 53. törvényekik azon szakaszainak módosítását; melyek a szökök jogait az egyháza ruhazzák oly formán, hogy a szökök akarata határozzon — a gyermekek nevelésére fölött. — A katolikus autonómia behozatalának ep oly határozott támogatója, mint a minő védelmezője saját protestáns egyháza autonómiajának. — Nézete szerint a kormányának a reformok behozatalával a közigazgatáson kellett volna kezdenie és élénk színekben váltoja az adminisztratív hivatalok állapotát. — További beszédében választókerületének egyes vidékei gazdasági viszonyairól emlékezett meg és ennek javítására különféle tanácsokkal szolgált választóiának, kik képviselőjüket lelkesen megjelnezték. Murakeresztúrról M. Szerdahely, Tóth Szt. Márton és Becsehely község látogatására indult és este visszatért Nagy-Kanizsára. Mv vasárnap Bánok-Szt.-Györgyön fogja beszámolóját tartani és csak akkor, miután választókerületének nagy részét beutazta és választóinak hangulatáról személyes meggyőződés szerzett, megy választókerületének a kézhelyére Letenyére, hol a vezető férfiak nem szivesen vették a nemzeti pártba való csatlakozását.

gyertyát és hullainak könyeket. — Az borzasztó csak, hogy tudjuk: mindazokra, kiket szeretünk, hasonló sors vár, hogy mi talán mind túléljük őket egyedül, elhagyatva várjuk mig eljön értünk ebben az esetben nem kegyetlen, hanem az igazságszerel Halál!...

Oh van élet, mely százszor kínosabb, gyötörőbb és fájdalmasabb, mint a békés, nyugalmas Halál!...

Ezek a gondolatok kóvályogtak fejemben, mikor a temető ezer és ezer gyertyalángja vakított szememet halottak estéjén. A sírokon a sok virág, a sok mécs, gyertya, oly széppé tette a halottak ünnepeit. És, hogy milyen keveseket látott mégis meg, azt bizonyította, hogy a temető közepén valóságos corszó volt, mindenki beszégetett, mosolygott, folyt az ellojott kacagás és a sírt.

És amig a praktikus világnézet el nem törli ezt a kegyetlen ünnepet, így marad ez mindig. Lesz sok virág, gyertyaláng, sőt agyajak sokan csupa hiszálgból drága koszorúkkal a sírokat, melyeket mágnap hazavisznek és jövő alkalommal ujra kivisznek. Még itt is mindenki mutatni

akar, pedig ha szegény halott látja a díszet bizonyosan jobban megöriul a szivből adott pár szál élőviragnak, mint a hiszálgból kitűzött szegényvirávo'knak. Adtok bár keveset vagy sokat, egyszerűt vagy díszeset, — de amit adtok, adjátok egészen oda.

Ugyem tehetek értük soha semmit, minden adozatok az, mit halottak estéjén a sírra viszek. Azt pedig ne vegyéktek vissza, hogy egy év múlva újra pompázhatassatok vele, hagyjatok mindent a sírokn, melynek lakói egykor olyanok voltak, mint ti!

És lesz máskor is a sírok körül nyugszó, szörakozó embertömeg. megáll egy egy sír előtt, megilletődve sőt haj egyet és megtordulva — el is felelte a sírt, lakójával együtt. És lesznek, máskor is, ámbár nagyon kevesen, kik átérzik majd a nap szomorú jelentőségét kik elgondolkoznak az élet és halál felett és kiknek a halottak is eszükbe jutnak.

Segény halottak! Requiescant in pace!

Népkönyvtár.

T. lapársunk, a „Zalai Közlöny” mult számának vezércikkében egy népkönyvtár felállítására érdekében szólal fel, kivánatosnak tartaná azt, s amint a cikk mondja, a Z. K. szerkesztője első alapul maga is száz kötet könyvet ajánlott fel sok év előtt, de a dologból nem lett semmi.

Dicséretreméltónak találjuk ezt az eszmét, mely szerte az országban nehezen tud gyökeret verni, a mi arra a feltevésre ad okot, hogy nálunk a középosztály vagy a kisebb iparos osztály nem nagy barátja a könyveknek, s szabad óráit inkább minden mással tölti el, mintsem olvasással.

Dicséretre méltónak találjuk azt az eszmét s egy haladó városra nézve, minő Kanizsa is, talán csakugyan alkalmat kellene szolgáltatni a szegényebb középosztálynak, hogy jó és hasznos olvasmányokhoz ingyen jusson. Mert az olvasásnak meghonosítása oly körökben, a hol könyvért pénzt nem adhatnak, mert nincs, sok üdvös és jó dolognak kuforrasztását képezi. Először is alkalmat szolgáltat az önművelődésre ami magában az olvasó egyéne nézve is — nagy erkölcsi és szellemi nyereség, bővült látókörét és sok oly dologgal ismerteti meg, melyről könyv hiányában tudomást nem szerezhet. Másodszor igen sokat — ha nem is mind — visszatart a korcsmazástól vagy más helyek látogatásától. Az az ember, a ki valami kellemessel és haszonnal foglalkozik otthon, nem hagyja el oly könnyen családi tűzhelyét, otthon marad családja körében és szabad óráit nem a korcsmában tölti, a mi neki pénzébe, sőt egészségébe is kerül. Ennek már aztán nemcsak erkölcsi, — hanem anyagi haszna is van. De itt azután az erkölcsi haszon még a család tagjaira is kiterjed, akik nincsenek annyira magukra hagyva és jobban érzik magukat a család körében, mintha szanaszét vannak s csak akkor vetődnek haza, mikor enni kell.

Meglehet, hogy a felfogás itt egy kissé optimistikus, de egy bizonyos, hogy jó könyvek olvasása, ezeknek ingyen terjesztése oly körökben, ahol talán érzik hiányát, de nincs pénz ezek beszerzésére, semmiképpen sem árthat, hanem mindenesetre hasznáthat.

Tisztelt lapársunk azonban elfeledni látszott, hogy városunkban tényleg van egy ingyenes népkönyvtár, melyet néhány emberbarát több év előtt beszerzett, s azóta használják is e körülbelül 800 kötetből álló könyvtárt. Sokan olvasnak belőle, tudomásunk szerint, olyannok is, kik bez máskülönbön jó könyv nem jutna. Ha ismerném a könyvtár forgalmát, statisztikailag meg lehetne tudni állapítani, hogy szükséges volna-e itt olyan könyvtár, mely a város által gondoztatik. — De sajnos! azt kell feltételeznem, hogy városi lakosságunk indolenciája ezt a könyvtárt is arra fogja juttatni, hogy könyveinek létszámát nem gyarapíthatja. Annál év óta áll már fenn ezen ingyenes népkönyvtár, hogy legálább néhány ezer kötetet kellene bírnia, hanem bizony igen kevés azok száma, kik e könyvtárra adakoznak. De ha már tisztelt lapársunk szükségesnek tart városunkban egy népkönyvtárt, azt csodáljuk, hogy erre a már fenn álló ingyenes nép könyvtárra nem gondolt, s azt nem javasolta, — hogy a város ezt vegye át kezelés alá, a Z. K. szerkesztőjének 100 kötetével első alapnak 900 kötetből állana a könyvtár, s innen tud aztán könnyen lehetne gyarapítani. De bizonyos, hogy ennek is el fog jönni az ideje, s a nyilvános városi könyvtár is egyike leendő azon közművelődési intézményeknek, mely befogja tölteni hivatalát, s mely most még csak keveseknek képezi óhajátát.

A közönség köréből.*)

Tekintetes Szerkesztő úr!

Ki tagadhatna, hogy új rendőrök kapitányunk tevékenységének máris uton ufeleén jöttévő nyomaiba akadunk? Volt az előző években is országszerte cholera-járvány; korábban is mind megannyiszor a hivatalos vendég beköszöntéséről kellett rettegniünk; de azért minden megmaradt a regiben; egyetlen kéz sem mozgott, hogy a fenyegető vesélyvel szemben valami óvintézkedést kezdeményezzen. — Hogy ez most másképp van, — hogy közönségünk élete és egészsége, a nyilvános rend és tisztaság fölött jó akaratral és vasmarokkal rendelkező — feladatának magaslatán álló férfú örökös — ez új és jobb aerat, közeletünkben oly örömdetes fordulatot jelez, melyet lehetetlen, hogy a nyilvánosság előtt különös elismeré-ünk jellel ki ne emeljük! — Sok bizony itt a teendő! — Tág tere van itt tisztelt főkapitányunknak szakértelme érvevényesítésére, — temérdek javító intézkedésre!

Tán nem felesleges, ha ezáltal a családrendtartás szigorubb kezelést, a háztulajdonosok hazrendjének ellenőrzését, de különösen ama divó botrányos szokásnak — beállítását szorgalmazzuk, mely szerint házi cseledek a reggeli szabatszerűségénél a járó-kelő közönség fejére rázak piszkos törülköző ruhaik undorító, járvány idején esetleg fertőzött tartalmát. Nem kérelkedünk, hogy ezen bajok is a közel jövőben orvosást nyerjenek.

Maradtam a tek. Szerkesztő urnak

N. Kanizsán, 1893. okt. 30.

kész szolgája:

I. S. S.

Tollfuttában.

A nagy-kanizsai róm. kath. temetőről azt tartják a mifal. dóság kiválóbb esztétikusai, hogy nagyon barátságos hely. A várossegítő egyesületek öröke alakuló tagjai meg azt mondják, hogy pompás sétater. És a m. t. publikum ennek alapján megértheti, hogy miért nem sietnek nálunk sétateret csinálni sem a mulandóság esztétikusai, sem a várossegítő egyesületek talán az idők végtelenségéig alakuló tagjai.

Valóban fölételes is volna. Ugy, ahogy most vagyunk, a publikumnak vidámabb, virágokon röpülő része megtalálja a maga sétaterét a korzón hola szellemes csavargások zsong-egyvelege mellett valóságos séta-hangverseny van minden este 6 órától 8-ig; az a része pedig, amely már azóta felá tünt az „omnis tantus” fekete fátyalát a gyába vette a „pulver et umbra stinus” szürke gondolatát, úgy sem igen találhatna haugiatának megfelelőbb körzót a róm. kath. temetőnél

Évek után évek surrannak. Pusztulunk, veszünk. Hol itt, hol ott bontogtja a halál azt a követ, mit a szeretet gondos kezével gyűjtögettünk és a hűségű ragaszkodás szent kötelekével kötöztettünk egybe. És egyszer csak azt vesszük észre, hogyha régi ismerőseinkkel akarunk beszélgetni, ki kell menni a temetőbe.

Csak legálább annyira volnánk már, hogy azoknak a jó ismerőseinknek halpörpi ne volnának két, három temetőbe is elosztva, hogy legalább mindnyájunknak édes anyja ólen: a földben nyerne kifejezést a testvériség gondolata.

Előre is a részvételt fejezem ki azok iránt, kik a jövő század valamelyik hatalmasabb kibontakozási korszakában sóhajtoznak majd úgy a béke olajja után, mint mi Hoffmann Mór közművelő Zala militáriai esztétikájában: a viláskodó kagyalban és a jövő század Zalajának valamelyik békelobogós fehér példányát halottak estéjén learkják teni sirunkra. Tevesz azoknak a jólelkűeknek előbb mindenesetre gondos ajatrom-tanú mányos után keresztül-kasul kutatni a róm. kath. temetőt, aztán onnan lebantukolni az én Mór közmű Jozafát völgyébe! Mert így kell miúket majd halatunk után kínos causzta-mászással megkeresni. Az életben milyen szépen megferünk egymás mellett, milyen szépen tudjuk dicsérni egy fedél alatt a jó letent (mivelhogy mind kettőn a pedagógia mesején várjuk a jobb termést.) És halatunk után ugy elválasztanak majd bennünket, mint a tapintatos tanító a rossz हुkat.

Hát biz ez nagyon furcsa dolog! De hát az emberek milliót azt tartják, hogy így van jól. És ki mondja meg minden egyéb véleményt megdöntő ítéllet, hogy nekem van igazam?

Akik innen elmennek tőlünk, nagyon jó lehet dolguk oda dt Putifer házában; nem kíváncsi, nem is jönnek vissza; s így nem tudhatjuk meg tőlük, hogy miként vélekednek

* E rovásban a közönség köréből érkezű közleményeket — a mennyiben csak közérdekeltek — mindig eszvesen közöljük, ellenben nyilván beküldött közleményeket nem vehetünk ügyembe.

oda-át? Azt a hangot pedig, mely az általános emberi szeretettől meg-megregező szíven szól hozzánk, mint a magasabb ihléte szónata, nem mindeki érti meg; akik pedig megértik, ugy gondolkoznak, hogy nagyon szép a mindene- ket egyesítő testvéris béke égi malasztja; a béke olaja is nagyon jó a sebekre; de a gyűlölet tűze meg a sebekre...

A temetői hantok fölött tölépődő igy, mig körülöttem nyútság, hullámzik a sűrűsűk tarka sokasága.

A holtak iránti kegyelet világosságától fényes ilyenkor a temető. Világot gyujtanak a sírok fölött. Azt mondják a sírban porladókra: „az örök világosság fényeskedjek nekik!” Azoknak már valahol az örökre egyesítő szeretet és béke örök forrásánál bizonyára fényeskedik is.

Hanem mi, akik itt a századokon át egymásba omlott sírok fölött fátylakkal járunk s világot gyujtanak a holtaknak — mi bolygunk még folyton a meg nem talált valódi cél és rendeltetés bizonytalanságával; mi futunk igen sokszor legtöbbiszor csalóka éjszakai fény után és a mi lelkünk szomjazhatja igazán azt a „jobb világosság” azt az igazi fényt, mely a haladó nagy német költő ajkáról utolsó test. véri óhajként rebbent el az emberiség egyeteme számára.

Bizony-bizony azoknak az átszellemlülteknek a szeretet örök forrásánál már fényeskedik az örök világosság. — Nekünk élőknek, nekünk kell itt a gyűlölet és szemfényvesztés éjszakaijában több világosság!

H I R E K.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága 1. évi november 14-én délelőli 9 és fél órákor rendkívüli közgyűlést tart, amelynek egyedüli tárgyát József cs. és kir. (Géhercz Ö Fenségehez honvéd táparancsnokságának 25 éves jubileuma alkalmából a vármegye közönsége részéről intézendő üdvözlő felirat fogja képezni. Ezen rendkívüli közgyűlésre a törvényhatósági bizottság t. tagjai tisztelettel meghívottak. Zala-Egerszegén, 1893. november 1-én. Svastics Benő sk., Zalavármegye főispánja.

Halottak napján. Mint minden évben ugy az idén is kivonult a főgymnasium ifjusága tanár-ik vezetése alatt azon sírboltoz, mely két derék tanár Grossmann és Keszthelyi örök pihenő helye. Sárcz Károly VIII. oszt. tanuló érzelmi beszédben emlékezett meg a lényesen diszített sir lakóiról, utána pedig len Kopácsy György VIII. oszt. tanuló alkalmi verset azavalt szintén nagy hatást kelteve. *Morgenbesser* volt polgári iskolai igazgató sírját ezen intézet növendékeit diszítették fel és világiolták ki. — A temetőben óriási néptömeg tolongott az esti órákban, gyönyörködve a sírok citruságába és szinte még gondolva arra, kit a sír takar.

Előléptetések. A novemberi katonai előléptetés alkalmával: *Parcseltics Ottó* főhadnagy a palini mentelep-osztály parancsnoka százados, *Rogosinszky Antal* főhadnagy a 20 ik honvéd gyalogezrednél szintén százados, *Kornis Géza* hadnagy a 20-ik honvéd gyalogezrednél főhadnaggyá — léptetettek elő.

Katonák esküje. Ó felségének ez évi október 18-án kelt legmagasabb elhatározása folytán a folyó évben bevonult újoncok e hó 1-én újból felesküdték a haza, a trón és a király iránti hűségre. A honvédségnek újoncai csak még márciusban vonulnak be, tehát az eskütétel csak házi ezrednek a 48-ik c. kir. gyalogezred újoncait illeté. Az összes legénység a szolgálaltban levő és szolgálalon kívüli tisztekkel együtt reggel 9 órákor a terorendiek templomába vonult, hol ünnepi mise tartott, melyen *Wéber Vince* hitiszónok és h. házfőnök az eskü szentességét fejtegetve, hazafias beszédet intézett a katonasághoz, mely a templomi szertartás után a laknyába vonult, hol az újoncok anyanyelvük szerint 3 csoportban voltak felállitva. *Reisenamer* őrnagy állomásparancsnok előbb magyar, majd német beszédet intézett a legénységhez az ünnepegyjélt méltatva, ezután pedig segédtisztje *Jusztly Károly* magyarul, később pedig németül felolvasta az eskümintát, melyet a rekruták ismételték. A horvátjuknak az eskümintát *Jerkovic* százados olvasta fel. — *Palinban* a mentelep osztály újoncai részére tábóri mise szolgáltattott, melyen *Rasztics Rafael* nagy-kanizsai le-recrendi hitoktató intézett a legénységhez magvas beszédet, melyben szintén az eskü szent-szentségét méltatta.

Opris Péter a m. kir. posta és távirtda pécsi kerületének igazgatója a mult-hét e'ajén két napot töltött városunkban, mely alkalommal a szokott hivatalos vizsgálatot megéjven, mind-dent a legnagyobb rendben talál.

— Halálhíradás. Pflanzér Gábor, a helybeli főgimnázium — érdemes rajtanára folyó évi októbér hó 30-án, életének 44 évében elhunyt. Hosszabb idő óta betegeskedett már, de baja és gyenge szervezete dacára szorgalmasan végezte előadásait mindaddig, míg a halalküzdelm buzgóságát meg nem törté. Tízennégy évig vezette a gimnáziumban a rajztanítást, egy ideig tanított a felső-tanú iskolában is, művészi inspirációval és eltelve szeretettel amaz ifjúság iránt, melynek művészi képzését gondjaira vala bízva. Jóakaratú törekvéseit az ifjúság szeretettel viszonzozta. De nemcsak a tanterem volt működésének színtere. A tudós eszményiségével fáradozott Nagy-Kanizsa város történetének megírásán. Nem ki-mélt pénzt és fáradságot, hogy az ide vonatkozó adatok birtokába jusson. Kutatói a nemzeti muzeum, a bécsi udvari könyvtárakban. Az érdekes képekről sok költésgei lényképeket készített, régi könyveket vásárolt, hogy az adatok kimerülő sokaságát összegyűjtse. Történeti monografiája mely számot tesz az irodalomban, majdnem teljesen elkészült, de a halál kiragadta kezéből a tollat, melyet egy oly mű megírása érdekében forgatott, melyből semmi anyagi hasznot nem várható, de melyre nagyszabású voltánál fogva saját vagyonából költött. Városunk dícső multja és kultúrája érdeke megköveteli, hogy eme nagyszabású mű a város részéről megvásároltassék és ki is adassék. Jövőnknek bár csak polgáriunk anyagi jóléte és adóképesége biztosítja, de lelkesedést és tanulást a cselekvésre mégis csak multunkból mérhetünk. Ezen mű, melynek befejezését Pflanzér életének egyik feladatának tekintette, még nem merítette ki a vasszorgalmu férfin egész idejét. — A régészet iránti szeretetből érkeke is gyűjtött és ebbeli gyűjteménye legszebb a városban. Sokoldalú tudományos elglatlalságánál fogva nem igen szerepelt a társadalomban, mégis egy alkalommal kilépett visszavonultságából, midőn amaz élöképek csoportjait rendezte, melyeket az árvamegyei inség enyhítésére alakult bizottság műkedvelői előadásán rendezett. — A gyászoló családon kívül, a főgimnázium tanái kara adott ki gyászjelentést. Temetése f. hó 1-én ment végbe. A végtisztviselésen megjelent a város tanuló ifjúságának java része. Ott voltak a városi elemi fiu és leányiskola növendékei, a városi polgári fiu és leányiskola tanulói és a főgimnázium ifjúsága zászlókat, a középkereskedelmi iskola növendékei, mindnyaján tanítóik és tanárak vezetése alatt Végül örösi közönség. A végtelen menet egy rendőr sem kísérte, de azért példás rend uralkodott, mert Vécsey főkapitány személyesen ügyelt ennek fenntartására. A sirnál dr. Ernye István főgimnáziumi tanár bucsuztatta el a halottat mélyen átértett beszédben. A gimnáziumi enékkar rázendített egy búcsú dala és mire a sirdombok gyertyáinak zserei kigyultak, elhantoltak a Minden-zenek napján bekötözött csendes lakót. ravatalra a szeretet és barátság jeléül számos koszorú helyeztetett; a felirattal ellátottak a következők voltak: a felejtihetlen szereteti jó atyának, érnének és vónék: Rokoni szereteti jeléül — Markó család. Szereteti jeléül — Marika és Nándor. Rokoni szeretetből. Botfy család. Szereteti jeléül — Irma és Géza. Szereteti jeléül — Lujza és Árpád. Öszinte részvét Grühüt Alfréd. — A jó sógoroknak. — — Tóni, Lujza, Gyula és Seima. — Szereteti káriszunknak — a kegyes. tanárok. Pályatársunk emlékének — A közs. polg. isk. tanáriestület. Szeretett volt tanáranak — a polg. leányiskola. Továbbá a gymnázium I—VII. oszt. növendékei külön-külön tettek koszorút a szeretett tanár ravatalára.

— A Társas-kör vizalomb rendező bizottsága, mely katonatiszt és polgári elemektől áll f. hó 3-án alakult meg. Elnökké egyhangulag dr. Pihál Viktor, jegyzőve Seregly Dezső lett megválasztva. A bizottság elhatározta, hogy még e hó folyamán thea-estélyt rendez. Más alkalommal pedig, felolvasások hangversenyek tartása által parkodik a közönségnek szórakozást nyújtani. Az utóbbi időben a társak száma nagyon meg-szaporodott így társasabb helyiségről való gondoskodás méltán képezi a választmány feladatát.

— Tanítói közgyűlés. A következő meg-hívó küldték be lapunknak: A Zalamegyey Ált. tanítótest. n. kanizsai járási kör f. e. nov. 9-én d. e. 9 órákor, Nagy-Kanizsán, a polg. fiu-iskola rajztermében tartja téleli rendes közgyűlését a következő tárgyszorozattal: 1. Elnöki jelentés. 2 Walligurszky Antal polg. isk. tanár 1 órai

gyakorlati előadása a természetrajz köréből, a polg. fiu-iskola egyik osztályában. 3. A gyakorlati előadón tapaszlatok pádagugiai megvitalása, zárt ülésben. 4. Hugaut Ede zala-szent-balázsitanitónak: A tanító a társadalomban című felolvasása. 5. Folyó úryek. 6. Indítványok. E közgyűlésre a járási kör i. tagjai és a tanúgybarátokat tisztelettel meghívom. Nagy-Kanizsán, 1893. nov. 1. Szalay Sándor járói elnök.

— Főpástorienlék. Pap Gáborrel, püspök főrendiházi tag Kanizsán töltött napok emlékére, a tapaszalt szép rend és ügyes vezetése elismerésül Karcsy Bélát és Seregly Dezső íckéretét jól tanult arcképeivel ajándékozta meg s a lelkesnek küldött tali kép hátlapjára a lapunk tárca-rovatában közölt gondolatteljes költemény irta.

— Jókai estély. A nagy-kanizsai kereskedő ifjak önképző egyesülete által folyó hó 11-én rendezendő Jókai estély, melynek felettebb érdekes és vonzó műsorát lapunk mult számában már közöltük a „Casinó dísztermében tartatik és kezdete pontban 9 órákor.

— A halottak napja sümege. A sümegei alreál iskola rendes szokásához híven az idén is terítta a kegyei és háta vőját a sümegei temetőben porladzó nagy költő Kisfaludy Sándor és az intézet alapítója Ramasetter Vince sirjánál. Az ifjúság a tanári kar vezetése alatt november 3-én, reggel 8 órákor kivonult a költő sirjához s ezt körülállva elénekelt a szózatot. Ezután dr. Kellemen Károly az intézet igazgatója gyűnyörű beszédben eseteite Kisfaludy Sándor pályáját, költői működését, műveinek hatását. Beszédre kapcsán munkásságra, becsületességére és lángó hazaszeretetre buzdította a növendékeket. Innen a Ramasetter pár sircoltjához vonult a menet, hol Földy János tanár emlékezett meg a város nagynevű jötevőiről, leendőletes szavakkal intve az ifjúságot a nagyok példájának követésére. Mindkét sirra az ifjúság koszorút helyeztet. s a megható ünnepegy a Hymnus élnékésével véget ért. — A delután folyamán a kaszinó koszorúja helyeztetett a Kisfaludy-szoborra, meg emlékezésül arra is, hogy a költő volt a kaszinó alapítója és első elnöke.

— A ker. Jót ügyelet köréből. A tél közeledtével a szegénység, a nyomor mind nagyobb mérvet ölt s a dörög gyermekek méltán keltek fel az irgalmas szívűek részvétét. könyörületét. — Felruházni a ruhátlanokat, enni adni az éhezőknek, bizonyára a legszebb emberi cselekedet s minél inkább terjed a nyomor; a jötekonny egyletek működésére annál nagyobb szükség van. — A helybeli keresztény jötekonny-nögyelet a múlt hóban is 78 forintot osztott ki a szegények között; legutóbbi választmányi ülésén pedig a szegény gyermekek részére pénz és ruhaneműek gyűjtését határozta el. Az egy-let derék elnökője Zublánszky Lajosné nem csak az egylet szellemi ügyeinek vezetését körül tanusit dicseretes szorgalmat és tevékenységet, hanem ott is szép példát mutat, ha a szegények nyomorán anyagilag kell enyhíteni, s mennyiben nem régen is 25 forintot adományozott a szegény gyermekek felruházására. É szép cselekedet magában hordja az elismerést s bizonyára másokat is huzdriani fog a jötekek gyakorlására. Ruhanemű-adományok, melyek használtak is lehetnek, Fischer Józsefné urnó válaszmányi taghoz küldendők.

— Kutba-estély. Farkas Mária cseledeleány Tapolcán hét öles kutba esett. A segély-kiáltásra odasiető emberek kihuzták. — A leányok az jedségen kívül semmi baja sem történt. Ez által meghazudtolva lajuk Archimedes törvényét, mely szerint minden vízben levő test annyit veszít súlyából, mint az általa kiszorított víz nyom, pedig a leány súlyából nemcsak, hogy nem veszített, sőt ellenkezőleg nyert annyit, mennyit az akaratlanul ivott víz nyomott.

— Hadkötelek figyelmébe. Babochay György polgármester a következő felhívást bocsátotta ki Nagy-Kanizsa város területén tartozkodó és a legközelebbi ünnöcállításra megjeleni tartozó hadkötelek felhívásnak, miszerint november havában összejárat végeit a városi tanács katonái ügyosztályában jelentkezzenek. A jelentkezési kötelezettségnek valamint általában a véderőtörvényből eredő kötelezettségeknek elmulasztása ezen felhívásnak, vagy a véderőtörvényben megszabott kötelezettségek nemtudása által ki nem menthető és a véderőtörvény 35. §. értelmében 5 forintól 100 forintig terjedő pénzbírággal büntendő.

— Levélhordók szaporítása. Végre teljesült a közönség egy régi óhaja, amennyiben a levélhordók száma egygyel szaporodott. Ezen szaporítással egyszersmind új kézbesítési rendszer is lépett életbe, a mennyiben a jelenlegi öt levélhordó közül négy kerültenként a levélpostát kézbesíti míg en az ötödik város-szerte kizarólagosan a kocsi postával foglalkozik. Ez kézbesítési a pénzseleleteket és a postaküldeményekről szóló szállító leveleket.

— Taneprobák. Rechnitz József előnyösen ismert tanármester befejezte Nagy-Kanizsán tanfolyamait és mult hó 28-án és 29-én koszorúcskával összekötött taneprobát rendezett. Mindkét estén csak a taneprobá sikerült, mert a tanúványok elég ügyesen és jól tanoltak, a tanúkoszorúcska azonban meődő maradt, mert a tanúvönök közül csak igen kevés vendég jelent meg.

— Főgimnázium Zala Egerszegen. Dr. Klamarik János közoktató-ügyei miniszteri tanácsos mult hó végén Zala-Egerszegen járt az ott felállítandó főgimnázium ügyében. A megye székhelye minden a dozatra kész, hogy régi óhaja megvalósuljon. A főispán által a miniszteri küldött tiszteletére adott ebédén a közhaugulat hatássa alatt dr. Gráner Adólf városi orvos 1000 forint, Héczy Kálmán elthoszalgian évenként 100 forintot Balaton József esperes-plebános és Botfy Lajos megyei jegyző egyenkint 100 forint adtak az új főgimnázium felszerelésére.

— Öngyilkosság. E hó 3-án Molnár Rudolf 21 éves, nás volt vasuti munkás elkeseredettségen, hogy szolgálata nem lehet, forgópiszolylyal megöltte magát. Anyjához és feleségéhez intézett levelében bocsánatot kér tetteért, de miat no idő — máskép nem tehatat, — mert munkába nem mehét és tudja, hogy léte-nül nem szivesen látják a hazát. Ertesülésünk szerint Molnár, ki fiatal kora dacára már kiszolgált katoná és néhány hónap előtt csinos kis feleségére is tett szer, azért öltötte otthon létlenül napjait, mert feleségére olyannyira féltékeny volt, hogy szüntelenül felesége körül akart lenni.

— Megkerült betörők. Simon Kálmán kanizsai hentes kárára mult hó 13-án elkövetit betöréses lopás tettei megkerültek. A nagy-kanizsai rendőrség megkeresésére a keszthelyi csendőrségi letartoztatva Salamon Turó József csesztregtomaji és Táosy József 1 tomaji lakosokat, kiknél az ellopott holmik közül egyetmást megis találtak.

— Gyilkosság tréfából. Sz. György hegyen ifj. Fodor Lajos, egy jómodú tapolcai polgár 20 éves fia atyja szobájába meghívta egy két helybeli ismerőst. Borozgatás közben Márkus Flórián átadja bicikliját és szokkát: Szurd belém: Erre ifj. Todor Lajos fogja a kést s beleszurtt Márkus Flórián szíve tája telé; ki sebébe bele is halt... A gyilkos a bíróságnál je entkezett, hogy csak tréfából szurta agyon, mire letartoztattak.

— Olasz Károly árvi javára. Halás közönség és elismerés lapunk t. olvasóközönségének, mely humánus érzelmének bizonyitékat szolgáltatva, lapunk mult számában közzétett kérelem folytán O. az Károly árvi javára a következő adományokat juttatta hozzánk:

Unger Ulmann Elek	2 forint — kr.
Sebestyén Lajos	1 „ — „
Halpén Mór	1 „ — „
Dr. Trippammer Rezső	50 „
Dr. Dick József	30 „
Grühüt	2 „ — „
O vashatlan	1 „ — „
Heimter József	50 „
Jaques	50 „
Hirschel Ede	1 „ — „
Bachrach Gyula	50 „
Betheim Sigfried	50 „
Szommer Nánthán	50 „
Dr. R. J.	30 „
Stern Sándor	20 „
Weisz Tivadar	50 „
Zerkovits Lajos	50 „
Weiser József	1 „ — „
Deutsch-Lajos	50 „
Özv. Csima H. Mari	1 „ 80 „
Tarokkparthie	1 „ — „
Zsigmond	50 „
N. N. . . né	1 „ — „
A „Zala” kiadóhivatala	2 „ — „
összesen:	20 forint 90 kr.
Saját adományuk	11 „ — „
Eddigi gyűjtésünk:	31 forint 90 kr.

Nadlerbirtokok figyelmebe. Lukács Károly nemesdedi somogy megyei jómódú birtokos, látva évekket ezelőt, hogy a szőlők általában pusztulni kezdenek; mint jártas és tapasztalt szőlősgazda hozzáfogott egy amerikai szőlőtelep létesítéséhez; ma már a nevezettnek olyan amerikai szőlőültetvény telepe van a lekívá löbb szőlőtájokból, hogy azon helyzetben van, miszerint töle a legjobb ulti néi szőlőfesszők jutányon áron megszerezhetőek.

Étvágytalanság és mindenezüi gyomorhajók nál melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmebe Egger szódapásztilit. Kap haték 30 kros eredeti dobozokban minden gyógy szerhában és nevesebb drogua üzletben, valamint Egger A. fia gyógyszer különlegességi gyá rában Bécs-Nussdorf.

— Egy nagyon élénk korcsmahelyiség azonnal bérbeadatik — Bővebbet e lap kiadóhivatalában tudhatni meg.

IRODALOM.

Lapunk e rovatában ismertetett mű-
vek, lapunk kiadójánál: Fischel Fülöp
könyvkereskedésében megrendelhető:

Hörök. A világhírű angol írónak: Kingsley Károly-
nak „Hörök” című görög regét második kiadásban adta
ki legközelebb az Athenaeum. Angolból fordította: Palaaky
Agost egyetemi tanár. Hogy minő ragyogó stílú munka ez,
mi sem bizonyíthatja annyira mint az, hogy Pulszky, a ki
a művet remekül fordította magyarra, előszavában azért kér
elészát az olvasóktól, mert nem volt képes a ragyogó irány
bujait tökéletesen visszaadni. — Művelt emberek már régóta
tisztálag vannak azzal, hogy a klasszikai kor kíncstartárát nem
lehet eléggé megbecsülni és felhasználni. A görög ókor bol-
cességének egész tárháza van e gyönyörű művekben lerakva.
Nemcsak a szívet ragadja meg, de az elmét is élesíti. Niincs
olyan értelmes gyermek, amely e művekkel teljesen meg ne
értana és még is nem létezik a gyermeki intelligenciának
olyan hatványa, a melyet e könyv alapos áttanulmányozása
fokozni nem tudna. Nemcsak a nagy angol író, de a tudós
fordító is valóságos lelkesedéssel végezte a munkáját és az
elragadtatás bölövelával áldoz a hellén-korszak csodaszép
regéinek. Ami a kiállítást illeti, az becsületre válik a kiadó-
hivatalnak. A könyvben levő hat kétyomatu kép élénk il-
lusztációja a megragadó tartal man. Ára 2 ft 5 kr. —
Szébb — és tegyük hozzá — okozabb ajándékkal alig lehet
gyermekeknek kedveskedni, mint ha e görög regét meg-
szeresszük neki.

Petőfi Sándor összes művei. — Örvendesebb
irodalmi eseményt nagyon hosszú idő óta nem regisztráltak
minket most, a midőn az Athenaeum nagy áldozattal,
de egyszerűsággal minden üzleti érdekét háttérbe szorított lel-
kes ambícióval adja ki Petőfi Sándor összes műveinek most
már teljes és végleges kiadását. A világra szóló nagy nem-
zeti költő és szabadsághős költeményeit számtalan kiadás-
ban forgatja a közönség, és a prózai művek sem most lát-
nak először napvilágot, — a mennyiben ezek már évtizedek
előtt jelentek meg az összes kiadások és törlések alköve-
tése után. Az akkori idők és órák csuszájára valóságos ér-
vadásokat csinált a legmagyarabb költő és író szemléi pro-
duktumai és így azok a kiadások nagyon is problematikus
értékkel bírhattak. Hála a korszellemnek és a változott vi-
szonyoknak, ma már nem a cenzúra de a szabadság szelleme
virraszt a gondolat és az léme szűllőit feltett s má már
nemcsak oly botor, hogy illojáltságunk avagy igazató szan-
deknak tekintse azt, a mi nem egyéb, mint egy irodalmi
esemény és egy fényes irodalmi pályá, történetének a teljes-
ségre írást érteit érdekelt és egy nagy, emlékezőes kor-
szaknak történelmi momentuma. Ennek a megváltozott, öné-
zetes de józán közszellemnek lobot kőszönőn azt a megho-
sított irodalmi eseményt, hogy immár teljesen és vég-
leges kiadásban fogjuk élvezhetni, a Petőfi összes műveit,
költeményeit ép úgy, mint prózai remekműveit, úgy annyira,
hogy most már ezáltal sem bővített, sem javított Petőfi-ki-
adásról nem kell többé gondoskodni. Petőfi összes műveiből
eddig három kötet jelent meg. Az ára az egészeknek 10 ft.
Nem szükséges azt fejtőzetünk egy magyar ember előtt
nem, hogy mi a bese, mi az érteke a Petőfi költeményeinek.
Nem volt még olyan költője civilizált nemzetnek, mint Pe-
tőfi a magyaroknak. Mert láttunk már író t a ki társadalom
legmagasabb műveltség és osztályu köröit bilincselte le fen-
geses irányával és mélyesges eszmével, láttunk már olyan,
aki gyújtó lelkesedéssel és népies nyelvzetével a tömegeket
ragadta magával. De a ki a fényes palota grand-seigneurját
ép úgy tudta fascinálni mint a léncet eszörtöt rabzóigát,
olyan csak egy volt eddig és az a Petőfi Sándor. De nem
csak az a sok fenkőlt, gyönyörű költemény tessi emléke-
zetessé ezt a kiadványt, hanem nagyon fontos annak ér-
tékek az a rendkívüli érdekes és terjedelmes előszó is, a
mit alba konzorszió írunk Jókai Mór írt. Ez az előszó valós-
ságos kvintessenciája a Jókai ragyogó irányának; lelkesedé-
sének, humorának és kriticitásának lelkiéletének. A Petőfi
költemény történetének és kuttorállításának egész kínosó tárt
nyitja és egymagában véve is méltó arra, hogy minden
művelt ember olvassa Jókai összes előszavát. — Az olvasó
kedvesen fogja venni azt a dus irodalmi jegyzetelmezt is,
a melyet minden egyes kötet végre Havas Adolf csatolt és
a mely rendkívüli alapos és bőséges jegyzetekben az egyes
népszerű költemények közlelőbi értelmezése van meg-
írva és az illető költemények historikuma, annak politikai
és történelmi elözményei és vonatkozásai vannak kelőben meg-
világítva. Három pompás rézmetszet is ékíti a három kötetet.
Az első kötetben Petőfi Sándor kitűnő arcképe, a ma-
sodikban Petőfi Sándor Julia arcképe, a harmadikban

pedig Petőfi-szobor rézmetszetét látjuk remek kivitelben. Az
Athenaeum számítván e nagybecsű kiadásnál a társadalom
minden rendű és rangu osztályának érdeklődésére, külön
kiszittetett 50 példányt merített papírosan nyomva, a
mely rendkívüli díszes és fényes kiadásban a három kötet
18 forintért kapható. Ezzel az új kiadással tehát közkincs-
sá válnak a Petőfi Sándor összes művei, úgy, amint azokat a
nagy költő megírta s teljes egészében a magyar közönség,
rendelkezésére állanak Petőfinek minden művel. Reméljük,
úgy a magyar társadalom összes köréi meg fogják tisztelni a
házuakat azzal, hogy elhelyezik benne a halhatatlan költő
összes műveit amelyekről azt mondja előszava végén Petőfi
nagy kortárs és barátja, Jókai, hogy „a hazaszeretnek
a szabadságnak szollára ez a könyv”.

**A művészi illusztrációk a szépirodalmi lapoknak, oly
elengedhetetlen kelléke ma már, hogy a szépirodalmi lapok
között dicserőtelő verseny keletkezett az illusztratók
íránt; s e részben a verseny diadalmát határozottan a „Képes
Csatlád Lapok” nyerte el, a melynek illusztrátói, úgy com-
positóira, mint kivitelre néző-mesze előtté áll valamennyi
más szépirodalmi lap illusztrátójának, s teljes összehang-
sában van e lapnak irodalom magas színvonalán álló beltartal-
mával, melyet hazánk legjobb írói nyújtanak. Részünkről a
legmeglebbebb ajánljuk e lapot olvasóinknak; főleg a mostani
hosszú téli estékre. Mutatványssámkat ingyen küld a neve-
zett lap kiadóhivatala; Budapest Nagy-korona utca 20.**

CSARNOK

Élő halottak.

Nem azokról az élő halottakról akarok szólni,
akiknél valamely morális vagy fizikai hatás foly-
tán az agy rendszere megbomlik s a kaotikusan
keringő agyrészecskék delejéből pokoli tűz le-
szzen, melytől megvadul a lélek, felemésztődik
a szellem vezérfénye és romboló gyorsasággal
égnék ki a velőszálak a csontokból. Nem ezek-
ről akarok néhány tolvonással megemlékezni,
hanem azokról az eleven halottakról, akiket ab-
ban a ceremoniatlan boldog világban — mikor
még a „halottkémi” jelentések nem konstataáltak
megboldogult atyánkfiairól, hogy meghaltak
„halalos-bejegésben” — „orvosi segítség nélkül”
— egész ceremoniatlanul ravatalra fektettek, szé-
pen el is búcsuztatták, szépen el is sirattak,
szépen el is földeltek a nekü, hogy a kuleszt
egész komolyan beadták volna.

Isten tudja csak: hány ilyen szerencsétlen élő
halottat temettek el abban az időben, mikor a
halál konstataálására elég nyomos szimptoma
volt, ha valaki 48 óráig audt egy folytában s a
kissé erősebb költőgetésre sem reagált. Még ak-
kor nem igen tudták az eleven halottakról vagy
tezt-halottakról, ahogy a ludomány nevezi, amely
név magában már igen hatalmas szer arra, hogy
eleven halot legyen ide az egészséges nyelv-
érzéklő magyar ember. Halott kém, halott viz-
gálat és több eféle modern hóknasz-pókuszok
akkor még az ismeretlenség homályában kav-
rogtak vaishol. Éppenséggel nem csoda hát, ha
akkor nem egy emberi tektettek ravatalra vagy
temettek el elevenen. Akik 1856-ban az ország
minden részén végigpazarító kolerát átéltek, ret-
teneles dolgokat beszélnek, hogy miképpen bán-
tak akkor a kolerától megszállott emberekkel.
Az volt a nép-hite, hogy a kolera csak akkor
ragadós igazán, mikor már meghalt töle valaki.
Azért rendesen még életében felöltöztették
a beteget, ráadták a halotti ruhát s azután, ha
egy erősebb görög-roham közben eszméletét
vesztette, megmerevült: rámondták hogy vége
van; nyugasztalja Isten!

Szülőföldünkben történt, hogy egy szegény asz-
szonyt kiterítették a ravatalra és megrendelték
számára a koporsót. Mire a koporsóval haza men-
tek, az asszonyt nem találták a ravatalon. Hová
lett? — Hová lett? Benyitottak a konyhába is.
Hát a meghalt asszony szépen fözte az ebédet
a tűzhely mellett. Ez szerencsésebb volt, mint
azok a kiket — mihelyt a görögös fájdalom
miatt eszméletüket veszítették, — minden teke-
toria nélkül be gyömszőltek a koporsóba és
cipelték ki a temetőbe.

De nemcsak kolerás világban fordultak elő
ilyen dolgok, hanem máskor is.

Tolna megyében történt, hogy egy lutheranus
papnak testvér-huza hirtelen halállal kimúlt. A
fiatal leányt ravatalra helyezték és készülték
temetésére. — Már csendített is rá, mikor
bátyja bement a halottas szobába, megnézte a
hullát és fellélt neki, hogy az nem volt meg-
merevülve. Megvilant a gyaban a gondolat, hogy
húba nem halt meg. Kifejente, hogy ő nem
engedi addig eltemetni, — míg orvosalt meg nem

vizsgáltatja. Rögtön befogatott és orvostól kü-
ldött. Az orvos — mihelyt megérkezett — kon-
stataálta, hogy a leány nem halt meg, csak al-
szik. Száját felteszteltte és aeshert lehellet belé.
Néhány pillanat múlva, a leány néhész lélekezet-
tel megmozdult és fölnyitotta szemeit. E mondta,
hogy mindent hallott, de nem birt sem szólni,
sem megmozdulni. Szívgröse volt. Azután telje-
sen magához tért, férjhez ment. Tizennyolc évig
élt férjével: egy jámbor lutheranus pappal leányan
főlakassította magát s ekkor már igazán meghalt.

Egy jámbor tolnamegyei menyecske már sok-
kal kritikussabb helyzetbe jutott. Ez is hirtelen
meghalt és eltemették. Ferje gazdag ember volt,
sirböltöt készítettett számára s abba temették
el. Ennek éjszakáján a sirásó és a halálbirt
szertevető „halálmadar” megjelentek a sirbolt-
nál, felbontották s leereszkedtek a koporsóhoz,
hogy az ékszekkel díszített hullát megrabol-
ják. Fölnyitották a koporsó födelet s a hullát
főbelyeztebe tették, hogy leszedjék róla az éksze-
reket. A hullá azonban ide-oda nyaklott. A min-
den érzésből kivetkőzőt gazemberek egyike dü-
hösen hába vágta a hullát, hogy maradjon már
úgy, ahogy megámasztják. E pillanatban egy
gombóc-darab ugrott ki a hullá száján s ma-
gához tért. A gazembernek ijedten ugráltak ki
a sirboltból és eszeveszetten futottak haza. A
menyecske is kimászált és ment egyenesen haza.
O:thon anyósa és férje nem akarták beeresz-
teni a világot sem; nem akartak elhinni, hogy
ő az, a megiratott, az eltemetett. Az anyós
szabadkozott a beeresztés ellen legerősebben, —
pedig tulajdonképpen ő volt oka az egész ko-
mediának. Nagyon szigorúan fogta szegény me-
nyecske, az pedig szerett egy kicsit nyala-
kodni. — Halála előtt éppen gombócot főzött s
meg akarta kóstolni, mikor anyósa a konyhába
lépett. Ijedtében egy fél gombócot lenyel, de
törkán akadt, tuladozni kezdett és e vesztette
eszméletét. Annak a gazembernek köszönhetle
sirboltból való kiszabadulását, aki egy alapos
hátbavágással kisegítette a fenakadt gombócot.

Az élőhalottak történetében az sem utolsó
historia, ami egy barát-kasztromban történt.
Egy hirtelen meghalt barát ravatala mellett
két fráter virrasztott. — E közben egy éjtél
felé megszönyaztak. — Az egyik vállalkozott
rá, hogy majd valahogy beurrann a kanapaba
és hoz egy korszó birt. El is ment. Mig ez a
borért járt, a másik barát meg akarta trefálni
pajtasát. A hullát a ravatalról levonozolta és
oda támasztotta a kályha-sarokba, mintha alud-
nék; maga pedig végig feküdt a ravatalon.

Mikor a borhozó fráter — már a kanapában
is hatalmasokat huzva — kissé rózsás képpel
és kedvvel beállított, minden rendben volt. Az
oda ment a pajtasához és kinalta, hogy igyék;
de ez nem mozdult a sarokban. Persze, mert az
a holt barát volt; mit azonban a téhomályban
a borhozó fráter nem látott.

— No, ha iszol, hát nem iszol! — szált és
jőzül huzva a korsóból, — oda lépett a rava-
talhoz.

— Igyál még egyet komám! oda ái úgy is
szomjazol eleget. — Szólt és oda kinalta a
korsót.

A ravatalon fekvő barát erősen eltasztotta a
korsót úgy, hogy az a földre zuhant. A barát
megremeilten fölfordított, oda ugrott a sarokban
ülő barátához és kezdte azt irgalmatlanul rázni,
mire az egyszerre magához tért. Mikor ezt a rava-
talon fekvő barát észrevette, szintén fölugrott
és megragadta az éledező barátot. Azután rá-
látk, rakták, mig teljesen föl nem éledt. A föl-
támadás örönére ujra rekviráltak bort és com-
potaverunt magnum áldomás.

Másnap reggel a többi barát hiába várta a
virrasztó-fráterokat. Bementek utánok a halot-
tas kamrába s ott találtak a három barátot holt-
elevenen tekve ama bizonyos sárga földön, mely
édes ágya a szertelen mamornak. Nem volt ott
más hullá, csupán a pokulum charitatisnak szent
edénye.

Ha már benne vagyok, hát csak elmondom
egy fiatal csodaszép lány historiját is. Vajda
Gráci bátyámtól hallottam, aki valamikor híres
prókator volt Kaposváron; de azért bizalmas
családi körben igen sokszor lehetett hinni a
szavának.
Pilykés dolmányu juratus volt az én Gráci
bátyám a la Lissenyay Kalman Korulból Lig-
nyay korában is történt, hogy egy vagyonos öreg
asszonynak kinél az én bátyám kőszön és szálla-
son volt, egy csodaszép, 18 éves leánya, egyszerre

egész váratlanul rosszul lett és meghalt. A szegény örv. aszonynak a meghalt egyetlen leánya volt a így el lehet képzelni, hogy mindent elkövetett a temetés fényessé tételére. Többek között megkérte az én Vajda Gráci bátyámat, hogy néhány juratus pajtásával állózenek díszmagyarba és kísérik kardosan a koporsót. — Ez meg is történt.

Eltemették a szép leányt nagy pompával. Az édes-anya nemcsak különleg lejtett ki nagy pompát, hanem még a hullát is telerakta arany-, ezüst-ékszerekkel és úgy tetette a koporsóba.

Temetés után az én Gráci bátyám hazament a mivel a vigasztalhatlan anyát magukkal vitték a rokonok, egyedül volt a lakásban. Ugy, a hogy a temetésről haza jött, díszmagyarban, kardosan elkezdett a szobájában föl és alá sétálni s folyton az torgott agyában, hogy hogyan halhatott meg ilyen váratlanul, ilyen rögtön az a csodaszép leány, aki maga volt a megtestesült üdőség és viruló egészség. Az egész dolog csak kínos álomként űnt föl neki. Más-más tárgyra akarta terelni gondolatát, de ez nem sikerült se hogy; a csodaszép leány alakja folyton ott lebegett, ott kísértett képzeletében. Igen valószínű, hogy a képzeletet erősen szította a szív lüze is, de ezt Gráci bátyám nem említette, mert mikor az esetei elbeszélte — jelenvolt a felesége is. Elég az hozzá, hogy — amint agyában a lázas gondolatok egymást űzve, rajzoltak — egyszer csak fönyilott az ajtó és ott állott halott ruhájában, ragyogva a drága ékszerektől: az eltemetett leány.

Gráci bátyám erősen megdöbben.

— Kérem, Vajda ur, nincs itthon a mama?
— kérdezte a leány kedves csongó hangon.

Gráci bátyám hóbölgve, habozva jelentette ki, hogy a rokonoknál van. De arról, hogy mért van ott, — nem mert említést tenni. A lány is lekerülte ezt a témát s egész bizalmasan így szólt:

— Nem volna szives engem elkísérni Vajda ur?

Gráci bátyám egész készséggel vállalkozott s együttmentek a rokonokhoz. Ott azután Gráci bátyám megkérte a leányt, hogy pár pillanatra sziveskedjek kívül maradni; maga pedig beépült a siránkozók közé és így szólt:

— Kérem, legyenek elkészülve a lehető legnagyobb meglepetésre és gondoljanak arra, hogy csodás véletlen folytán még a holtak is föltámadnak.

Mikor azután teljesen megnyugtatták, hogy a meglepetésről senki sem fog szólni, halni, kiement és bevezette a halottaiból föltámadt szép leányt, ki anyjának karjai közé hullott s az öröm első kitörései után elbeszélte, hogy ő hosszú, hosszú álom után egyszer csak erős zörgésre ébredt föl. Szemeit fölnyitva, érezte, hogy valami zárt helyen van. Ekkor teljes erejével föllokta a koporsó fedelét. Abban a pillanathan nem látott egyebet, csak azt, hogy két ember eszeveszette gyors-ággal ugrott el mellőle. A sírból azután kikélt ét körüljárni a temetőben. Egy helyen megpillantott a kőfal mellett egy hácskót. Erre fölment és látta, hogy a kőfal külső felébe is hácskó van támasztva. Ezen szépen lelépetgetett s így jutott haza.

Menekülését kétségtelenül ékszereinek köszönhette. A sírást valaki, akinek a rajt volt ékszerekről tudomása volt, cinkostársul fogadhatta s az temetéskor a sírt bizonyára csak lazán temette be s mielőtt a kísérek eltávoztak, a cinkostársul újra fölállt, hogy nyomban levedjék az ékszereket. A koporsó fedelének váraiban — fölpatnájától azonban — észerezték — úgy megrémültek, — hogy ellutottak. Ha meg nem ijedtek volna, bizonyára megölik a szegény leányt; aki azután még sokáig élt; férjhez is ment a boldog családnyája lett belőle.

Csak néhány érdekesebb esetet írtam le az elzárt holtakról; mert minden spró-cspró esetet följegyezve, egész vastos kötet könyvet lehetne produkálni abból az időből, mikor még halottkémlésről szó sem volt. Egy más alkalommal a „holt elevenekről“ írok; azokról a kínosan meghalókról, kik az akaraterő csodás erejével néhány nappal vagy héttel túléltek szellemükkel az enyészetnek, pusztulásnak, transzformációnak indult temet.

Felelős szerkesztő:

Dr. LŐKE ENIL
Laptulajdonos és kiadó:
Fischer Fülöp.

Nyilttér.

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 85 krtól 3 ft 65 krjg — valamint **fekete, fehér s színes selyemszövetek** 45 krtól 11 ft 65 krjg szállít — sima, kocás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. — Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlappokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (2)

Köszönetnyilvánítás!

Kertész József és Vidor Salamon tanár urak minket általírottakat a kereskedelmi akadémia tanfolyaira tanítottak és f. évi október hónapban a „Szekesfehérvári kereskedelmi akadémia“ megtartott érettségi vizsgálaton jó eredményvel vizsgáztunk.

Erkölcsei kötelességünknek tartjuk, hogy nevezett tanár uraknak lelkiismeretes és szakavatott működésükért hálánkat és köszönetünket ezúton is kifejezzük.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1893. november hó 3-án.

Gürtler Ferenc, Kleinfeld Ignác, Lugozi Mór,
Roth Jakab, Schlesinger Lipót, Weisz Márk.

CACAO. CHOCOLAT
„MAESTRANI“

A legjobb és legkedveltebb

Svajczi CSOKOLADI.

Tiszta CACAO- és CZUKOR-
ért szavatolók.

Minden ember részére

FONTOS

ÚJ TALÁL MÁNY!

Kétségtelenül az angol általános folttisztító szappan a „rózsával.“

Használatban a világ legjobb és legolcsóbb

folttisztító szere,

s ajánlom, hogy egy házban sem hiányozzék. E folttisztító szer előnye a többi hasonló gyártmány föött, hogy még kocsiikenőcs-, kátrány-, olajfesték- és izzadmány-foltokat, — általában minden foltot, — eltávoít annélkül, hogy az néhány nap múlva ismét látható volna.

De rendkívül olcsó ára is (20 kr. drbja) bizonyára mindenkit arra fog indítani, hogy eszerrel ruháit, szőnyegeit, bútoriszöveit stb. hosszú ideig tiszta és használható állapotban tartsa. (439)

Kapható: minden ismertebb fűszer-, rövidáru és vegyes-kereskedésben. — Nagy-Kanizsán: Fesselhoffer József és Kreiner Gyula uraknál. Csáktornya: Strahja testv. és Heinrich Miksa uraknál. — Kaposvárott: Pollák József urnál.

Eszenciákat

rum, cognak, mindennemű szeszes italok tisztai likörök és különlegességek azonnali elhibazhatatlan elkészítésére a legkifünőbb minőségben szállítok.

Azánfelül ajánlok 80 fokú, vegyileg-tiszta ezeteszes-
eziat kellemes ízű borecet és közönséges ecetek gyártásához. Leirasok és használati utasítások ingyen mellékeltemek.

— Kiváló eredményért kezeskedek. —

Árlapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp Eszenciák-különlegességek gyára.
PRÁGÁBAN. (41)

Megbízható ügynökök kerestetnek.

Harmonikáról, mechanikai hangszerekről, zongorákról külön-külön képes árjegyzék kéréndő!

STERNBERG ARMIN és Testvére

cs. és kir. szab. hangszer-ípar
Budapest, VII. Kerepesi-út 36.
Saját készítményű, mindennemű hangszerek és azok kellékei és alkatrészei. Mindennemű hangszerek és zenélőművek javítása és hangolása szakzerű pontossággal eszközöltetik.

A „Columbus“ cimbalomverőjei megszűnteti az eddigi pamutost és czeruzást, erős és csengőhangot nyerünk általa. — Minden verőre bárki ráhuzhatja és mindenkor le is huzhatja. — Soha sem pusztul el. — Ára a verőpálczákkal együtt az utóbbiak minősége szerint 2.—, 2.50, 3.— és 3.50. — Külön a „COLUMBUS“ verőjei párja 1.— frt.

Legujabb! Legujabb!

„INTONA“ változtatható ércjátéklappokkal és korlátlan műsorral.

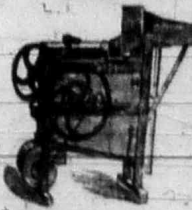
Ezen új találmány hangszerrrel minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz tetszés szerinti zenedarabot lehet játszani.

477 20.* Ára 12 frt, a kótalapok darabja 30 kr.

Megrendelések az árak előleges beküldése mellett vagy utánvétellel teljesíthetnek.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve javítások pontosan eszközöltetnek.

Kukoricza-morzsolók!

Kéz és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

- Gabona-rosták,
- Konkolyozók (trieurök),
- Széna- és szalmasajtók,
- Takarmány-füllesztők,
- Takarék-főző-üstök,
- Szeeskavágók,
- Répa- és burgonyavágók,
- Darálóok

elismert legjobb minőségben és szerkezettel készülnek: 594

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gépgyárában

BÉCS, II. Taborstrasse 76. szám.

Arjegyzekek ingyen. — Képviselek kerestetnek.

Vendéglősök és BIRTOKOSOK

FIGYELMÉBE!

Készletünk túlbősége folytán á frt 11.- áruljuk eredeti dalmát fekete boraink hektoliterjét a körös-križevaci vasuti állomásra szállítva. 452 12-

A BOR VALÓDI-ÉN JÓ MINŐSÉGEÉRT szavatolunk!

Minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Breyer Sándor és fiai
bornagykereskedők,
Körös-Križevac.

Köhögés

nyugy bármely hurutos betegsége a légcsőnek, gégeinek, tüdőnek, továbbá légzési nehézség, szűk-mellűség, astma, elnyálkásodás számára és lojtó-köhögés, csiklandozás a nyálka hártjának — kezdődő gűnő kór a legjobban és gyorsan távolítottatik el az évek óta bevált valódi orvosi rendeltetire készített és az orvosok által ajánlott:

Szent-György-Thea csomagja 50 kr. és Szent György hurut por dobozza 50 kr.

pontos orvosi használati utasítással, sikere már néhány nap után látható.

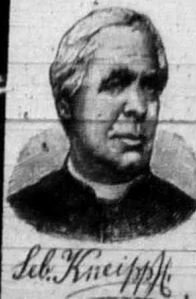
Két csomagnál kevesebb nem küldetik szét. Postai küldéssel — beleértve a csomagolás és szállítói levél — 20 krral több. — A megrendelések egyenesen: 493 28—

Szt. György gyógyszertár
BÉCS, V. Wimmergasse 33. intéződők.

Biztos Jövedelem

ajánljuk tisztességes egyőneknek *sorsjegyek* részletfizetésre való előírásával által egy budapesti előrangy bankintézet számlájára.

Ajánlatok az ügynőkség átvétele végett „J. D 12” címen Danneberg J. hirdetői irodájába, Budapesten, Deák Ferenc-utca 14. sz. cinnzendők. (410)

Néikülözhetlen minden háztartásban

a Kathreiner-fele Kneipp maláta kávé

261 — rendszer-kávé ízével. — 52—

Azon elérhetetlen előnyt nyújtja, hogy a pót-kávé mellőzhető, valamint az ártsalmas tiszta kávé használatát pótolja: a maláta kávéval **ízletesebb, egészségesebb és ízletesebb** kávé készíthető. — Felülmúlhatlan mint póttek a kávéhoz.

Igen ajánlható nőknek, gyermek- és betegnek.

Utánzásoktól óvakodjunk!
Mindentől kapható, $\frac{1}{2}$ kilo 25 kr.

PSERHOFER J.féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER, SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

12—

„zum goldenen Reichsapfel.“

489

Vértisztító labdacsook, ezelőtt általános labdacsook

nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsook csodás hatásukat — ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerről készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsook háziszerről ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajknál melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epa-zavarok, májbajok, kólika, vértöltések aranyér, béltétlenség a hasonló bete ségeknel. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is: így sápkórnel, idegességből származó fejfájásoknel stb. Ezen vértisztító labdacsook oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, s ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacsook fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeket után egészségük visszanyerése folytán hozának intéztek, ezen helyen csakis néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. Április hó 3.án.

Tisztelt Pserhofer ur!

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön füllimulhatatlan vértisztító labdacsoiból utánvétellel. Fogadjja ez uton is a legmelyebb köszönetemet labdacsoi csodálatáért. Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lüdenthal.

Hra che, Pflödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes Úr!

Isten akaratá volt, hogy az ön labdacsoi kezem közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: „En gyermekkoromban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacso nem mentefek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért esszeszer. Nagy bizalman van, hogy ezen labdacsook engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

Mélyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynémém nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórásban, már életjét is megunta, melyről egybéként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott ön kitűnő vértisztító labdacsoiból a azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tiszteltettel Weinzettel Josef.

Eichengraberamt, Göhl mellett, 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes Úr!

Átírottam lementem kár 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacsook értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszéséről felhasználására Önt ezennel felhatalmazom.

Tejes tisztelettel Hah- Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia 1888. okt. 8-án

T. Úr!

Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsoiból 1 csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsoinak köszönetemmel, hogy egy gyomor-bajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsook nálam sohasem fognak kifogyani, a midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsook csakis a Pserhofer J.féle, az „arany birodalmi almához” címzett gyógyszerárban, Bécsben I. Singerstrasse 15. sz. n. készítettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacsoot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 0. krba kerül; bérmentőlen utánvétel küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeli beküldésénél (mely legjobban postautalványnyal eszközöltek) bérmentes küldéssel együtt; 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsook a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánzóztatnak; ennek következtében keretük csakis

Pserhofer J.féle vértisztító labdacsokat követelni és cs. kis azok tekihatók valódiaknak, melyeknek használatát utasította a Pserhofer J. névaláírásával fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai Kőszvénykedőcs, gyors és biztos szer minden kőszvényes és csúszs bajok u. m. gerincz agy-bántalom, tagszaggatás ischias, migraine időges fogfájás, főfájás, fülzsaggatás stb. stb. ellen 1 forint 20 kr.

Tannochnin hajkezdős, Pserhofer J.-től óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencéjével 2 forint.

Általános tapasz Utés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacs, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajknál mint kitűnő szer lőa kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokras minden időlt sebra, mint legízatosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utífűnedv, egy általánosan ismert kitűnő házi-szer hurut, rekedtség, görccsös köhögés stb. ellen, 1 üvegecske ára 50 krajcz. 2 üveg bérmentve 1 frt 50-krajczár.

Élet-esszenczia (prágai csöppök); megromlott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszerr. 1 üvegecske 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító só Bullrich A. W. 161. Kitűnő háziszszer a rossz emésztés minden következményai, u. m. főfájás, szédülés gyomorgörccs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalzsam, Egy üveg 50 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábfelet és mint ártsalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitűnő szergolyva ellen bérmentes küldéssel 65 kr. Egy üveg 40 krajczár.

Helső vagy egés-ség-ső kitűnő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajknál. Egy csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdettet összes bel- és külföldi gyógyszerészetnél különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerkesztetnek. — Postai megrendések a leggyorsabban eszközöltenek, ha a pénzeszem előre beküldetik; nagyobb megrendések utánvétel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltetebbek.

Készítőség:

Főutca Ollopház.

Ide intéendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.Bármentelen levelek csak ismeri kezek-
ből fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai és dél-zalai tel. arékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereske-
delmi bank, a Nagy-kanizsai helyegylet-szövetkezet és a letenyei lakarekpénztár
hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp köny-
kereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 korona (5 ft.)
Félévre 5 korona (2.50)
Negyedévre 2 korona 10 fillér (1.25)

Hirdetések jutányosan számítottak

Nyilttár petitsora 10 kr.

Előzetesek, valamint a hirdetések
vonatkozó Fischel Fülöp köny-
kereskedésbe intéendőik.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Élet és tudás.

(—) A jelenkor polgárosodási proces-
susa, amint az a politikai és társadalmi
élet jelenségeiben, az ipar és művel-
észetben, a nemzetgazdasági és kulturális törek-
vésekben lejtátszódik, igen sok és megszívle-
lé-re méltó tanulságot foglal magában a
gondolkodó ember részére. Az egyénekben
erős a vágy a jobb iránt, az összességben
erős a törekvés azon eszközök létesítésében,
melyekkel az óhatott cél elérhető volna.
De ezt csak azok látják, akik a jelenségek
forrásait kutatják, mert a feltületes szem-
lélő csak zűrzavart, sőtét khaoszt lát, amely-
ből való kibontakozásban nem mer hinni,
s azért pesszimistává lesz.

Az erkölcsötörvény az embert a művel-
ség és erkölcsi eszmény szempontjából azon
feladat elé állítja, hogy saját erejéből győz-
zön, hogy tehát első sorban az érzéki vil-
lág jelenségeinek okát és lényegét a fára-
dalmas kutatás útján megismerje, mert en-
nek köszöni az emberiség eddig is szellemi
s részben morális vívmányait is. Az írás
és olvasás még nem megismerés, csak
képző eszközök ezek, s a mintatapasztalat
lépten nyomon bizonyítja, helyes alkalmaz-
ás nélkül gyűlölcseletenek. Nem sajnátságos
jelenség az, hogy Franciarszág iskolázatlan

departementjai a statisztikában csekélyebb
kriminalitást mutatnak fel. Ennek az a kö-
következése, hogy csak az észszerű népok-
tatás, mely egyszersmind nevelés fegyel-
mezés és vezetés is, vezet a valódi megis-
merésre, a valódi műveltségre, mi mellett
a szív sem marad üresen, s ez az, a mi
az erkölcsi lazulást megakadályozza.

Nagy baj az, hogy a munka erkölcsi és
nemzetgazdasági jelentőségét még nem
mindenütt fogják fel a maga fontosságá-
ban, s hogy nem fognak komolyan hozzá
ama nagy kérdés megoldásához, mely Eu-
rópa legtöbb államát sokszor oly izgatott-
ságba hozza, értjük a munkáskérdést, me-
lyet megelégedésre megoldani praesentiv
rendszabályokkal, melyek időnként foganatba
vétetnek, nem igen lehet.

Igen sokan vannak még, a kik még
mindig szükségesnek tartják a háborút és
fejüket csóválják a béke kongresszusok fe-
lett, melyek komolyan tanácskoznak arról
mikép lehetne a háborút megszüntetni. Pe-
dig káros visszahatását úgy a műveltségre
mint a népek jólétére, a porosz-francia há-
boruban részt vett két nagy nemzetet
még mai napig is szemlélhető.

A népek életérdekei a közös, békés mun-
kában gyökereznek. Ez ad a népeknek jó
életet egészséget, a melynek ügyére többet

vehetnek ugyan, mint bármikor előbb, de
kétségtelen, hogy ebben a tekintetben még
mögötte vagyunk az ógörög-római időnek.

Felismerhetetlen a jelenkorak az a
törekvése, hogy egyoldalúságából megkü-
jön, hogy jogaiba helyezze az igazságot,
de ez nem megy oly könnyen. Bárhová
is tekintünk a nyilvános és magánéletben
mindenütt kevés érzék az igazság iránt
kevés akarat az igazság kellő méltánylására,
nem a gyűlöletben, sem a válaszlásoknál.
Csaláara és részzedésre alapított vállalkozások,
hamisítása és szédelő drágitása az élet
szükségletének állandó panasz tárgyát ké-
pezik. Ezek mindenesetre a morális bomlás
jelei a forrását talán legjobban nemzetgaz-
dasági téren találhatjuk fel, ez zárja ma-
gába a létért való küzdelmet, ez neki leg-
erősebb eleme és ez eddig is a politikai
és vallási elem minden erőfeszítése dacára
a fejlődés történetének minden nagyobb
mozgalmában mint alapok tűnt fel. Ez
okozza azt, hogy közte és a morális elem
közti bizonyos aránytalanság van, mely a
gyors nyereség, a rohamos meggazdagodás
utáni lázas izgatottságban nyilvánul, amely
meggazdagodás nemcsak élvezetet nyújt,
hanem a szerencsevadászoknak becsületet
és tekintélyt is biztosít. Gazdagság szolid
munka, becsületesség és a jellem megállá-

A „ZALA“ tárcája.

Írta: HOFFMANN MÓR.

A nagy-kanizsai kereskedő-ifjak, önképző egylete által
1893. november 11-én rendezett estélyen szavalt: Weiser
Klára kinevező.

Ünnepel a magyar nemzet,
Ünnepel az ország,
Melynek magyarok Istene
Hűn viseli gondját.
Kérvátoktól Adriáig
Életedet áldják.

Ödvözöllek édes hazám
Dicső ünnepeltje,
A műzsdának aranytollú
Ünnepelt kegyeltje!
Ez a nemzet miért is ne
Szeretne úgy téged?
Hiszen te az ő áldásban
Lelted áldós-éged.

Homlokodon csókolj téged
Magyarok nemléje,
Szellemeik sergének teltél
Dicső vezetője.

Pazar kézzel szőrtad széjjel
Lelked szép virágját,
Úde illattal betöltve
A haza virányit.

Drága fia vagy hazánknak,
Elméld kincses bányára,
Szived nemes érzelmeknek
Dicsőszag forrása.
Mit félszázadon át irtál,
Nemtelen nincs abban:
Hónyszerem dicső fénye
Ragogy minden sorban.

Lelkesíts még sok éven át,
Szükség van még szódra,
Nemzetünknek ékes szavai
Koszorús trója.
Tovább is töltel tanuljunk
A hazát szeretni:
Nem tud úgy a szívedhez szólni
Rajtad kívül senki.

Adja Isten, hogy megérjed
A hon virulását,
Hón szerette nemzetednek
Teljes boldogságot,
Hisz eddig is szóval, teltél
Munkálkodással érte,
Lagyon álded alkotmány ez
Dicső munkád bére.

Te vagy ezerszer áldottja
Bűszke magyar népek;
Te szerzed dicsőséget
Künn a magyar nének.
A világot beragyogja
A te neved fénye.
Légy sokdíg még e nemzet
Igaz büszkesége!

Nem múlik el szép emléked
A míg magyar szíve lesz,
Smagyar szívből érzed, a mely
Nemzetéhez hű-lesz.
Dicsőséged nem múló fény
Halvány világgal:
Tűzszóval, mely ragogy időn,
S enyészelen által.

Mors porta vitae.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

„Küzdes az élet“ mondja Kölcsey: „Az élet
hangulat“ dalolta Reviczkyk. Mennyi igazságot
foglalt magában e két gondolat, de talán e két-
tőnek kiszámíthatatlan harmoniája, egybeforrása
tekintheti ki legjobban az, mire eddig detar-
mismus még nincs. Tág fogalom az élet fogalma.
Az emberi agy legmesszebb terjedő szálai csu-
portha fűződnék magyarázatára, de küszködés
hulnak szíjjel megintese előtt.
Mily magasatos a bár ne e egészen érthető és so-

podottsága nélkül, veszedelmesen élési az osztályok különbségét, a megvetésére vezet a valóban emberinek és szépnek, neveltségnek és erkölcsnek.

Mindamellett a valódi emberbarátnak nem kell elcsüggednie. Végezetül is az emberi eszme győzni fog. Mert a gyógyulás eszköze megvan az oktatásügy belterjesebb kezelésében. A tudást közvetíteni kell a társadalom minden osztályával, mert föltétele a műveltségnek. Az iskola feladata még igen sok körben nincs kellően méltatva. Kár azt hinni, és itt kuforrása a bajnak, hogy a pusztá ismeretközítés előmozdítja a műveltség általános elterjedését. Az iskola nagyobb feladata abban áll, hogy az erkölcsi elemet szilárd alapra fektesse s mellőzze azokat az ismeretanyagokat, melyek a cél elérését akadályozzák, nem hogy elősegíték.

Felhívás Jókai Mór tisztelőihez.

Ország szerint tudva van, hogy a nemzet koszos írója Jókai Mór, ötven éves írói pályájának öröm-ünnepét készült megülni. Ez ünnep országos lesz és nemzeti, és mint egy illatos bokréta lesz odalúvva a közelgő 1894. év homlokára, mert ez év január 6-ika lesz a napja. És mind ama az ünneplésnek, melyet a működő bizottság a napra tervez, ugyazólván édes és értékes magva lesz az a maradandó emlék, melynek érdekében e sorokkal fordulunk Jókai Mór tisztelőihez, mely elnevezés alá méltán foglalható a nemzet színe-já, rang-, rend és osztálybeli különbség nélkül.

Egy gondolat kap a meg legjobban mind az emléket, a melyek ez ünnep előkészítésében részt vettek, a gondolat: országos ünnepet ölve emjelket is adni e napról és benne egyszersmind kettős érteimű jutalmát, az ünneplendőnek az ő saját alkotásai révén.

Megoldó! fejére két árból fonní kosorút: egy árból, a mely díszíti, és egyből a mely védi és óvja. Egy ág az erőtölési dísz, egy ág az anyagi jutalom s a kettő ölközvén a költő homlokán, bírdesse a nemzet halájtát s az ő dicsőségét egyben.

Állana pedig ez emlék összes eddig megírt és ez ünnep lezárásáig megírandó munkáinak nemzeti díszítéséből. Az egész Jókai, a mi az ő

* Jókai ezen díszítésű munkáira aldiráskat elfogad Fischel Fülöp könyvkereskedése, — mint a JÓKAI-JUBILEUM nagybizottsági tagja.

szeleme ötven év alatt létrehozott, együtt mint imponans képe egy nagy pályának, szemünk elé állítva az óriási, e korzakas munkaszer, ez írói hatalmaság, e fenomenális pályafutás, mint a költőnek dicsősége és jutalma.

Maradandó becsü. emlék legyen az, a melyet mi a jubileum napját az irodalom történetjébe beiktatjuk; örök időkre szóló, beszédes mű, a mely a költőről és az ő géniuszát megbecsülő nemzetről több dicsőséget fog hirdetni jövő századoknak, mint bármennyi lelkes üdvözítő beszéd, ékes, virágos, ünnepi ósát. Ugy óhajtánók, hogy ezutal az összeg, a melyet vármegyék, városok, egyesületek, testületek más alkalomkor jubileumi bankettre és külső cífraságokra fordítanak, hasznos, érdemes emlékek szolgálatjára adjuk. Ebből a pénzből, készülvén el a kiadás, a melylyel magunkat ajándékozunk meg és teljen ki az a tiszteletidő, a melyet a felszázadon keresztül szünetlenül nekünk dolgozó költőnek még mindig a tartozás érzetével átnyújtunk. — Mert a kiadás árának a fele fedezze a kiadás költségét, fele pedig legyen a költőnek a nemzettől veendő tiszteletidője.

Ezer aláírásra van szükség, hogy e kiadás létrejöhessen; az előfizetési ár 200 forint s így 100,000 forint lesz a tiszteletidő.

Nem kélekedhetünk abban, hogy mikor Jókai Mór műveiről van szó, lesz az országban ezer ember, testület, hátság, a ki ezt a nemzeti díszítését megszerezve, hozzájárul a költő jubileumának méltó megünnepléséhez.

Erre az aláírásra, erre a szép, nagy és hálás cselekedetre hívjuk fel Jókai Mór tisztelőinek fényes táborát.

Nem arra szólítunk benneteket, o magyarok, hogy ajándékot, hogy alamizsnát adjatok annak, a ki a ti szolgálatokban szerzett halhatatlanságot; ezt már megtettétek ti is másokkal, megtették más nemzetek is. Hanem szólítunk arra, szólítjuk a magyar értelmiség virágát arra, hogy ketten egymást fölmagasztaljátok: a költő kezetebe téven egy nagy élet nagy munkáját, ti pedig a költő kezébe érteke az elismerést.

A ki ifjúságunkat búvájos szavaival megannyozta; a ki lelkünket táplálta reménytelen időben; a ki örömlünk, a ki gyönyörünk, a ki vigaszunk volt életünk minden szakában; a ki aldásunk volt, megtöltvén a szellem, az erkölcs, a hit, a fölemelkedés, a hasznosság kincseivel a mi szívünk tárait: Gyeriek mind, öregek, ifjak, urak, polgárok, hódoljunk neki mi szívvel, aranyozzuk meg élete alkonyatát szereletünk, lelkesedésünk örök ifjúságával.

Adjuk a gondviselést, hogy nekünk adja Jókai Mór, a ki a magyar faj minden lényességével, a nagy talentumok minden varázásával, nemzeti büszkeséggel, idegen népek irigységének méltó targa; egy felszázad ragyogánya a magyar irodalomban nyelvünk fölvirágzásának egyik forrása, a kinek mesélő sánján három nemzedek élt meg elandolva, elbúvólva.

Irodalomtörténetünk csónka az ő neve nélkül,

műveltségünk csónka az ő művei nélkül; dicsőségünk csónka az ő híre nélkül.

Mely magyar könyves ház, mely magyar szótlan nem üres az ő összes munkáinak e nemzeti díszítésben, az ő jubileuma e kedves emléke nélkül.

A kinek a házában már van Jókai-ja — ha részben, ha egészen — az juttassa azt a mi van, a nálánál szegényebbnek és siessen hozzá, hogy biztosítsa magának az örömmünnepkidását.

E nem csak egyházi fölméltóságok, nem csak főurak, nemcsak egyesek, kiket a sora vagy szorgalom a bőség áldásaihoz juttatott, — bármely rendben legyenek is, hanem ti városok, közhatoságok, testületek és vállalatok: mind halljátok meg e szózatunkat és siesetek aláírásokkal lehetővé tenni és biztosítani e lelkes vállalkozást, juttatván törvényhatósági, városi, egyeületi, intézeti, iskolai könyvtárának ebből a szép és nemes emlékből egy-egy példányt, hogy mindenütt legyen fogható jel és szózatoss hirdetője a léleknek, mely mindnyájunkban lakozik. Hadd mondják el később is, kezökbe vévén a nemzeti díszítés egy-egy példányát, kést ivadékok:

Az a nemzedék tudta a köteletségét és teljesítette is azok iránt, a kik eredményesen szolgáltak a nemzet dicsőségét.

Erre a feladatra hívják el a nemzet fiait, és hogy nem hiába hívják: a fényes eredményt fogja megmutatni.

Budapest, 1893. október 30.

A Jókai-jubileum nagybizottságának elnökei:

Beöthy Zolt., József főhg., Br. Eötvös Lórdud főtitkar, védnok, enök.

Diszelnökök: Vaszary Kólos. Br. Vay Miklós

Tanítói közgyűlés.

A Zala megyei ált. tanítótestület nagykanizsai járási köre nov. 9-én, fé évi rendes közgyűlést tartott a n. kanizsai polg. taniskola rajstermében. A közgyűlésen megjelent Babócsay György városi polgármestere is, Juhász György számvevő, Matkócsis Sándor városi referens-tanákos kíséretében; továbbá dr. Neumann Ede nagykanizsai főrabbi és Somosi középkereskedelmi iskolai tanár. — Az úlel Szalay Sándor járásköri elnök 10 órá tájban nyitotta meg és megtette elnöki jelentését, mit a közgyűlés tudomásul vett. — Walgurszky Antal, polg. iskolai tanár gyakorlati előadást tartott a polg. taniskola 3 ik osztályában az ásványtanból. A jegyző-rendszert ismertette. Az egy óráig tartó előadás után tíz percnyi szünet következett, melynek elteltevel zárt ülésben dr. Bartha Gyula, a bíráló bizottság előadója, mely szakértelemmel szolt az előadásához. Kertész József hozzájárulása után a bíráló bizottság által is mintaszerűnek elismert tanítási közgyűlés az előadónak jónyvi köszönetet szavazott. Hugany Ede, zalaszentbalácsi tanító, felolvasta „A tanító a társadalomban” című

kak előtt teljesen érthetetlen szó: élet. Vannak emberek, kik minden nemesebb cél kifűzése nélkül örök le tudatlan, élettelen malom módára a napokat, hónapra — éveket, évekre — évtizedeket, de n ég az ilyenek előtt is mily dicső, — mily fényeseknek tünik fel e földi lét, melyhez ragaszkodók utolsó sóhajait; mint vonzza őt az érzelem ezer neme; a tetteknek szakadatlanu ujló törzása, annyi ábránd, annyi lelkesedésre huzdító péld, mint kapdok a mentő szálak százaí után az önmagát már életétől megfosztani szánti egyén, az annyiszor megírt remények romba dűlése után csak egy kis zűd felülne-e az újra küzdés biztató szavát sugja szívébe s a midőn már sem árnyék, sem illat nem enyhíti az évő fájdalomat, melynek gyötremei közötti havmndni kezd az éni vágyásnak csak egy reményhozó sugara tévedjen lelke homályába, újra utnak indul s folytatja a megkezdett élet rettenő pusztá birodalmában.

Ismétlem: végtelen fogalom az „élet” fogalma. Nem nyerünk meghatározott teleletet forduljunk bár orvosok bonckészeihez, akár lélektani okoskodásokhoz: lelet nélkül vagy az egyik úgy mint a másik; mert sem az anyagnak sem a szellemnek lényegét emberi elme még fel nem fogja s így fel sem ismerheti.

Az éni fogalma végtelen. A végtelen gondolata létezik már, de elképzelhetetlen s ép azért csak terhet tudjuk s érezzük fontolgatásánál a növekvő

zavart s ha már semmiképen nem szerzehetünk magunknak fogalmat az életéről, legalább ennek tartama alatt a legmegnyugtatóbb, boldogítóbb vezéresilágunk: a vallás legyen világosságá a nappalnak, mert az örök világosság melenzott fényével virágoznak és gyümölcsöznek az érények; a vallás pedig örök világosság” mondja az apostol, a homály a vétek labirynthában.

Epp úgy mint a természetben terén kélely támad az egyes tülemények p. — a hang teoriája megfűtésénél, így vagyunk mi az élet fogalmával; a kemikus is nerheti bár az alkatelemeket, mondjuk elemj részeire oszlathatja a legkisebb termő magot s midőn már az oxigén, carbon, phosphor megfelelő atomait benne meghatározta, még sem képes az így meghatározott részekből. — atomokból azt újra létrehozni, megteremteni, szóval termőképessé magot alkotni.

De ha már ezen természeti, egyszerűnek látszó bár de nagyon is complicálónak, érleki szerveink alá eső dolgok meghatározásánál is eredmény nélkül állunk, hogy ismerhetnénk fel az érékeink alá nem esőkéni a lelkiekni, szellemiekni a tulajdonképen való lényegét.

Életünk kettőn. Jelen életünk csak kezdete egy jövődől leki élelinek. A bölcsészek ez utóbbinak csak előfalással foglalkoznak, de a jelen létező, érékei szerveink alá eső dolgoknak legkisebb poraszmet is megismerhetetlennek

mondják, szakítsa bár el az erő, a hatalom egymásból a szemeket, ezen kívül egyebet nem tehet, valamit en világon semmi nem vesztet a semmiségre, úgy az emberi test sem, az egykor élő test, egyedül alkatelemeire, poraszemekre bomlik, melyekből alkotott.

A bölcsészeti szisztemák semmisnek mondják a lelket, a szellemet, a test tulajdonképen való quint-essentiáját; de elképzelhető e az, hogy a midőn ugyancsak szerintők meg a legkisebb poraszem is örök lének örvend, meg nem semmisül, — a élek, mely a testben eszmél, gondolkodik, hogy épen ez semmisüljön meg. Ha e rövid 40-50 évig tartó földi élet után a teljes megsemmisülés volna fatumunk s a testen kívül, — mely porrá lesz, de a poraszemek létezni fognak — teljesen elenyészünk: minek akkor a jellem (charakter) az érény annyi neme: hit, remény, szeret? Ha így állna a dolog, akkor szenvedélyeink, vágyaink viharának kellene magunkat átengedni s letombolni e rövid létet, gyilkolva testvér testvért, apát fiú.

Nem így van a dolog. Ez nem állhat fenn. S ha azt hoznák fel, hogy az emberen mint természetnemen kívül más lények ép ugyanazon végtetnek volnának kivéve s ha az embert bízattja egy jobb lét úgy azokat is, erre nevez csak annyit felelethetünk, hogy az ember a civilizatio, a haladás lokán csak előre megy, de az a szegény fülemile avagy kőszáls az évezredek

sok körültekintés-el irt dolgozatát, melyet a közgyűlés szintén nagy tetszéssel fogadott.

Rózsavölgyi Paula járkői pénztáros jelentette, hogy a járáskör pénztárában 152 irt készpénz van s egyáltalán intézkedést kéri a 190 forintnyi hátralelékek szemben. A közgyűlés elhatározta, hogy mindazokkal a hátralelékekkel szemben, kik hátralelékek részletekben való törlesztése iránt legalább üvénig az elnökségnél határozott ajánlatot nem tesznek, az alapszabályok ide való intézkedése — a legerélyesebben fontos tartatni fog.

Kárpáti Manó járásköri főjegyző — sokoldau elfoglalt sága miatt tisztsegeről lemondott. Helyébe a közgyűlés egyhangúlag Kovács Miklós nagy-kanizsai tanítót választotta meg. — Hajgató Sándor indványozta, hogy Jókai Mórt, 50 éves jubileuma alkalmából a megyei tanterületnek tisztelettel ajánlja a közgyűlés. Lelkes eljénzessel fogadták el. — Takóki jelentkeztek: Gröszbach Gabriella, Mantuano Janka, Micskek Antal, Rasztics Rafael, Fischer Jenő, Fokt Ödön, Körmendy Pál, Pesty Lajos, Bánkovics János. Jövő (tavaszi) közgyűlés helyeül Bakónkot jelölték ki.

Ülés után, társaságban volt a „Hungaria” szállodában, melyen mintegy 60-an vettek részt. Ott volt Babóchay György polgármester, iskolaszéki elnök is, a városi tanács és iskolaszék több tagjával és még néhány tanítványbarát, kiket a püdagógia emberei szívesen láttak körükben. Az első felkötésről Szalay Sándor a nagy-kanizsai tanítói járáskör elnöke mondta az iskolaszék elnökére, ennek tájajára és a megjéant többi vendégekre, kiknek je lenetét az anyagnál többet érő erkölcsi jutalomnak tekinti. — Babóchay polgármester megemlékezve arról, hogy a tanítók helyzete 20 év óta mennyire javult, azon reményét fejezve ki, hogy ez a jövőben fokozatosan még kedvezőbbé fog váni. elleti a tanterület tagjai. — Seregély Dezső reform. lelkész a tanterület jelenlevő hölgy tagjait köszöntötte fel lelkes szavakkban.

Igen szép felkötésről mondott ezután Nith Norbert ferenczrendi házfőnök, ki mellátva a tanítók helyzetét és tevékenységét azon idő elérkezettét óhajlja, mikor a tanítónak nem kell többé küzdeni a materia izmussal, hanem gondtalanul elhet ideális hivatásának, a nevelésnek; szintén a tanterület tagjait irtó poharát. — Rosenfeld Lajos a jelenlevő papokat, mint a hit es szeretet hirdetőit élteté. — Hoffmann Mór tanár szellemesen fejtette a rendi, első sorban Valiquiszky Antal polgári iskolai tanár második sorban pedig Vecsey Zsigmond rendőrfőkapitány egész ségeért irtó poharát. — Vecsey Zsigmond r. főkapitány nagyszabásu beszédben fejtette az elemi iskolák fontosságát, — ezen intézet tevékeny és ügybuzgó tanterületeért — emelt poharát.

Rosenfeld Lajos utabb felkötésről dr. Bartha Gyula a polgári iskola igazgatójának és Német

Ignác a községi elemi iskolák igazgatójának szól. — Kertész József tanár a sajtó embereit mellátva rövid felköszöntőben. Akedélyes társaság hölgytagjain 5 óra tájban eltávoztak, de a társaságunk egy részét még az esti órák is a Hungariában találták vidám együttletben.

Tollfuttában.

A „közérdek” ma-napság a legdivatosabb jelző; a legtöbbet pöttögatott hírszól; a legkényelmesebben fogható köpönyög; a legtesztetősébb, legerősebb lepel az önzésre; a legtágabb fogalom, amelybe igen sok elfér a bele nem passzó dolgokból is. Igen sokat bele lehet magyarázni, de igen sokat el is lehet helybe magyarázni, kinek-kinek a privat guszta szerint.

A mi Seregély-apánk, aki az ev. ref. eklézsia híveit vezet az igazak útján, azt mondja, hogy ő a közérdeket szolgálja. Es én el te hiszem neki. — Nith Norbert, a rom. kath plebánia adminisztrátora már nincs velem egy hiten, mert nem is az Seregély papunk apostolkodásában, az: mondja, hogy tulajdonképen ő szolgálja a közérdeket. És (csodás bagatelbíró jámborság!) — én ennek is igazat adok. Sőt ha dr. Neumann Ele forábbi és Hätter Lajos ág. ev. lelkész, meg az általam még nem ismert rác pápa-képviselőben az Apostolicus bácsi esetleg kijelentik, hogy ők mindnyájan a közérdeket szolgálják, hát minden habozás nélkül igazat adok valamennyinek; mert ha mindnyájan együttvére vagy külön egyenkint nem cirogtatják is egymást a testvéri szeretet szelidségével és politikátlan nyájasságával, — annyi kétségtelen, hogy mindnyájan sejtenek valahol a messze jövő ossian ködében egy mindeneket egyesítő sugár fényt, mely-felé törekuszenek. Más uton, más módokkal, de mindnyájan egy cél felé törekuszenek s egyszer a lelkekkel vezérő külön érdekeket a mindenek felett hatalmas közérdekbe omlasztó pillanat bizonyára itt is igazat ad annak az elméletnek, amit alkalmassint a Romába utazó férfiak állítottak fel, hogy t. i. oda nemcsak egy ut vezet. Nos tehát fogadjuk el, hogy ők mindnyájan közérdeket szolgálunk.

Eppen ilyen formán vagyunk ki az újságokkal is. Zala-varmegyében körül belül nyolc újság szolgálja a közérdeket. Mindegyik igaz hite szerint és önzertlenül mondja, hogy önkellenül szolgálja a közérdeket. Es én elhiszem valamennyinek, mert tudom, hogy mindegyik előtt legeg egy-nemesebb, magasabb cél (ébron tartani a közvéleményt s elmozdítani a közöbekt) mely felé törekuszenek, habár más-más uton és más-más módon.

Es valamiképpen azok az egyházi stallumok nem azért vannak, hogy egy-egy vezérszerepre hivatott és küldetett egyén a maga számára poszítot találjon, hanem, hogy azokból szavak és szerek köztjava mozdíttassék elő a közkincese megöriztessék: éppen így az újságok szerkesztőségét sem arra valóik, hogy, azok egy-egy hivatott egyén személyi ambíciójának teret nyissanak, hanem, hogy azok útján a közvéleménynek hatalmi erő biztosi tassel s annak fonsága minden irányban érvényesüljön. Es valamint a különböző egyházi stallumok betöltőinek működését bizonyos mértékben támogatva, mindjéni munkása lesz az eszmék tisztító tüzelől kibontakozó igazságnak, egy magasabb, általánosabb érvényű közérdeknek: éppen így a sajtó az újságok támogatásával a közérdeket, a közvéleményt szolgálja mindenki és nem azt az egyént, akit a véletlen a szerkesztői posztóba helyezett.

Roppant nagy mértékkel az önző gondolkodásnak — önző érzelmelek ahhoz, hogy est valaki be ne lássa. Pedig nálunk még mindig az a nézet uralkodik, hogy ha valaki egy-egy újság szerkesztőségét a munkában, célirányos törekvésében segíti, támogatja a közvélemény csak egy személyi erővel is járul, — az nem a közérdeket szolgálja, hanem a szerkesztőnek kedveskedik.

Vannak emberek, akik — városi képviselői minőségükben az ellen megállitoknak is, hogy valamelyik hivatalos személy a sajtót, a közönséget érdeklő dolgok átadásával támogatssa. Pedig hát az csak titka tudja, hogy az újság nem a szerkesztőt, töért s a szerkesztőség tagjait ér, hanem a közönséget s emélfogva, aki a nyilvánosság elé szánt dolgokat benyújtja, nem a szerkesztőnek kedveskedik, hanem a helyesen értelmezett közérdek szellemében: cselekszik.

Még azt nem csodáljuk, hogy vannak egyének, akik est be nem látják és éppen ellenkezőleg gondolkusnak; de ason már valóban csodálkothatnak mindenki, hogy akad még olyan újság is, mely a szolgáltatásosság megmagyarázatlan nagy mértékével tárja ki hasábjait az így szememben való jézetnyilvánításnak és quasi solidaritást vállal oly felfogással, mely a sajtó hivatalát nemcsak nem respektálja, hanem sárgál dobálja be ennek méltóságát is. A szolgáltatásosságunk ez a minden kommentár nélkül való mértéké valóban fölemelhet egy újságot azok közé a boldogok közé, akikről as mondatik, hogy „ők a mennyeknek országa.”

Lapunk felelős szerkesztője és Gyórfly János ügyvéd ur közt felmerült ügyre vonatkozólag a Zalai Közönyc folyó hó 11-én megjelent 46-ik száma a következőket hozza:

Jegyzőkönyv.

Felvetett Nagy-Kanizsan 1893. november hó 7-én a Gyórfly János és Dr. Löke Emil urak közt feutergó lovagias ügyben.

Jelenlévők:

Gyórfly János ur Dr. Löke Emil ur részéről; Dr. Fütőp Kázmér és Sümegi Kálmán és Dr. Mayer Ferenc urak, Dr. Pihál Viktor urak.

Dr. Löke Emil ur megbízottai a „Zalai Közönyc” folyó hó november hó 4-én megjelent 45-ik számának „Megjegyzések” című „egy városi képviselő” aláírásával kiköböl kiböböl taglalt kifejezésekért Gyórfly János urtól az érintett cikk írójától elégteltel kérték.

Gyórfly János ur megbízottai Dr. Löke Emil ur megbízottainak Gyórfly János ur aláírásával ellátott nyilatkozatot adtak át, melyben Gyórfly János ur kijelenti, miszerint a „Zalai Közönyc” 1893. november 4-én „Egy városi képviselő” aláírásával megjelent „Megjegyzések” című cikkének tartalmával avagy annak bármely pontjával Dr. Löke Emil urnak, a „Zala” felelős szerkesztőjének sem személyt, sem becsületét sérteni szándéka nem volt. Kijelenti, hogy Dr. Löke Emil ur személyre iránt. tisztelettel viseltetik és sajnálatára

végietlen során át mindig csak egytormán épít fel lakát, tapátékat csak úgy szerzi meg, de epen jü adati a fensége különbség közöttünk egy legfelsőbb Lényitől úgy intézetnek körülményeink, hogy az összes többi teremtmények elvesznek testiségükkel a mi magasatos szellemi fonságunk előtt, alánk rendeltetnek.

Az eszményiség, balhatalanság azon eszme, mely a lét első derengő pillanatától mindjobban meggyökerezdik a szívben s onnan kiirtani nincs hatalom.....

Á midőn már az emberi életet egy-egy jellemző vonással körvonalaztuk, felette egy-egy homályos percet töltve, erővel megragadja képzelmünket s fenkoltté teszi lelkünkét: az a pillanat, mely a földi életet a jövő lelki élettel csak egy lépésre tartja s ezen elválasztó lépés a halál. Ez a rabolja meg a szülő gyermekétől, teszi a gyermekeket árvakká, s földönfutókká az agókat, megfosztva őket az utolsó támasztól s így keresve adozását, népesíti a sírokat s a hantokhoz zárúdolunk el mi időnkint.

Atlépve a temető árka, keserű érzelmek miltárdja szállja meg különben is elfogódoti kedlünkét. S kinek ne komoritánia el lelke az a tudat, hogy életünk csak egy kicsiny szikra, mely a földre tévedt.

Itt egy szülő újra a gyermekét, ki még öt óra tavaszán hagyta el földi hajlékát, hátra-

hagyva övét vigasz nélkül. Kezeit tördelve hull sirbantjára az anya, léleg tákódtató s lelket remegtető panaszban tör ki; nincs ereje megnyugolni, hogy ne láthassa többé azt, kinek ajkait ő a szeretetlanya tanítá meg mosolygni — csökölnei, szívét remélni — szeretni; mint hervaszja el a kegyetlen halál az élet fejlődő virágát, mint kesereg a bánatos szülő; örök álom országába költözött magzatának hull tetepiet lelett, mert nem fog többé, mint egykor, gyermeki álmaiból felébredni nem fog többé a hajnalnak örvendeni. Amott sűrű fátyolal fedett árvák áztatják a fájdalom könyveivel az anya sirhalmat; ott állnak ők árván s minden reményük etemelve, rideg lakusnak talai nem csengnek mar a jó anya szavaitól, nincs senki, ki csökökat adna nekik, „puszta a ház” mintha elő sem volna benne s csak a fel-feltörő zökögés zavarja meg a virrasztásban töltött évi csendet.

Avagy tekintsük a hosszú időn át életét serény munkában töltő államiérflut, ki még a pihenni térés idején is küzd, fárad a közel elérésért; a szorgalom eme bajnokának elvesztése annál saj-tóbb s annál hatalmasabb s veszteség kínos érzete, minél nagyobb mértékben érezhető az elhunyt által tört rés, hiány s mindig mélyen leverő a gyász, mely nemelünkét vagy más népek hazáját vezérha kimulással éri, de vigaszt kell kerennünk, csüggednünk nem lehet, de nem is szabad.

Könyezve állta körül a nemzet nagy költőink sirhalmaikat, a kik élezzettek szívünkben a hazaszeretet szent tüzel, kik megtanítának énekelni édesen zengő anyanyelvünkön s magasra emeltek azt a szót, mely mindig imádságig lelkesíti a kehelt a hazá s kimondásukor.

Siratjuk a költőt, ki fennen hirdeté az életet, a kimalást, oly igaz érző kebbellel, gyémántként ragyogó képzellemmel s öde forrásokat bezogva tört ki belőle a magas ihletiség, mely a szeretet szótait lelkünkbe röpíté, ők az újabb kor gyermekei, de műveik az öröklétek vannak szánya, s o y monumentum alkotásai, melyet az idő csak emelhet. Ébredő tavasz volt munkálkodásuk kezdete s fakadó rügyek a megszületett nagy gondolatok s o-endes kimúlásuk boldog megnyugovás, égbe száll szelid hatyudaluk.

De hát csak ilyen az élet, fájdalomat mindenki számára terem s hányzszor fakad fájó könye, a ragyogó reménynek, amde áll a fejsza s inti azét a „memento mori”-ra, mignem az is, mint a kit jelképez, — korhadtau, — törve lebukik a földre.

Fajdalmas a visszaemlékezés s a röpke élet felet való merengés, az emlék visszaállítása, azért mégis a litánk mi elhunytainknak, bár e visszapillantás a kialudt életre szándékos csalóda által enyhíti a szív sajtó-sebeit, midőn a nemléte gyötör gondolata helyett az egykori élet meleg képével foglakusunk s emlékekben ma-

szolgálatra az, ha az érintett cikkben használt kifejezéseit Dr. Lőke Emil úr magára nézve sűrűnknek találnd.

Dr. Lőke Emil úr megbízottai ezen nyilatkozatot kézhez vették: alulírott megbízottak a felelősköt felelősköt ügyet ezenem lovagias uton elintéztetnek nyilatkozták.

Kelt mint fent.

Dr. Fülöp Kázmér s. k. Sümegi Kálmán s. k.
Dr. Mayer Ferenc s. k. Dr. Pihál Viktor s. k.
mint Győrfly János ur mint Dr. Lőke Emil ur megbízottai.

H I R E K.

Jókaletély. A nagy-kanizsai kereskedő ifjak önképző egylete által a tegnapi szombaton rendezett estélyen közreműködőket, valamint Jókaletélyt a rendezőség azon szép figyelemben részesíté, hogy nekik két selyemre nyomott és ünnepeit író fényképeivel díszített meghívót illette műsort küldött. Az igen sikerült fényképet Farkas István az egylet tagja készítette. Az estélyről lapunk jövő számban fogunk beszámolni, de tárcsarovatunkban már most közöljük Hoffmann Mór tanár, lapunk szerkesztőjének tagja által írt alkalmi költeményt.

Halálhír. Özv. Kuhn Lipótné — szül. Horschetzky Károliána é. hó 5-én életének 65-ik évében elhunyt Nagy-Kanizsán. Az elhunyt az egykoron városunk társadalmában és közügyében szép tevékenységet kifejtett Horschetzky család tagja volt, és anyagi viszonyaihoz mérten egész életén az elismerést érdemlő módon gyakorolta a jóélelonságot. A „Chewra Kadisa” jelentése szerint az elhunyt iránti kegyeletből a Horschetzky nővérek koszorút pótló adományul 15 forintot adtak a szegények részére. — Özv. Masznyák Jánosné szül. Nucsecz Anna, Nucsecz József nyugalmazott tanfelügyelő nővére áldott jó lelkiületéről általánosan ismert matrona é. hó 7-én életének 80-ik évében elhunyt Nagy-Kanizsán. A boldogulnak hitt tetemei é. hó 9-én délután nagy részvét mellett helyeztetek örök nyugalomra.

Óvoda Perlakon. A „Danántuli köznevelődési egylet” mely szerény anyagi helyzete dacára is szüntelenül azon van, hogy kitűzött céljának megfelelhessen, é. hó 6-án megnyitá első óvodintézetét Perlakon, mi által nemcsak a Muraköznek, hanem a magyarságnak is kiváló jó szolgálatai tett. A megnyitási ünnepélyen a közoktatási miniszterium képviselőjében jelenvolt dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, a danántuli köznevelődési együletet pedig Puzsolt Kálmán titkár képviselték. Az óvodába a megnyitás napján harminc kisdéd küldetett, nagyobbára horvát nyelvű szülők gyermekei.

Óvodai dadák kiképzése. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos Zalavármegyében tarthatatlan tevékenységi tanfolyamát é. hó 5-én

é. hó 6-án városunkban volt, hogy a „Kisdédnevelő-egyesület” elnökségénél jelentkezett azok nők képzeletét megvizsgálja, kik magukat állandó gyermekmenhelyi vezetőkké kiképezettni óhajják. 21 jelentkező közül 18 megfelelt a felvétel követelményeinek és közül 9 a nádor- és ugyanevny az „Arany János” utcai óvodában fog 6 hónapon át gyakorlati tanfolyamon résztvenni. Ezen idő letelével a tanfolyamot végzőknek a tanfelügyelő közbenjöttével képzelet vizsgát kell tenni és azok, kiknek ez sikerül mint gyermekmenhelyi vezetők oklevelet nyernek. — Ezen tanfolyam rendezése által a nagy-kanizsai „Kisdédnevelő egyesület” kiváló jó szolgálatait tesz a közügynek, mert a kisdédvási törvény keresztülvitelét jóval előmozdítja.

Lorma (Lóv) Róza k. a. opera énekesnő, városunk szülője é. hó 10-én tartja hangversenyét a „Casino” diszttermében. A fiatal művésznő, ki sok fáradozás és nélkülözés közt vasakrattal és kiváló szorgalommal igyekezett a maga elé tűzött célt elérni, végre elérkezett az énekművészet azon pontjára, mely neki a biztos megélhetést nyújtja, azon városnak pedig, melynek gyermeke csakis büszkeségére válik. Mulasztást követnének el, ha mindezek után Lorma k. a. nem ajánlanák a legmelegebben közönségünk parlogó jóakarataiba, hisz ezt tanúsítva nemcsak elismerését nyilvánítja a törekvő művésznő iránt, hanem saját magának is örömet és élvezetet szerez. — A hangverseny műsora a következő: 1. a) Schubert: „A kiváncsi” b) Mozart: Részlet a „Varázsvivólából” éneklő a hangversenyző, 2. Részlet a „Bank-bán” című operából cimbalmon előadás: Hajgató Béla ur. 3. Wéber! Részlet a „Bűbájos vadász” éneklő a hangversenyző, 4. Elmefuttatások a Folyó viszonyokról. Előadja Tuboly Viktor ügyvéd úr. 5. Meyerbeer: Nagy ari a „Afrikai nőből” éneklő a hangversenyző. 6. Zongorajáték Filipovic zselné szül. Batorfi Emília urné által. 7. Huszár Gyula: „Magyar népdalok” éneklő: cimbalom kísérettel a hangversenyző. — A műsor oly változatos, hogy ez bizonyára még inkább fog a reklámozást fokozni Filipovic Emília urnó László Ferencnek volt tanítvány és mint a többi közrejelzők csakis a hangversenyző iránti szíveségből gazdagítja a műsort.

A „Nagy-kanizsai Casino” vigalomrendező bizottsága é. napokban megalakult. Elnököké: Ebespanger Leo, jegyzővé: dr. Rosenbergy Mór választotta. A vigalomrendező bizottság elhatározta, hogy a szokásban levő thea-esté yeket ismét rendezesint, amennyiben minden második szombaton ilyeneket rendez és gondoskodni fog arról, hogy a megjelenőknek mindenkor kellemes é. orakozást nyújtson. Az első thea-estély november 25-én lesz.

A „Nagy-Kanizsai Társaság” 1893. évi november hó 25-én saját helyiségeiben zárt körű thea-estélyt rendez. — Kezdeté 9 órakor. — Belépti díj: személyjeggy 1 frt. — Családjeggy 2 forint.

Hangverseny. Ondricsek Ferenc cs. és kir. kamaravivész hangversenye, szombaton é. hó 18-án fog a „Casino” diszttermében megtartatni. Kezdeté 9 órakor. Jegyek előre válthatók if. Wajdits József könyvkereskedésében.

Soldner Jolcsa k. a. opera énekesnő november hó 12-én Csáktornyaon a „Hattyu szaloda” nagyertermében hangversenyt tart.

Ifjusági segélyző egyesület. A nagy-kanizsai kath. főgymnasium ifjusági segélyző egyesülete é. hó 5-én tartotta meg alakuló gyűlését if. Farkas László igazgató ur vezetése alatt. E gyűlésen történt a tisztikar és a választmány megválasztása, még pedig a következők: Elnök: Vassonyi Emil 8. o. t., titkár: Nagy Béla 8. o. t., pénztáros: Major Gyula 8. o. t. Választmányi tagok a 8-ik osztályból: B. ex Sándor, Berzsenyi János, Kripacz Lajos, Udvardy Ignác, és Weisz Jenő. — A 7-ik osztályból: Kaudersz Vilmos, Muzikár Ferenc, Schwarz Ottó, Stein Imre és Zichy Ödön gróf. — A 6-ik osztályból: Barány Sándor és Svastics Gyula. — Az 5-ik osztályból pedig: Babóchay György és Iváts József.

Humanitása. Az „Első Nagy-Kanizsai Magyar Asztaltársaság” választmányának folyó évi október hó 26-án tartott ülésében hozott határozatából kifolyólag felhivatnak mindazon helybeli lakos szegényorsu vagyontalan szülők, kik iskolába járó fi- vagy leány gyermekeik részére a szükségés telt ruhát és labellit beszerzeni nem képesek, és érdemben nem „Első Nagy-Kanizsai Magyar Asztaltársaság”-hoz kérvényezzenek, mely kérvények a társaság elnökéhez Rothmann Béla urhoz (Magyar-utca, Berényi-féle ház) legkésőbb folyó év december 7-éig nyújtandók be, mert a később érkező figyelembé vételni nem fognak.

Milleniumi kiállítás. Az 1896. évi ezredéves országos kiállítás Sopron kerület kiállítási bizottságának folyó évi október hó 7-én 23. sz. a. kelt megkeresése alapján Nagy-Kanizsa székhelylye, — Nagy-Kanizsa rendezett tanácsos város, — a csáktornyai, a letenyei, a periakei és pacsai szolgabírói járásek területére kiterjedő hatáskörrel egy helyi bizottság fog szervezeti, a szervezési gyűlés határozzalul folyó év november hó 23-ának délelőtti 9 órája, helyül Nagy Kanizsa városház nagyerterme tüzet ki.

A népkönyvtár. A nagy-kanizsai népkönyvha folyó hó 19-én fog megnyitattni és ezzel 6-odszor tarulnak fel a jótékonyseg kapui, azok részére, kik hiányában vannak a testi táplálék. A népkönyvha választmánya legutóbb tartott ülésében azon elismerést érdemlő határozatot hozta, hogy azon tanuló részére, kiknek mostoha helyzete ezt tényleg megköveteli, ingyenesen fog ebedet kiszolgáltatni. A mult evhen nem kevesebb mint 1774 ebed osztatott ki az iskolás gyermekek közt és minthogy a népkönyvha csak 188 napon volt nyitva, atlag 185 gyermek élvezte napjankint a népkönyvha által

rad, míg a nemzetség utolsó szikrája is ki nem hamvad.

A temető volt már a rómaiaknál, görögöknel, szóval a legrégibb nepeknek is egyedül ama hely, hova őket a vallásos szokás szülte, ugyanezen cél vezérelte; itt enyhíték keserveiket, az elhunynak tetemeihez záradékolván s a küzedlemben bátoroságot adó szilárd akaratot nyújt nekik a fájdalommal alhatatoságot, mely minden ellenállást leküzd, és a körülményekhez képest jéghégy vagy vulkán, mely arconásának tetésze szerint akár a telek minden viharai akár a legfeltelenebb derültég kinyomatát adja; ezen szilárd akaratot ma az, a mi tegnapi volt s holnap lesz.

A fájdalom közsorsa szegénynek, gazdagnak, egyaránt, a szegény dolgozik övéiért, a gazdag aggódik értök. Az erős lelkek leginkább lájálalmak csillapodtával indittanak kifejezésre — s vannak az emberi szívben a végtelen ocean hullámaiboz hasonló küzedelmek, — csakhogy azok egyszer mégis megszünnek, ni; a szív küzedelmei csak a végleges kiszerveles után csendesednek le s ily végtelen szívküzedlemben, fájdalomban mily óriási szükségünk van oly erős lelkekre, kik a mult ábrándok helyett a forró esedt jövőnek biztosabb alapját keresik s azt a multban lelik s mutatják tel, mely a jelen körülmények között is a legbiztosabb delejlül szolgál.

Olyan az emberi nem, — mondja Homér Iliasában, mint: „zöld levél a fán, — lezilálván a szello közülük a földre egyet-egyét, az újult erdő mást rügyezend, midőn a tavasz ujra beköszönt, — így az emberi nem, mely itt terem, ott pedig elfogy.”

Egy virágozó növénynek tekinthetjük az emberi nemet, örökre virágozó növénynek, melynek egy-felül hervadó virágai mellett, másfelül szünet nélkül újabb s újabb fakadnak, — nyilnak ki.

A fájdalom közös sorsa mindnyájunknak. Az uri lakokban uralgó pompa, fény csak csalfa tü-nemény, mint az egykori nagyság végső halál-börgése, gyászos kiűlése.

Hol van tehát az élet? . . .

Az a mi é névré méltó, a jobb keblek mélyében fejlík, növekszik, sokszorozódik, láthatatlanul hat, titkon mű-ödik, bizony és hatalmasan életűdít azellem, melyet a ki magát ut, igazság-és-élet-nek nevezé János apostol szerint — gerjesztett vala.

Ott a csendes rejtekben, hol a valódi fájdalom és égő öröm könyül összefolyának, a vértanuk sirboltájában, hol agapeket rendeznek, — hol a testi táplálék sovány ta'atokból áll, de a lelek annál gazdagabban táplálkozik, ott van az élet.

Legmegnyugtatóbb, ha az életet úgy vesszük a mint van, a jövő az Isten kezébe való letelve, ki a sorsot érdem szerint mérli. Vak remény nem tértis tulajdon s ha mégis az elégedetlen jelenben a jövőre gondolunk s óhajtuk annak tudatát, nyujunk keblünkbe elfogyatannul, ott megfellehetjük a jövő esirát, — de ne feledjük Vörösmarty é szavait s intó szótakent vésődjék szívünkbe:

„Nézd a világot, annyi milliója
S köztük valódi boldog oly kevés;
Ábrándozás az élet megrontója,
Mely kancsalul festett egékbe néz.”

Az emberi élet a szenvedés napjaiban csak küzdve vonulhat végig rendeltetése bövises pályáján, hogy a zialt viszontagság után egy boldogabb ország biztos partjára járha-son, ép úgy mint a hajónak a szesz tengeren a bösz viharok csatája alatt katasztróbejő helyzetek közt kell a habokkal megküdenie. Egy futó hab az emberi élet, melyet a szel lötyton az az élet tengerén, míg végre a parthoz ördöve, elenyészik, hiszeu „meghalni az élet reggelén, delev vagy alkonyan köz-orsza mindnyájunknak” — mondja a költő s el kell egyszer jutnunk elvégre is az élet kapujához: a halálhoz.

nyújtott jótéteményt, mely nem kevesebb mint 1897 forint kiadást okozott a népkönyhának, — melyhez azonban a „Gyermekbarát“ társaság 346 frt 25 krajcárral járult. Most azonban ezen humánitárius társaság pénztára üres; az iskolagyerekeket nem veheti pártfogásába, — sőt a népkönyhát ebbéli nemes ténykedésében anyagilag nem is támogathatja; az egész teler most a népkönyhára fog nehezédni. Hogy azonban ezen intézmény elvivelhesse ezen terheket és megfeleltesse kötelességének, szükséges, hogy a nagy közönség anyagi pártfogásába vegye. Olyan adósok működésére lehet — mint a népkönyhánál — multban kifejtett, jogosan számíthat a közönség rokonszenvére, mely bizonyára minden oldalról nyilvánulni is fog. — A lefolyt idényben (133 nap) a népkönyhánál összesen 2044 ebédet adott ki, mely tekintélyes szám dacára sokan voltak azok, kik már nem juthattak ebédhez, — mert sajnos a népkönyhát anyagi helyzete korlátozta a jótékonyaság gyakorlásában. Az intézmény vagyona jelenleg 2330 forint, vagyis 610 forinttal kevesebb mint a múlt évben. — A népkönyhát helyisége további intézkedésig a régi lesz (nagy-utca uradalmi épület).

Tanulmányok. A nagy-kanizsai iparos ifjuság, képzés és belnevelésére egyesülete vizsgálomrendező bizottsága által a „Polgári Egyet” dísztermében folyó évi november hó 5-én megtartott jótékony célú zártkörű tanácskozás-kajája jól sikerült, a mennyiben a jelenlévők jól mulattak és az egyesület segélyalapja javára körülbelül 96 forint számolatott el tiztiza jövődémű. — Ott voltak: Mersits Edéne, Vrabl B. Jozsef, Brüller Albertné, Szereczné, Sabján Jozsefné, Hergovits Jozsefné, Sobár Györgyné, Heiser Ignacné, Hecker Györgyné, Steinberg Ignacné, Pilcz Albertné urnök; — nevelőkön Horváth Mariska, Heiser Róza, Geracs N., Bernstein Victor, Szerecz Mariska, Nagy Mariska, Sabján nővérek, Vrabl Katica, Vugrosics Mariska, Roth nővérek, Hergovics Teréz, Ross-Betti és Mariska, Steinberg Gizella, Klein Gizella Farkas nővérek, Krausz Helena, Ballia Irma, Brünner Ika, Boeska N., Nagy Mariska, Cvetičó nővérek, Brüller Riki, Sobár Nelli, Kovács Etel, Heckenbarber Juliska, Mithli Anna, Hencz Gizela, Kovács Mariska urholgyek. — Ez alkalommal jótékony célra szívesek voltak telű fizetni: Fehér Pal, 1 frt 50 kr. Szépe Boldizár, Fischer Fülöp cég, Tivolt János, Kohn Lajos és Heiser Rozália urnök 1—1 frt. — Krátki Kálmán, Király Lajos, Ginczi József, H. T., és Sölétormos Géza 50—50 kr. Skerzsa Gyula, Rosenthal Géza, Nagy József és Offenbeck Károly 30—30 kr. Krausz Zsigmond és Sz. Sz. 20—20 kr. — Turek Géza 10 kr. — kiknek ezen nemes cselekvésükért hála köszönetét lejezi ki a rendezőség.

Hymen. Marton Gáspár Tapolcáró, folyó hó 10-én tartja esküvőjét Krausz Albert kereskedő Róza leányával Babócsán.

Új egyesület. Sümegyen dr. Bárdi és Eitner Zsigmond kezdeményezésére „Torna és vivó klub” alakult. Első gyűlése 1. és 8-án volt, melyen előlké dr. Kellemen Károlyt, jegyzővé Kiss Tamást, művezetővé Károlyi Jánost, pénztárosá Epslein Ödönt, választmányi tagokká pedig dr. Bárdi Györgyöt, Eitner Zsigmondot Krausz Istvánt és Rutich Sándort választották meg.

Előmunkálattal engedély. A kereskedelemügyi miniszter gróf Bathány József és érdektársainak a tervezés alatt álló Z. Sz. Gróf Komáromi helyi érd. vasútvonattól Garabonczán kiágazólag Merenye és Bakonak irányában Kis-Récsig, vagy pedig B-hiák pusztáig kiágazólag Galambok, Csapi és Sárszeg irányában ugyancsak Kis-Récsig és innen Nagy-Récsig és Pallin irányában Nagy Kanizsáig vezetendő h. é. vasútvonalra az előmunkálattal engedélyt egy évre megadta.

Vasut. Lenti külső folyó évi november hó 10-én a korlátozott kocsiakományi teheráru-forgalomra (első állások kivéve) megnyitott. — Az árak ezen állomáson nem rakározhatók a azoknak be- vagy kirakása — a fuvarszekerekről közvetlenül a vasúti kocsi vagy viszont — a kocsi rendelkezésére bocsátásától számítandó 12 óra alatt — a tértel saját költségén eszközözendő.

Mesterei kivitelei arékp. (kréta rajzban) van kivéve lapunk kiadóhivatalának Fischer Fülöp könyvkereskedésének kiadványában. Az első megpillantásra fellátható az az esemény, hogy nem működő, hanem avartott mesterei kez munkája.

Ajánljuk megtekintésre annál is inkább, mert mint haljunk, igen csekély áron készít hasonló képeket fénykép után az illető academia festő, kinek részére megrendeléseket eload kiadóhivatalunk.

Jótékony célú Államsorsjáték. Mint az előző években, ez idén is nagy jótékony célú államsorsjáték tartatik. — Ezen sorsjáték hozta nyereségén következő jótékony célú intézmények vesznek részt. A magyar nemzeti színház nyugdíjintézete, a magyar gazdasszonyok országos egyesülete, a gyógyult elmehetegeket segélyező egyesület, a budapesti gyermekbarát-egylet, a m. kir. vagyontalan állami hivatalnokok özvegyei és árvái részére létesítendő alap, a kolozsvári „Mária-Vaéria” árvaház, a szatmárnemzei, nagy-károlyi nőparisko, a magyar képművészek nyugdíjalapja, a Zagrábban létesítendő Horvát-Szlavon országos pályóház stb. A játékv nyereség kedvező esélyekkel kecsegtet, a fonyeremény 60.000 lrt, az összes nyereséy 160.000 frira ragnak. Sorsjegyek a 2 frt, kaphatók mindenütt és, és adóntatálnál, a legelőb postahivatal és dohánytözsdeben. A húzás december hó 28-án történik.

IRODALOM.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadóhivatal: Fischer Fülöp könyvkereskedésében megrendelhetők:

Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből (szekc Beöthy Zsolt) megjelent a 12-ik füzet. Nagyobb részét Széchy Károly, a kolozsvári egyetemen a magyar irodalomtörténet tanárának dolgozta feljázta el Zrínyi Miklósról, a XVII. század e nagy alakjáról, ki mint hadvezér és politikus, költő és hadtudományi író egyaránt kivált kortársai közül Széchy tanulmánya felolli egész mikédes, oly széleskörű tudással s oly mélyreható itélettel méltatván azt, hogy e dolgozat mindenkor számot fog tenni a Zrínyi-lombban A füzet második cikkében Rupp Kornát: Gyöngyösi és Listius László cím alatt még csak Gyöngyösi-tételeiről szól, összegezván a kutatások eddigi eredményeit. A füzet számos szövegillusztráció díszíti, u. m. Esterházy Miklós nádor arcképe, a Csáktornyai vár, a Szigeti vészedelm címkepe. Szigetvár a XVI. században, a híres észeki hid és erődítmény, melynek elfoglalásához Zrínyinek — oly nagy dicsősége fűződik, Uj-Zrin vára, melyet a költő épít tetet; és a Zrínyi emlékt. a kuraszaneeci (most Zrínyi-falvi) erődben; a második cikkben eddig Gyöngyösi arcképe és aláírása. — Külön mellékletül: Belejti Katona híres Gradujaja s Zrínyi Miklósnak egy nagyobb alakú remek arcképe van mellékelve a gr. Apponyi Sándor fele gyűjteményből. — E szép vállalatból minden füzet ára 40 kr kapható minden könyvkereskedésben.

13. Náci Ottó könyvkereskedésében Budapest, Múzeum-körút, a Nemzeti-színház bérházában megjelent Kőrö Alajos Öngyűvéde 5-ik kiadásának 8-ik füzete gazdag tartalommal, melyben a szerző a változásokra vonatkozólag befejezi a biatosítási vizskereset ismertetését, ezt követve szól a fizetési vizskeresetekről, közbenjárásról, különösen a rábecsületi elfogadásról a név becstési fizetésről; ismertet a váltó kezességét; — a váltók többszörösének módjait, — nevezetesen a váltó másolatokat és a váltó másolatokat; szól az elvesztett váltókról, a hamis és hamisított váltókról; a váltó elővételről, a váltójogi mulasztásokról, a gazdagodási keresetről és a váltó hitelző jogáról; ismertet a váltó szerződésekre vonatkozó kalföldi törvények s a hiányos aláírásokról, a váltó zálogról a megtartási jogról, a saját váltóra vonatkozó jogszabályokról és a váltók bélyegéről és mind azeket irománypéldákkal illusztrálja. Ezután át tér a kereskedelmi ügyletekre, mely mindenek előtt szól a kereskedésről és a kereskedőkről, végre ismertet a szövetkezeteket általában. — A füzet ára 30 kr. Az „Öngyűvéde kapható 30 kros füzetekben avagy kütetben 8 frtér:

VEGYES.

B. olvasóink figyelméért felhívjuk a lapunk mai számában megjelent „Központi Szálloda” című hirdetésre, mely a központi indóházhoz való köze ségénéll fogva az utazó közönségnek nagyon kényelmes elérhető, és ez okból nagyon is ajánlható.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál melegen ajánljuk t. olvasóink figyelméte Egger díjjalmazotti biztos hatású mell-pasztilláit. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevesebb drogua üzletben, valamint Egger A. fia gyógyszerkülönlegeségi gyárában. Bécs-Nussdorf.

Egy nagyon élénk korcsmahelyiség azonnal bérbeadatik. — Bővebbet e lap kiadóhivatalában tudhatni meg.

Felolli szerkesztő:
Dr. LÓKE EMIL
Laptulajdonos és kiadó:
Fischer Fülöp
Nyilttér.*

Báli selyemszöveteket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket is méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, csizozott, kockázott mintázott damaszt stb. minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szín a árnyalatban) postáber és vámmentesen szállít: Henneberg G. cs. kir. udv. szállító) selyemgyára Zúrichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 4

Minden ember részére FONTOS ÚJ TALÁLmány!

Késégtelenül az angol általános folttszítító szappan a „rózsával.” Használatban a világ legjobb és legolcsóbb: folttszítító szere,

ajánlom, hogy egy házban sem hiányozzék. E folttszítító szer előnye a többi hasonló gyártmány föött, hogy még kocsikenőcs-, kátrány-, olajfeszék- és izadmány-foltokat, — általában minden foltot, — eltávolít annélkül, hogy az néhány nap múlva ismét látható volna.

De rendkívül olcsó ára is (20 kr. drábj) bizonyára mindenkit arra fog indítani, hogy szerrel ruhái, szőnyegeit, bútorszöveget stb. hosszu ideig tiszta és használható állapotban tartsa. (439)

Kapható: minden ismertebb fűszer-, rövidáru- és vegyes-kereskedésben. — Nagy-Kanizsán: Fesselhoffer József és Kreiner Gyula uraknál. Csáktornyan: Strahia testv. és Heinrich Miksa uraknál. — Kaposvárott: Pollak József urnál.

* Az e rovatban közlötékért nem vállal magára felelősséget

HIRDETÉSEK.

Eszenciákat rum, cognak, mindenemű szeszes italok axtali illékörök és különlegességek azonnali elhibazhatóan elkészítésére a legkifünőbb minőségben szállítok. Az ifelül ajánlok 80 fokú, vegyileg tiszta ezeteszenciát kellemes ízű borezett és közönséges ezetek gyártásához. Leirasok és használati utasítások ingyen mellékeltetnek.

Kiváló eredményért kereskedek. Alapot bérmentee küldök.

Pollak Károly Fülöp Eszenciák-különlegességek gyára. PRÁGÁBAN. (11) Megbízható úgynökök kerestetnek.

Az egyedüli valódi angol Csodabalzsam

ereje és hatása.

Kisrölg egyetlen és csakis egyedüli gyártási és áru-
vitási helye a védangyal-gyógyszerár; tulajdonosa

THIERRY A. gyógyszerész

Pregrada-ban, (Horvátország)

E balsam külsőleg és belsőleg használható. 1. Utóérhetetlen hatású gyógyszer a tüdő- és mell-betegségek, enyhíti a hurutot, megakadályozza a köpést, elmulasztja a fájdalmas köhögést és meggyógyítja az ilyen fajta ödémát bajokat is. 2. Bámolatlan hat torokgyulladás és rekedtség. 3. Minden lást meggyógyít gyökereken. 4. Meggyógyítja a máj, gyomor és bél-betegségeket, főleg gyomorgörösöt, kolikát és has-síkrást. 5. Gyógyítja az arany erőt és megszűnteti a vele járó fájdalmakat. 6. Gyenge hashajtó hatású és vér-tisztító, tisztítja a vesét, eloszlatja a hypocondriát és melancholiát és erősíti az étvágyat és emésztést. 7. Kijűző hatású fogfájás ellen.

Legérősebb, legismertebb nyak- és fogak és szájszájnyílás és legelőször egyetemes ellen. 8. Kijűző szer giliszták és — nép — házi-gyógy-galandiféreg, epilepsia és eskőr. 9. Csaknem minden ellen. 9. Külsőleg csodás hatású külső- és belső baj ellen minden seb, ujra vagy régi, sebhelyre, orvászóra, höhimlőre. Hatására szemölcsök, fűzők sebakra, fagyásokra, rájra és kiütésekre, kiscserpesedtet kezekre stb. és elmulasztja a fűfájást, agást, szagát, csúzt, fűfájást stb. amiről a kimerítő használati utasítás tiszta felvilágosítást nyújt. 10. Egyáltalán utasítás mint külsőleg kétségbevonhatatlan értékű háziszser, mely biztos olcsó és teljesen ártalmatlan és minden családban első segély gyanánt meg kellene lennie. Egyetlen egy kísérlet jobban meggyőző és oktat mint a hirtetés. E balsam csak a közeli valódi és hamisítatlan. ha minden palackon existál zárt üvegy van, melybe csomag. *Adolf Thierry, Apotheke zum Schutzengel in Pregrada* van benyomtatva, minden palackon vöröscímle van és használati utasításba van csavarva, mely utóbbi a fent leírt és hason szövegű védjegy látható. Minden más rem nevetem mutató hüvelyes és leírt módon csomagolt balsam hamis és utána és ártalmatlan erős szerket tartalmaz mint „*Adolf*” stb. tehát vizsgautasítandó. Hamisítókát és utánaókat a védjegytörvény alapján törvényileg büntetnem épogy a hamisítványok árusítóit. A magas bíróalmi kormány szakértőt bizonyítványa (5782. sz. B. 6108) vegyi vizsga alapján azt mondja, hogy készítményem nem tartalmaz ártalmatlan és tiltott anyagokat. A hol a balsamomnak raklára nincs, tessék közvetlen rendelni, következő címmel: *An die Schutzengelapotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn*. Az az osztrák magyar bíróalmom hármely helyiségbe lérméntra 12 kis vagy 6 duplapalack 4 korona, 60 kis vagy 30 duplapalack 12 korona 60 fillér; franko Bosniába és Herzegovinába 12 kis vagy 6 duplapalack 5 korona, 60 kis vagy 30 duplapalack 15 korona. Külső előleges fizetés vagy után-étel mellett. *Adolf Thierry gyógyszerész Pregrada-ban, Rohitsch-Sauerbrunn* mellett. Központi raktár Dél-Magyarország számára Vértess L. gyógyszerész Lugos; kapható Prágában Fanta Max, Fürst J. V. Kubert Bauden, stb. Tepi Zombák F. Pardubitz Preuner Th., Moldaubein Grima J., Neu-Straschnitz Zimmerhackl J., Grottau Brady E. Falnek Minos Emil., M. Weiskirchen Krigstein J., M. Alstadt Hoffmann M., Hof Stroll E., Wagstadt Shonitz H. Prágarten Stuhlik Th., Német Czernya Promievicz J., Temesvár Jahner R., Homolien-Braducan L., Hejdu-Dorog Rajzinger S., O-kér Sigmund L. Agram Peczli és Mittelbach S. Brizevac Sulomei Ed., Eszék David L. Nasice Rosenfeld J. 4-1. 6 6

MAGYAR BIZTOSÍTÁSI IRODA

BUDAPEST, Deák Ferencz-utca 21. szám.

487
Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelttel értesíteni, hogy iró
dánkat megnyitottuk — Hivatásunk leszen a nagy közönségnek biztosítási
ügyeiben, sérelmeiben támogatólag eljárni és pedig:

1. A biztosító közönséget peres esetekben szakértői támogatás mellett kiváló jó-
gászokkal képviseltetni.
2. Kár esetén — tűz- és jégkárnál — kiváló szakértőket helyettesíteni a kárval-
lott felet a kár megállapításánál.
3. Felülvizsgálni bejelentendő bevallásokat és kiállított kövényeket.
4. Lelkiismeretes és pontos tanácsot, utbaigazítással, információval szolgálni a
hozzánk fordult feleknek a biztosítási intézmény minden ágazatában.
5. Elfogadunk biztosítási ajánlatokat tűz, jég, baleset ellen és az ember életére,
tetszés szerinti intézet részére és ezeket a legszigorúbb pontossággal eszközöljük.
6. Kiadjuk a „Biztosítási Értesítő”-t, melynek előfizetői ingyen kapnak bár-
milyen, a biztosítás terén előfordulható ügyekre információit.

Prospektusok és díjtáblázatok bérmentve és ingyen.

A „NEMZETI” Baleset- és Munkásbiztosító

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Teljesen befizetett alaptőke: 1.000.000 KORONA.

Igazgatóság:

- Elnök: *Hajós József* ur, országgyűlési kép-
viselő, a pesti hazai első takarékpénztár-
egyesület igazgatósági tagja, a Pest-Pilis-
Solt-Kisújnyegy. hitelszöv. igazgatója, stb.
Deutsch Sándor ur, tőzsdetanácsos, az első
budapesti földalmi részvénytársaság igaz-
gatósági tagja, az első magyar általános
biztosító-társaság választmányi tagja, az
osztrák-magyar bank-cenzora, a *Deutsch*
Gábor és *József* czég tulajdonosa.
- Goldberger Berthold ur, a bpesti keresk. és
iparkamra és keresk. muzeum tagja, a Gold-
berger Sam. F. és fiai gyári czég főnöke.
László Zsigmond ur, igazságügyi min. tan. stb.
Dr. Lévy József ur, a bécsi bizt.-társaság
magy.-országi fiókigazgatóságának intézője.
Ormody Vilmos ur, az első magyar általa-
nos biztosító-társaság igazgatója.
Vas E. Ferencz ur, a magyar-francia biz-
tosító-részvénytársaság igazgatója.

Felügyelőbizottság:

- Rónay Márk* ur, elnök. *Dirsztay László* ur, *Dr. Havass Rezső* ur, *Klein Elek* ur.
Varga Sándor, ügyvezető-igazgató. *Dr. Róth Pál*, vezetőttik. és jogtan. *Dr. Herczeg Oszkár*, aligazgató.

A nemzeti Baleset- és Munkásbiztosító Részvénytársaság

Elfogad baleset elleni biztosításokat halál esérére, állandó- és mulékony munkaképtelen-
ség esérére és pedig:

- I. Egyénekenkénti biztosításokat a hivatászeű foglalkozás közben vagy azonkívül ért
balesetek ellen;
  - II. Mindennemű baleset-biztosításokat szárazföldi és tengeri utazások tartalmára,
  - III. Csoportos baleset-biztosításokat;
  - IV. Szavatossági kötelezettségek biztosítását.
- A Nemzeti Baleset és Munkásbiztosító Részvénytársaság baleset-biztosításokat 18-60
életévek közt a biztosítandók nemére ráó tekintet és orvosi vizsgálat nélkül a legjutányo-
sabb díjak mellett eszközöl.

Többévi biztosításoknál a társaság rendkívüli előnyöket nyújt.

Példa: Egy ügyvéd, bankár, iródi hivatalnok, kereskedő, tanító, pap, szerkesztő díjtétele az I. koczkázati
osztály szerint a következő biztosításokért és pedig:

5.000 korona után halál esetére	... ..	0.50%	= korona 2.50
15.000 " " állandó munkaképtelenség esérére	... ..	0.70%	= " 10.50
5 korona naponkénti kártalanításért ideiglenes munkaképtelen- ség esérére	... ..	4 korona	140 " 7.-
a biztosításnak egy évre való kötése esetén	... ..	korona	20.- fizet
a biztosításnak öt évre való kötése esetén (évi díjfizetéssel) évenként	... ..	korona	18.- fizet
a biztosításnak tíz évre való kötése esetén (évi díjfizetéssel) évenként	... ..	korona	16.- fizet

A nemzeti Baleset- és Munkásbiztosító Részvénytársaság.

Elvállalja továbbá szerényebb anyagi viszonyok közt élő egyének, mint tisztviselők, se-
gédhivatalnokok, kisiparosok, munkások stb. életbiztosítását csekély heti díjfizetésekkel.

- I. Halálesetre élethossziglan tartó díjfizetéssel;
- II. Halálesetre korlátozott tartamu díjfizetéssel;
- III. Halál- és élet esérére korlátozott tartamu díjfizetéssel;
- IV. Gyermek (kiházasítási) biztosításokat korlátozott tartamu díjfizetéssel;

Példa: Egy 3) éves ezvén az I. táblázat szerint 20 fillér (10 kr.) heti díjért biztosíthat
halál esérére 316 korona (158 frt) tőkét, 40 fillér (20 kr.) heti díjért 2×316=632 korona
(316 frt) tőkét, 60 fillér (30 kr.) heti díjért 3×316=948 korona (474 frt) tőkét, 1 korona
heti díjért 5×316=1580 korona 790 frt tőkét.

Bővebb felvilágosításokat a prospektusok nyújtnak, melyek a társaság igazgatójagánál,
továbbá a Somogy- és Zala-megyékre terjedő nagy-kanizsa vezérügynök-
ségénél (nagy-kanizsa Takarékpénztár főtéri házában I. emelet) valamint az Első Magyar
Általános Biztosító társaság — a Bécsi biztosító társaság és a Magyar Francia. biztosító-
részvénytársaság minden ügyöknél — mint a Nemzeti Baleset- és Munkásbiztosító Ré-
szvénytársaság képviselőinél — kapható és kívánatra bárkinek ingyen és díjmentesen
megküldetik.

Erdei fenyü

499 vagy
*****
Fenyü-tobozokat
*****

vagon rakományszám vesz

JUL. STAINER

magkifejtő intézet és mag-
kéréskező

Bécsújhelyen.

Csúz és köszvény

csúsz fejt- és fogszaggyógyítások, úti és hazajárások, valamint fagydagatok ellen megelőző gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevé gyógyszer, melynek átlaga 50 kr vagy egy ltrért minden gyógyszerárban kapható. A Reparatorral a Rókus-korházban 136 esetben tételettel kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás értekt el.

Vérszegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősítésére kitűnő hatású és pompás ízű szer a Tokaji China vasbor mely az országos egészségügyi tanács javaslata belügymin. engedéllyel látott el. Sok rossz utánzat létezik, miért is kérem vételnél néveláírásomat követelni. Kis üveg 1 frt 60 kr, nagy 3 frt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illatú, kellemes habzású és rendkívüli tartósságúval fogva lett rövid időn kedvelté. 1 darab 50, 3 db egy dobozban 1 frt 40 kr.

Acacia arcz-crème

rövid pár heti alkalmazással pompás üde, gyermeked arczbőr nyerhető. Az arczbőr mindennemű éktelenségét biztos eltávolítja. 1 üveg ára 1 frt.

A „crème de Marguerite“

az arczbőr táplálására. Üdén tartására szolgál. Előkelő körökben igen kedvelt. Egy köcsög ára 2 frt.

Ezek gyógyszeráraknál kiválóbb specialitások, melyek főváros- és országszerte a legjobb hírnevnek örvendenek a postán is küldetnek.

KREIGNER GYÖRGY

gyógyszertára a „Magyar Koronához“

507

BUDAPEST, KALVINTÉR.

Minden időben használható gyógymód!

Köszvény ellen. Csúz ellen.

WILHELM-féle

köszvény- és csúzellenes

Vértisztító-tea

Biztos eredmény! Kitűnő hatás!

Kirónetve: Sidney-i világtalálkozás 1873-
Melbourni-i világtalálkozás 1880-iki arany
éremmel. 502

WILHELM FERENCZ

gyógyszerész Neunkirchen (Ausztria)

Kitűnő eredményre ajánlható: Köszvény, csúz, időlt betegség, hörkiütések, kiújuló genyvedések, mindennemű támadások, bűjakór, idegbetegülések, aranyér, lehérlólyas, elgyengült férfierő, májdaganatok, szorulások, gyomor- és altesti bajok, dugulás skrofula és minden külső és belső fájdalom ellen. — Naponta érkezők elismerő levelek. A legutóbbi 18 év gyógyeredményéről szóló füzet ingyen és bérmentve küldetik. Egy 8 adagra osztott csomag ára 1 forint. Hamisítások ellen, a legújabb államban bejegyzett védjegyre ügyeljünk.

Kapható minden gyógyszerárban.

Főraktár:

WILHELM FERENCZ

gyógyszerész Neunkirchen (Ausztria)

Kifejezetten „Wilhelm-féle köszvényelleni tea“ kéréndő.

KLYTHIA ZSIR HAJPOR

a bőr szépítésére és simonítására,

legelőkelőbb oltozékli, bái és társalgó hajpor,

fehér, rózsaszín- és sárga

vegyileg analizált és ajánlja Dr. Fohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

325

Elismerő levelek következő urnóktól:

- Wolter Nurotta, cs. kir. udv. színész Bécs.
- Beeth Lala, cs. kir. udv. opera énekes Bécs.
- Schlager Antónia, cs. kir. opera énekes Bécs.
- Palmay Ilka, színész és cs. kir. szab. színház Bécsben.
- Odilon Helens, színész és német népszínház Bécsben.
- van Dyck Ernő cs. kir. udv. opera énekes Bécsben, stb.

Egy doboz ára 1 frt 20 kr.,

— Utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik. —

Kapható a legtöbb illatszer-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszerárban.

Tauszig Gottlieb
Szom oltozékli szappan és illatszer-gyáros.
Főraktár:
BÉCS, I. Wollzeile 3.

CACAO-CHOCOLAT

MAESTRANI

St. Gall (Luisse.)

Olcso árak. Könnyen oldható KAKAO. — Legfinomabb minőség.

Hirdetmény!

Ö országos és apostoli királyi felsőgenek legfelső elhatározása folytán ezenel megindították a

XVII. magy. kir. államsorsjáték

melynek tiszta jövedelméből a magyar nemzeti színház nyugdíjaztató két tizedrészben, a magyar gazdaszonyok országos egyesülete, a gyógyult elmebetegek segélyező egyesülete, a budapesti gyermekbarát egyesület, a m. kir. vagyontalan állami hivatalnokok özvegyei és árvái részére létesítendő alap, a kolozsvári „Mária Valéria“ árvaház, a saát mánregyei nagykarolyi nőpariskola, a magyar képzőművészek nyugdíjalapja, a Zágrábban létesítendő Horvátszlovon országos javítóház egyenként egy tizedrészben fog részvételni. — E sorsjáték összes 3252-ben megállapított nyereményei az alább következő játéktörv szerint 160,000 forintba ruagnak és pedig:

1 nyeremény	60,000 frt	2 nyer. egyenként	2,000 frt
1 „	15,000 frt	4 „	1,000 frt
1 „	10,000 frt	20 „	500 frt
1 nyeremény	5,000 frt	50 „	100 frt
1 „	4,000 frt	200 „	50 frt
1 „	3,000 frt	800 „	10 frt

az összes nyeremények képzőművészeknek ki.
A közös visszavontathatol 1893. DECEMBER 28-án
Budapestben történik.

Egy sorajegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva. Sorajegyek kaphatók a lottó igazgatóságnál Budapestben (Post fővárosi telemelet), a horá a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamint a lottó, sá- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur“-nál és minden városban és nevostesebb helységben — felállított egyébb sorajegyárló kőnegnél. 803 8—
Budapestben, 1893 aug. hó 1-án.

M. kir. lotto igazgatóság.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

SFERENBERG ARMIN & TESTVÉRE

cs. és kir. szab. hangszer-ípar

Budapest, VII. Kerepesi-ut 36.

Saját készítményű, mindennemű hangszerek és azok kellekai és alkátrészai. Mindennemű hangszerek és zenélőművek javítása és hangolása szakszertu pontossággal eszközöltetik.

A „Columbus“ ezimbatomverője megszünteti az eddigi pamutozást és ezernél is erősebb csengőhangot nyerlink általa. — Minden verőre bárki ráhuzhatja és mindentor le is huzhatja. — Soha sem pusztul el. — Ára a verőpálcákkal együtt a utóbbiak minősége szerint: 1. — 2.50, 3. — és 3.50. — Külön a „COLUMBUS“ verője párja 1. — frt.

Legújabb! Legújabb!

„INTONA“

változtatható érezjátéklapokkal és korlátlan másorral.

Ezen új találmánya hangszerekl minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül szász meg szász felszés szerinti zenedarabot lehet játszani.

477 20. — Ára 12 frt, a kótalapok darabja 30 kr.

Megrendelések az ének előlegesen beküldés mellett vagy utánvétel elteljesítetnek.

Harmónikáról, mechanikal hangszerekről, szongorákról külön-külön képes árajegyzék kéréndő!

Nagy képes árajegyzék ingyen és bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Vendéglősök és BIRTOKOSOK

FIGYELMÉBE!

Készletünk túlbősége folytán á frt 11.- áruljuk eredeti dalmát fekete boraink hektoliterjét a körös-krizevaci vasúti állomásra s. állitva. 452 12-

A BOR VALÓDI- és JÓ MINŐSÉGEÉRT szavatolunk!

Minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Breyer Sándor és fiai bornagykereskedők, Körös-Krizevac.

KÖZPONTI SZÁLLODA

Budapest, Kerepesi ut és Rottenbiller utca sarkán, a keleti [Központ] pályaudvar átellenében.

Ezen legnagyobb kényelemmel berendezett szálloda villamos világítással, személfelhúzóval (Lift) van ellátva és a legmérsékeltőbb szobákak jegyzéke ki van függesztve.

A Központi Szálloda a központi pályaudvartól 2 percz alatt érhető el, minélfogva kocsis használása nem szükséges a megérkezés vagy elutazáskor, ezenkívül a hozzám szálló vendégeknek legcélszerűbb és legkényelmesebb, ha béröndjelket és egyéb poggyászaikat a vasúti bagyjak, hennét szolgáim által azt ingyen behozatom. Midőn még a szállodában berendezett kávéházat és vendéglőt az utazóközönség figyelmébe ajánlanám, maradtam számos látogatást kérve mély tisztelettel.

Höllrigl György, szállodatulajdonos.

Köhögés

egy bármely hirtelen betegre a légszűrés, gének, tüdőnek, továbbá légzési nehézség, szűkesség, astma, elnyálkásodás számár és tojtó köhögés, csiklandozás a nyálka hártjának kezdődő gőz kór a legjobban és gyorsan távolíttatik el az évek óta bevált valódi s. orvos rend. letre készített és az orvosok által ajánlott:

Szent-György-Thea csomagja 50 kr. és Szent György hurut por. doboza 50 kr.

pontos orvosi használati utasítással, sikere már néhány nap után látható.

Két csomagnál kevesebb nem küldetik. Postai küldéssel — beleértve a csomagolás és szállító levél — 20 krral több. — A merendelő az egyenesen: 493 28-

Szt. György gyógyszertár BÉCS, V. Wimmergasse 33. Intézőndők.

Nélkülözhetetlen minden háztartásban

a Kathreiner-féle Kneipp maláta kávé

261

rendes kávé ízével

52-

Sel. Kneipp

Azon elérhetetlen előnyt nyújtja, hogy a pót kávé mellözhető, valamint az ártalmas tiszta kávé használatát pótolja; a maláta kávéval **ízletesebb**, **egészségesebb és ízletesebb** kávé készíthető. — Felőmulhatlan mint pótka a kávéhoz. Igen ajánlható nőknek, gyermek- és betegnek.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Mindenütt kapható. kilo 25 kr.

PSEPHOFER J.-féle
gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER. SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

12- „zum goldenen Reichsapfel.“ 489

Vértisztító labdacsook, ezelőtt általános labdacsook neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsook csodás hatásukat észszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi-szerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsook házi-szerül ajánlatnak és ajánlattak minden oly bajknál melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epé-zavarok, májbajok, köhika, vérértelenségek, aranyér, béltétlenség s hasonló bete ségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva ki-ünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is: így sapkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsook oly könnyen hatnak, hogy a legcsökélyebb fájdalomakat sem okozzák, s ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacsook fogyasztói a legkülönbözöb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzáuk írtak, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 3-án.

Tisztelt Pserhofer ur!

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön fölülmulhatatlan vértisztító labdacsoiból utánvétellel. Fogadják ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdacsoi csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hra-che, Flödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én. Tekintetes Úr!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsoi kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekemben megbőltem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten Aldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalom van, hogy ezen labdacsook engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak. Kniffsz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

Mélyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom szennél Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórásban, már életét is meguntá, melyről egyhébként le írt mozdít, midőn véletlen egy dobozt írt Ön kitűnő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen gyógyult.

Legföbbs tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gröhl mellett, 1880. márcz. 27-én. Tekintetes Úr!

Alüírott ismételen kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsook értéke fellett és azok, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszéseszerinti használására Önt ezennel felbatalmazom.

Tejes tisztelettel Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilázia 1888. okt. 8-án. T. Úr!

Felkérom, miszerint az Ön vértisztító labdacsoit 4 csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy egy gyömor. bajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsook nálam sohasem fogtak kifogyoi, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsook csakis a **Pserhofer J.-féle**, az „**arany birodalmi almához**“ **csalmazott gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készíttetnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacsoot tartalmazó doboz ára 21 kr. egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 0 kr. ba kerül; bérmentetlen utánvétel küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postantálványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt; 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 20 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 kr. ba kerül.

NB. Nagy ottfordítástegük következtében ezen labdacsook a legkülönbözöb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kerötik **csakis**

Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és c. kis azok tekintetök valódiának, melyeknek használatát utasítsa a Pserhofer J. névalírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazou aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykeöcs, gyors és biztos szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerincez agy-bántalom, tagszaggatás ischias, migraine ideges fogfájás, töfájás, fülzsaggatás stb. stb. ellen 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenöcs Pserhofer J.-töl Evek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a le jobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 forint.

Általános tapasz Stuedel tanártól: Utés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacsz, sebes- vagy gyuadt-mell vagy más ily bajknál mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tegely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalszam Pserhofer J.-töl. Sok év óta a fagyos tagokra minden idült sebra, mint legl. istosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifüvedv, egy általán san ismert kitűnő házi-szer hurut rokadtság, gúresös köhögés stb. ellen, 1 üvegecske ára 50 krajcz. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 krajczár.

Élet-esszenczia (prágai csöppök), megromlott gyomor, rossz emésztés és mindennemü áltesti bajok ellen kitűnő házi-szer. 1 üvegecske 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Bullrich A. W. 161. Kitűnő házi-szer a rossz emésztés minden következményei, u. m. töfájás, szédülés gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalszam, Egy üveg 50 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az általán képződő kellemetlen szagot, épen tart a lábelleit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Go'yva-balszam, kitűnő szergolyva ellen. Egy üveg 40 krajczár bérmentes küldéssel 65 kr.

Helső vagy egés ség só kitűnő gyögyyszer, gyomorhurut és minden a reudetlen emésztésből származó bajknál. Egy csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrak lapokban hirdettösszes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek ha a pénzösszeg előre beakalditok; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékelttebbek.

Működés:

F 5 - u t c s a O l l o p - h á s .

Ide intéendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentlen levelek csak ismeri közzé. Bőli fogadtatnak st.

Késiratok nem küldetnek vissza.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenyi takarékpénztár hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischei Fülöp könyveskereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 korona (5 frt.)
Félévre 5 korona. (2.50)
Negyedévre 2 korona 50 fillér (1.25)

Hirdetések jutányosan számoltatnak

Nyitlított petítésora 10 kr.

Előzetesek, valamint a hirdetések vonatkozás Fischei Fülöp könyveskereskedésbe intéendő.

Kibontakozás.

(P. C.) Váratlanul gyorsan, csaknem hirtelen ért az idén véget a budget fölötti általános vita Midőn a képviselőház szombati ülésében az elnök ennuiciálta, hogy nem lévén már senki szólására feljegyzve, a tárgyalást befejezettnek hirdeti ki, még azok is elcsodálkozva tekintettek föl, kik ugyszólván szokásjogot vitáltak ki maguknak arra, hogy minden fontosabb tárgyhoz, nevezetesen pedig a budgethez annak a politikai élet minden mozzanatát felélelő általánosságban bővegesen hozzájáruljanak, az alkatonból azonban — nem tudni, vajlon tudva a készakarva-e vagy csak ösztönszerű ötletnél fogva — nem artottak beszédet és ílyetén módon tulajdonképen önmaguk okozták a vita oly gyors befejezését. Hogyan? Már? Ah!

Hiszen a derék Bánffy báró elnök az ő világfiú kísérletével a különféle pártok korifeusait azon barátságos egyezkedésre bírni, mely által az általános vita sima a gyors lefolyása már eleve lett volna biztosított, rémséges hajótörést szenvedett volt. Továbbá minden gyakorlati hatás nélkül maradt Hegedűs előadónak, a parlamentaris praxis e nagy mesterének szelletes gúnyolódása a nálunk minden jogos alap nélkül lábrakapott a mélyen begyökeresztett azon szokás fölött, hogy előbb az általános vitát, majd a részletes vitát minden egyes ministerium költségvetésének alkalmából, végül még az ugyneve-

zett appropriationális vitát a bizalmi kérdés tengelye körül forgatjuk. Végül az a nagy horderejű eszme, — melyet Lányey Leó szép, oly nagy politikai s nemzetgazdasági tehetségről valamint jeles parlamentarist eloquentiáról tanuskodó beszédében megpendített, midőn azon szerepet eszetele, mely az adóreformban a nagybirtokot illetné, eszme melyről joggal feltehetőnek, hogy épen a magyar térvényhozókat fellanyanyozni és élénk vitára vezetni fogja; és nemcsak ez az egy eszme, mert hiszen Lányey nagyszabású fejtegetéseiben felkarakolta államunk egész pénz-, hitel- a forgalmi ügyét és különösen a valuta ügyét, az arany s ezüst hivatását és sorát is behatóan tárgyalta. Szóval minden arra mutatott, hogy terjedelmes, hosszadalmas s felette élénk általános vita lesz. Így aztán valóban meglepőnek, elcsodálkozást keltőnek kellett lennie a vita oly hirtelen befejeződésének. Minden esetre kettelemes meglepetés volt, — melyet a képviselőház ezen új vitázaai módjával úgy magának mint a nagy közönségnek szerzett. Az indító rugó nem nyilvánvaló, szemmel nem látható, de aligha nem a mult hét eseményeiben rejlik. A korona részéről a házassági jog átalakításához a tudvalevő körülmények közt adott tárgyalási engedély ötleteiből szükségképen kell, — hogy valamennyi igazán szabadlevű magyar ember kebelében egy igen élénk kölcsönös egymáshoz tartozási érzés támadt légyen, egy ellenállhatlan benső vágy a rokonérzelmű

elemekhez való szorosabb csatlakozásra. Nevezetesen az ellenzéki, de ösintén szabadlevű elemek épenséggel nem vonhatják ki magukat azon tény visszahatása alól, hogy a királyi placet megadattása folytán egyfelől a kormány positioja és a szabadlevű haladás ügye évek sorára biztosítottak a tükör fel, másfelől pedig az egyházpolitika s administratio reformoknak immár biztosított keresztülvittele által, mely reformok hiszen nagyrészt épen az ellenzéki programjából vették fel, az ellenzéki kezdet csaknem teljeséggel elveszti lábát a talajt, tárgyalatanná válik különösen azokra nézve, kiket a nagy szabadlevű kormányparttól nem választ el közjogi ellentét.

Amaz éles s erős reactionarius légghuzam, mely kívülről ide fúj hozzánk, — és még inkább amaz izzó gőz, melyet különféle jó barátaink itthon szittanak a táplálnak államiságunk, a hazai magyar jellege ellen, a fenn említett közeledés s csatlakozási vágyat csak fokozhatja, szükségképen az összes hazafias lelktületeket eltölti velök.

Mindöz épen nem nyilvánvaló, — de érezük bennünk minden ízében, porcában és boldogok leszünk, midőn ezen érzésünk helyesnek bizonyuland, áldásos, minden magyar hazafi lelkében megtörtént evolutio folytán, ténynyé váland.

Mi ezzel nem célnünk fusióra, elvek feláldozására, de igenis szemünk előtt lebeg valamennyi ösintén szabadlevű magyar lelkek egyestülése a minden liberalis ma-

A „ZALA“ tárcája.

Jókai regényköltészete.

Irtá. és a „Nagy-Kanizsai Kereskedő-Ifjún Önképző-Egylet“ november 11-én tartott csütörtök felolvasata:

Dr. ERNYEI ISTVÁN.

Egy név lábeg ma e hazában minden ajkón és e névhez annyi kedves emlék, annyi szeretet, annyi nemzeti büszkeség tapad!

E név — hiszen ugy is tudja mindenki — Jókaié, ki félszázados regényírói pályája alatt a vigasztalásnak és áldásnak kimeríthetetlen kincsével tölte meg szívünket s kinek nagy alakja előtt elbűvölve áll meg a nemzet. Legszigorubb kritikussai is elismerik, hogy Jókai a magyar fajnak legspecieusabb kifejezője annak egész észjárásában, phantasziájában, vágyaiban és erényeiben, pártotva fájának nemes vonásait a hűndökli zsenialitás minden varázsával.

Nem szándékozom részletes aesthetikai fejtegetésekké bocsátkozni, csak általánosságban szóllok rendkívüli hatásáról s azon tényezőkről, melyek oly szokatlanul gyorsan meghódítottak részre a közönség szívét; még pedig eléikenté drámaiból, melyekben szintén nem közönséges sikeret ért el, eléikenté verseiből, — melyek szárazg talantalanul örökbecsű alkotásai. Eleikenté végre „Ösítőb“ estől, melyben a magyar nép lelkületében, érzelmeiben megnyilatkozó hu-

mos elemet oly gazdagon kibányászta, pusztán regényeire szorítkozom, a melyekkel két nemzedeket tanítottak, erősített a nemzeti szellemen, s a melyekkel a művelt külföld osztalan elismerését is kivirta.

Első nagyobb művében 1846-ban megjelent „Hétköznapok“ című regényben már feltűnő a gátjait, korlátait szaggató ifjú erő s a későbbi nagy író minden fényes erényének alapja. De működésének java része az ötvenes években indult meg, épen akkor, midőn a nagyszerű nemzeti küzdelmek méltatlan katasztrófája után legnagyobb szükség volt Jókainak hinni és bátorítani oly végtelenül tudó lelkére.

Mily meghatóan igaz és mély az ő ragaszkodása hazájához, népéhez azokban a kínos emlékü, — sőtét napokban. Alig, hogy beszűntették Kassaiók kir. ügyész lelkes és nemes fáradozásai folytán az írodalom emberei ellen folytatott üldözést, — Jókai megkezdte vigasztaló buzdító szerepét. Soha magasabb, soha hálásabb szerepe író nem vállalkozott! Ugy csüng ő szerencsétlen nemzet mint haldokló gyermekén az édes anyja; szemében a kimondhatatlan gyótrelnök könyveivel... ajka mosolyt szinlet s még szíve kino-an vonaglik, úgy eltrétal, úgy elmondogatja a szebb napok édes emlékeit, csakhogy feledtesse a kedves beteggel vérző sebeit s lázasan forró szeretetével új életet öntön a dermedni készülő tagokba.

Tompá, Arany és Jókai a három nagy alak, kik az abszolútizmus korában rendületlen kitartással ébresztették a lelopott nemzet életerejét,

önérzetet s a reménylénnyét vetették a néma, vak éjszakába. Jókai geniusza csak akkor kezdti ugyan teljesen kibontani hatalmas szárnyait, de e szárnyak csatogása csakkamar visszhangzik az egész országban s bátran állítható, hogy Jókai hatása a nemzetre nagyobb volt, mint Aranyé vagy Tompáé. A regényíróknak mindig nagyobb közönségük van, mint a versköltőknek; itt pedig a nemzet egészére keletett hatni, hiszen a társadalomnak minden rétege érzé a mérhetetlen csapás.

Főleg Jókai műveinek köszönhető, hogy a nagy közönség újra kedvet kapott olvasni, s az érdeklenség, a közönyösség korában újra érezni, érdeklődni, remélni és hinni kezdett. Az ő regényeiben keresett és nyert táplálékot a gyöngülő hit, a kivesszi indult szíznemesség és a kignyult eszmény.

Midőn minden szent érzelmet meggyaláztak, midőn minden — jogért, igazsáért eső erő verbe/oltatott: vigasztalólag, buzdítólag hatott az ő költői igazságszolgálatossága, s felemelte az ellankadtakat jóslászerű hangzattalva azon elvnek, hogy a jognak mindig di dalmaskodnia kell s a gonosz előbb-utóbb lakolni fog.

És ezt a reményt senkiben tudta volna úgy élesztetni, föntartani, mint ahogy Jókai tette. S mégis — hány-szor megtámadták Jókai idealizmusáért. Azt mondják, hogy az idealizmus eltaggadása a való életnek, mely egyszer mégis csak előáll s kegyetlenül megbosszolja magát az eltaggadást... Jókai idealista, de hát az eszményítést nem

gyar ember programján álló modern haladási reformok keresztülvételére. Ime, Ausztriában éppen most egyesült ama három nagy parlamenti párt, mely évtizedek óta vad gyűlölettel küzdött egymás ellen és elvekre nézve még ma is sokkal távolabb áll egymástól, mint a mi parlamentünk három pártja egymástól áll, — és a cél, melynek elérése végett szövetkeztek, távolról sincsen oly magasra vitálta mint az, mely nálunk megkívánná a szabadelvű külön táborok megalkotását. Képviselőink túlnyomó többsége a reformok mellett van és nem fogja megtagadni elvét, meggyőződését akkor sem, ha szavazata által az elvet tényre kell majd átválttatnia: miért ne szövetkezhetnének a férfiak nyilvánosan is eleve, — hogy ezáltal gyorsítsák a jövőd tárgyalást és élet vegyék a priori a készülő ellenkezőeknek? Nem jobb, ha bizonyos eventualitásokat már eleve elkerülhetővé teszünk?

gel, amelyben a múlt dicsősége a jövő reményével ölelkezik, fenséged legfőbb gondozására bízva látta. És a lefolyt huszonöt év reményeinket örömfűket fenyesen igazolta; mert ma honvédségünk, katonai kiképzettségével miután foglalt helyet az európai államok legkiválóbb hadseregei sorában és mert a szellem, mely áthatja, amely lelkesíti, fenségednek szelleme és ez a trón iránti törekvő hűség mellett a hazának lángoló szeretete.

Korondás királyán és királynéján kívül nincs akit a magyar nemzet rajongóbb szeretete övezze körül, mint fenségedet; mert fenséged a magas családjában nemzetünk iránt átirókló viszonyt jószágos szeretettel az eszményiség emelte; s azért fenséged és szeretett családja életének minden mozzanataira megdobban a szívünk s minden gondolatunk, mely fenséged felé szárnyal, örök hálónkat viszi magával.

Fogadjá tehát fenséged kegyesen a nemzeti ünnep alkalmával igaz hazafiúi lelkesedésünk örömből fakadó hálás üdvözlőit, melyhez azon buzgó hajtásunkat csatoljuk, hogy a Mindenható halmozza fel fenségedet minden áldásával s tartsa meg igen soká, a trónjára s a magyar haza örömére és büszkeségére!

A NÉPKONYHA és a szegény sorsú gyermekek étkézése.

(—) E hó 19-én kezdi meg a népkonyha áldásos működését. Az iskolában már összeirták azokat a szegénysorsú gyermekeket, kik a hideg téli hónapokban a „Népkonyhát” veszik igénybe, hogy meleg ételhez jussanak.

Pedig meglehetősen számmal vannak, a kik reá szorultak s kik most már néhány év óta élvezik a derék intézmény-áldását. — Úgy hisszük, hogy ideje van az emberbarátok szives figyelmét ez intézményre felhívni. — Nem szeretjük ilyen alkalmakkor a szeszű trázásokat. — A kinek jó szíve van, a kinek csak fogalma van arról, hogy mit tesz az télvi idején meleg étel nélkül sütködni, s a kinek az ilyen anynyit adni, hogy a főlösiégből szegénysorsú gyermekeknek is juttathat: az nem fog késlekedni hanem adni fog, a mennyit adhat kevesebb, többet.

Mikor itt néhány emberbarát körében felmerült az eszme, hogy a szegényebb sorsú gyermekekről gondoskodni kellene, mert sokan vannak iskolában, a kiknek többnyire egy darab száraz kenyérről kell beérniük, az volt tulajdonképen szándékuk, hogy egyesületet alkosnak e

cím alatt: „Gyermekbarát egyesület”, a milyen Budapesten is fennáll, a társadalom minden rétegeiben pártólra talált és nagy áldással működik telen át, már több év óta.

De e uemelenlék emberbarátok az első évben beérték a gyűjtéssel, a az együletet megalakítani eddig nem sikerült. Hala a „Népkonyha” derék elnökeinek, és sok derék ember jószívűségének, habár az egyület eddig megalakítani nem lehetett, szép számú szegénysorsú gyermek kapott eddig is télen át tápláló meleg eledelt. S talán nem csatlakozunk reményünkben, — ha azt hisszük, hogy azok a segélyforrások, melyekből e nemes intézmény eddig fenntartotta magát, nem fognak kiapadni ez évben sem.

Amde eddigelő még nem elég nagy összeg áll Népkonyha elnökségének rendelkezésére ez évben, azért helyén valónak látjuk, hogy éppen a Népkonyha megnyitáskor kérsz szóval forduljunk mindazokhoz, kiknek szíve és erszénye mindig nyitva állott a szenvedő és nyomorgó emberiség részére, hogy gondoljanak az éhező iskolás gyermekekre, kik kéiszereesen számtal tarthatnak könyörületükre. — A szegény szülőkön is segítene, kik tél idején nem képesek anyit keresni, hogy gyermekeiket meleg táplálékkal ellátsák; — a gyermekek pedig nem lesznek kénytelennek elcsigázott testtel, éhes gyomorral az iskolában lenni, hogy összehasonlítva nyomoru állapotukat jobb sorsú társaikkal, korán keserűség szállja meg lelküket.

Uj egylet alakítására talán még nem elég kedvező az idő most, de hisszük és reméljük, — hogy az egylet meg fog alakulni; mert a „Gyermekbarát egyesület” nek igen szép és nemes hivatalas jutott, a Népkonyhával együtt, mely az éhező gyermekek táplálásáért eddig is minden emberbarátunk elismerését kiérdemelte.

Zalavármegye virilitái az 1894. évré.

A vármegye igazoló választmánya a legübb adófizető bizottsági tagokat az 1894. évre következők állapotokra meg:

Gróf Festetics Tassió, gróf Festetics Jenő, Eberspanger Lipót, Rozmanith Richárd, Koller István, Harkányi Károly, Inkey Lázló, Cement Lipót, dr. Vizlendvay József, Taranyi Ferenc, Pálér Pál, gr. Batthyány Ernő, Takach Jenő, Klein Lipót, Baronyi Benedek, Bogyay Maté, Vizlendvay Sándor, Bogyay István, Vessey Lázló, Somogyi

száműzheti soha az igazi művészet. Akar eszmét lejez ki a művész, akár jellemet alkot, akár valamely cselekvényt ír le: a valóságból csak a lényeges, jellemző vonásokat veszi, melyeket fantáziája szabadon alakíthat, megszépítve, meg-eszményítve.

A költő tehát ha hást akar elérni, sohasem szakíthat az idealizmussal; annál kevésbé lehet vadolni Jókai idealizmusát, a melynek bibájos virányain andalzott, busult, kacagott a magyar akkor, midőn minden örömet, minden boldogságot elfogyasztá a rideg valóság. E nagy szolgálatokért sohasem róhatja le eégge halálját a magyar nemzet Jókai iránt.

Jókaian egyik tördeme, hogy kiválóan finom érzéke van a tárgy megválasztásában. Nagyon jól tudja, hogy mi érdekli legjobban a magyar közönséget, milyen korzások, milyen egyének kedvesek leginkább nemzete szívének.

A „Magyar Nábó”-ban az 1848. év előtti magyar társadalmat rajzolja találó vonásokkal, főleg az előkelőket, kiknek egy része megveti azt, ami honi, az élvezetekben eltoppulva, külföldön pazarolja el vagyonát; másrésztük hazafias, de elmaradott, szűk látókörű. E két osztály között, e két osztály hanyatlásával feltűnik az új idők nemeseinek, Széchenyinek és társainak küzdeime, mely hazánk társadalmi és állami életének nem sejteti fejlődését indította meg. Folytatása a „Kárpáthy Zoltán” mely e küzdeleimen kívül a pesti nagy áríz rajzával s Wesselényi szereplésének teljeseivel rendkívüli népszerűsége tett szeri. A „Kétfő láblábirák” című regénye

a Bach-korszakbeli kétségbeejtő állapotokkal szemben a régi megyeknek önfeláldozó hazafias tisztí felőrlő emlékezik meg, emelve a regény érdekét a felvidéki inség s az akkori országos intézmények ismertetésével.

Legszébb koncepcióju, legkilogastalanabb szerkezeti regényének az „Uj földesúr” nak főhősé Ankerschmidt lovag, osztrák tábornok, ki feltételül vied a Bach-rendszer önkényi uralmát. — De mikor földeteket vásárol Magyarorszagban s maga is letelepedik a magyarok közé: magyar gyűlölete lassanként elűnik. Miután pedig megismerte új hazája lakóinak nemes tulajdonait, másrésztől pedig az önkényuralom súlyát, — végül teljesen magyar hazafiává változik át.

Az „Eppur si muove”-ban ragyogó képzelmenek álmai visszavarázsolják a jelen század elején élt írók és színeszek küzdeleit s magicus fényben állítja elént nyelvünk e lelkesült apostolainak nagy alakjait.

A regény azzal kezdődik, hogy midőn Galilei nagyot dobantott lábával a földre s felkiáltott: „Mégis mozog a föld, — az egész földetke megrendült, csak egy parányi kis részecskéje, Magyarorszag maradt meg mély leharpiájában. A regény hőse, Jenő Kálmán, lángoló hazesszeretetében megkísérti, nem lehetne-e ezt a szívének legkedvesebb részét is mozgásba hozni. Nyugtalan lelke ez ideálai küzdelemben megtörik ugyan a részvételemmel szemben, de mikor halála a gyűlölet végre a nemzeti újrábredés hajnala dereng: má megerősödött hittel száll sírjába, hogy „mégis mozog a föld.” Valóban,

e regénynél aligha lehetne szebb, legyeletesebb emléket állítani e dicsőséges végli korszak megszentelt martirjainak.

Az előközött család-ban a komáromi föld-rengés, a Névtelen várs-ban az 1809-iki nemesi insurrectio a „Közívű ember fia”-ban pedig a szabadságharc emlékeit újítja meg és így tovább.

Jellemrajzi határozottak, élénken színezettek, mintegy keverékei a megfigyélésnek és eszményítésnek. Alakjai nagy részén bizonyos szelid humor és szívbéli nemesség ömlik el s ha néha túlzottak is, mindig vonzókká tesszük őket az eszményileg igaznak égő szeretete. Nőjellemei közül legszébben vannak megalkotva azok, melyeket a szenvedélyek és a viszonyok visszahűközése tragikus véghez juttat. Mennyi finomsággal vannak előkészítve ezek a viragbúrák! Csak a „Régi jó táblábirák”-c regény egyik kedves alakjára Cynthia grófnőre emlékeztettek. Emésztő szenvedélye, örökös aggodalma imadottjáért a szörnyű vád, mely apja haláláért őt teszi felelőssé: végre kibillenti lelkének egyensúlyát s a gyara örök éj borul, mely megszabadítja szenvedéseitől. Nem a véletlen okozza vésztét, hanem belső világának összeűközése a külsővel, mindentől megfedekező szerelmének harcossaládjia akaratával s fizikumának gyöngyösgége a lobogó szenvedélye által felidézett ellenséges viszonyokkal szemben. Ez az ő tragikának útja, melyen nem lehet többé visszafordulni.

Jókai leíró tehetsége páratlanul áll. Az alföld kalászos mezőinek aranyos tege-rét, regző délibábját ép oly megkapóan írja le,

Gyula, gr. Batthyány József, Barcza László, Stern J. Mór, Gutmann Vilmos, Gutmann L., Gutmann Aladár, Gutmann Ödön, Hirschler Miksa, Karcsag Béla, Karcsag István, Tórekly Aladár, Szily Dezso, Tamás Adám, Hertelendy József, Tolnay Károly, Csigo Pál, Landauer Horác, ifj. Rajky Lajos, Kemény András, br. Puhány Géza, Dobrin Benő, Cziender István, Oltay Guidó, Szentmihályi Dezso, Honerla Herman, Hertelendy Ferenc, Sommer Ignác, Baronyi Ede, Dervarics Imre, Lyka Sándor, gr. Heym Nándor, Csertán Károly, Blum József, Matusovits István, if. Háczy Kálmán, Fürst Benedek, Pfeifer Gyula, Balaton József, Molnár Elek, Musaseth Ferenc, Fischer László, dr. Szukits Nándor, Hirschl Armin, Oroszváry Gyula, Hirschmann A., dr. Krasovecz Ignác, Malatinazky Ferenc, Rapoch Gyula, Kroszta János, Pihál Ferenc, Csertán László, Nagy-Károly, dr. Augusti Zsigmond, Oszterhuber Lajos, Kollár János, Eperjessy Sándor, dr. Háy István, Csendes József, Skublics Imre, Isó Ferenc, Jusztusz Izidor, dr. Gyömrői Vince, Deák Mihály, Weiser József, Sorja János, Gyömrői Gáspár, Dervarics János, Löwinger Ignác, Cezek György, Talabér Kálmán, Bozsay Pál, Blau Pál, Hirschel Ede, Háczy Kálmán, Hertelendy Béla, Ámon Farkas, Vágner Károly, Gránér Jakab, Ciegler Kálmán, Fábianics Gyula, Fábianics Ignác, Kozáry Aurel, gr. Hugonnay Béla, Haba József, Hetey Károly, dr. Plossz Pál, Augustin Ágoston, Kisfaludy Sándor, Strém Vilmos, Ivanics György, Gádó Mátyás, Neumann Mór, Skublics Zsigmond, Königmayer János, Czesznák János, Skublics István, Gaál Ödön, Simor János, dr. Tuboly Gyula, Szele Ignác, Vértessy Iván, Borka János, Breier Ignác, Hencz Antal, Szabó Lajos, Szabó Imre, Vurglich Ágoston, Knorzner Frigyes, Eöry Miklós, Eitner Zsigmond, Bachrach Gyula, Bogay Kálmán, Szeidmann Samu, Hergár István, Leszner Samu, Szatmáry József, Külléy József, Skublics Gyula, Skublics Jenő, Rosenfeld Alajos, Neumann Miksa, Babócsay György, dr. Szekeres József, Berényi Jenő, Zerkovitz Albert, Illatkó János, Rosenfeld Adoll, Baán Kálmán, Hirschl Henrik, Szánek D. Adolf, Mayer Salamon, Lichtenstein Jenő, Smidt Emil, dr. Friedmann Bernát, Varga János, Práger Béla, Sebestyén József, Mild Mihály, Lay József, Leszner Ferenc, Hoffmann Adolf, Scherz Albert, Bogenrieder József, Vucskis János, dr. Berger Ignác, Vrana Frigyes, Mojzer József, Unger Uilmann Elek, Köves Ede, dr. Hau-er János, Tokéssy Lajos, Glavina Károly, Thassy Imre, Toborfy Aladár, Kherndl Imre, Bezerédy Sándor, Sebestyén Lajos, dr. Dunszt Ferenc, Deutsch József, Bossányi Ferenc, Borka László, Sztárik Márton, Löwinger Lajos, Laskay Ferenc, Gránér Géza, Imrey Ferenc, Ettényi Lajos, Baranyay Béa, Vidor Samu, Schwartz Gusztáv Eitner Sándor, Günzberger László, Kollay Jeromos, Juk József, Bezerédy László, Nussl Mátyás, ifj. Fesselhoffer József, Veiszbicker János, ifj. Reichl Vencel, Zathureczky Márton, Milényi József, Veltner Adoll, Frisch Lipót, Velner Jakab, Löwy Adoll, Thoma Endre, Schleifer Sándor, Szizethy Antal, Takács Alajos, Hajba Mihály, Orosz Pál, Engänder Lajos, Marion G., Zazolly F., Baek K., Szűts Dezso,

Scherer Richard, Benedikt Ede, Kiss János, Berger Jakab, Bozsay János, Ebenspanger Leo, Nussal János, Farkas Gábor, Lenzner Ferenc, Neumarck Ignác, Baranyay Ödön, Buehler Jakab, Morandini Bálint, Plossz Ignác, Belus Lajos, Pirity János, Farkas József, Bochunitzky Kálmán, Banely Sándor, Szeivirt Antal, Horváth Károly, Sommer Sándor, Hübner János, Boschán Gyula, Stefanez József, Nagy István, dr. Vadnay Béla, Grünhut Fülöp, Grünhut Alfréd, Grünhut Henrik, Kiss Sándor, Szűts Zsigmond, Zakal Henrik, Forintos Kálmán, Kohn Gáspár, Berz Bódog, Steiner Simon, Csesznák Sándor, Ruzsich Károly, Schreyer Lajos, Koller Ferenc, Györfy Géza, Nunkovits Vilmos, Nagy József, Pulay Zsigmond, Simon Gábor, dr. Schwartz Albert, Fischer Dávid, Händler István, Rosenberg Sándor, Schütz Sándor, Papp Sándor, Solyomi Lipót, Farkas Imre, Gröz Lajos, Pal István, Tolnay Tivadar, Keller Ignác, Ester György, Grünbaum Ferenc, Oswald József, Fodor József, Vogler József, Pos Mihály, Sattler Mór, Hadassy Béla, Györfy János, Schönfeld Miksa, Poliak Lázár, Nagy József, Gyömrői János, Nagy László, Babsos Árpád, Stoicer Jakab, Katona István, Paaketz Miksa, Vrana Róbert, Abelesz Ignác, Laczkovics Ferenc, Papp Károly, Pecsornik Ignác, Löbl Mór.

Tollfűttában.

Itt van a hangversenyek évadja. Fogadják részvétet a melyen tisztelt hangversenyátorgató publikum Enstach-kürtjei. Ezt a résztvet azonban nem azok füllének adressálom egében, akik a Lorma Róza hangversenyt végig hallgatták. A Lorma-hangverseny — eltekintve az elfekenteni valokát — jól sikerült. Tuboly Viktor igen tisztelt barátunk és író-társunk bizonyára fölttte elégett meglegedéssel. Körülbelül biztosíthatom őt, hogy a publikum is.

Ámde kölcsönös bökölások regisztrálása helyett térjünk át a hangverseny szereplőire.

Maga a hangversenyző: *Lorma (Löwy) Róza*, szerencsés planetában született; szülőföldje: Nagy-Kanizsa, szépen megdánepette, úgy bünt vele mint művésznővel, ami határozottan azt bizonyítja, hogy a hazai föld mostohasága csak a profetaságra terjed ki. Alakjához képest elég nagy hangon énekel a közép-regisztrűben elég kellemesen is. Nagyon szerény, kedves megjelenésű teremtes, a ki a szeméiből kisugárzó lélek szelidségével, jószágval pompásan megkorrigálja lényén a hősokor igazán szeszélyes mostohasággal fukarkodó alkotó természetet. Az operai részletek éneklésével sajnos tapsokra ragadta a publikumot s azokért szivesen megbocsátotta neki mindenki, hogy a magyar népdalok lángja, tíze kínosan vergődött ajkain a bécsi temperatura hatása alatt. A régi-régi kedves „fészek-dalok” melegéget megülte az idegen atmoszfira. De elég szép már magában az is, hogy a „fészek-dalok” emléke ott rezeg állandóan szívében, kinn az idegenben is.

Azt a tiszet, amivel Lorma Róza menyasszonyi lelkimemorieséggel társalkodott, bőven kárpótolta azután a tisztán pattant menyecskéknek legaranyosabbika: *Filipovicné Bárófi Emma*, aki bámulatos technikai bravourral bemutatott szonograjfátákába igazán beleléntotte művészi lelke minden tiszet. Különösen az egyedül játszott roppant nehéz technikájú darabot oly remekül sziszerte, hogyha Liszt hallotta volna tőle, — megint csak homlokán csókoita volna érte,

mint ahogy annak idején megcsokokodta. Tuboly Viktor barátunk már akkor leszállván felolvasói dícsősége magasztárolói, elögett sottenkedett a kis aranyos menyecské körül — (aki maga a meglevedéset kedvsóság) — bizonyára az aggló kockáknak ismeretes inyenéségével, hogy nem rögtönzshes-e ő nyomban egy vagy két Liszt-féle reminiscenstát. De csakhamar elkergették a szakadatlanul sziszentett kis menyecske mellől *Hajgató Béla* cimbalomhangja. Ez a fiatal diák-barátunk, kit immár csak legfőlebb egy cimbalomverő bossza választ el attól a színpadaltól, hol a valódi művészi ihletés lángjai nyaldossák a lelkot, — minden föllépés alkalmával megkapja részét a lankadaltán törekvés-bizidító elismerésből és az ökként szerzett dícsőséggel megdéséit szülőinek szerető aggodlásá, a ezen kívül édes-ajjával (a lassan-lassan veteránuló poetával) feledtetit Szent-Györgyváros kéréséit.

No és „nunc venio ad maximum cunctatorum” A diáknem értó publikum kedvéért meg kell mondanom, hogy Tuboly-Viktor író-társunkról akarok szólni. Irigylésre méltó ember, aki mindenütt késő meg és mégis mindenütt szive sen latják. Úgy követi a derűtlég mindenütt, mint a bélyegtelen beadványt a finác. Maga az egész ember is olyan mosolygó, olyan tisztá, érintetlen, mint egy ostrák-magyar stempli nélkül díszekedő beadvány. Nincs rajta semmi idegen. Még a frakk sem képes letörölni róla az egészéget, jóind, táblabírói jellegét. Ez okozza, hogy ebben a ml (5 általa is sokat meglant-ostorozó) blakkos, frakkos, misis-maslis világunkban józól eredetiségét úgy fogadja a publikum, mint a szibarita a kaviárt.

Felolvasását azszal kezdte, hogy nem látót, azután azszal folytatta, hogy azért olvasott igen eszedes, halk hangon, mert nem látott jól. Arról, hogy lásson, aképpen gondolkodtak, hogy megrakatták az előtte álló kis asztalkát gyertyákkal. De a felolvasás még akkor is nagy fizikai akadályokkal folyt, mivelhogy Viktor barátunk a saját manicupitumát olvasta. Mikor aztán tisztelettel gyertya sem volt elég arra, hogy a vakok lássanak és a süketek halljanak, akkor következett egy olyan scéna, ami nemcsak annak a közmondásnak: „egyik holló nem vájja ki a másik szemét” — igazsága mellett demonstrált, hanem szírányat adott egy eddig ismeretlenül szunnyadó közmondásnak, t. i. hogy: „egyik holló a másiknak szemét kínál.” Mivel hogy a szeméüveggel vagy szemével küzködő felolvasóhoz egyszerre odarohant két fizikális kollégája és nagy készséggel megfűlták szeméüveggel. Egyiket meg is tartotta bizonyára csupa kollégialis tiszteltetből, mert csakhamar behíonyult, hogy az sem segített a szemén, pedig ugyancsak sietett kijelenteni, hogy a szemei jók, csak a szeméüveg rossz. Talán igen sokan voltak, akik ezt nem hitték el neki, de és, aki tudom, hogy Tuboly Viktor író-társunk hiúságból önmagá iránti enccialitóra sohasem ragadtatta magát, föltétlenül elhittem és elhissem, hogy a szemei jók, s ha mégis rosszul lát, az csak onnan eredhet, mert sok délibábót látott és kergetett életében.

Hanem azt mégis meguntatta a nagy-kanizsai viszonyok föltött végzett elmefuttatásával, hogy a társadalmi viszonyokba jól belát s azokra célóva, igen sokszor erőset durran (ha mindenkor nem talál is) az — ostora. És bemutatta azt is, hogy ő hatalmas Cicero is tud lenni, amennyiben derűtlégre hangoló nyiltásván, leplezetlenséggel tud szólni „pro domo na” — kimutatván a nagy-kanizsai társadalomnak azt a hibáját, mulasztását, hogy az írókat és művészeket itt nem hívják meg barátságos „szóajtékra.”

A szünni nem akará derűtlésben döcögő felolvasás azután nagy poetai lendülettel végződött, ami szinte méltóságos komolysággal emlékedett ki a sok helyen banális dolgoktól diharmonizált felolvasás hanghullámaiból, mint mikor az érthetetlen harangzúgás végén a nagyharang fűnséges hangja vet véget a harangzúgásnak s azután annak hangja még sokáig rezogva, a fűnséges hatás benyomásával marad meg emlékezetünkben.

Ilyen benyomással végződött Tuboly Viktor felolvasása is. Fölemlítésre méltónak tartom, hogy eredeti humorú író-társunk szunttal frakkjának jelent meg. Ez bizonyára szelíd-báli demonstráció volt a bécsi opera-énekesnővel szemben. És ez kitűnően sikerült neki.

H I R E K.

— **Jókai ünnepése.** Nagy-Kanizsa város képviselő testülete által kiküldött 12 tagu előkésztő bizottság e hó 11-én tartotta első értekezletét, melyen elhatározottat, miszerin a képviselő testületnek Jókai művei megrendelését ajánlatja és a dizpolgári oklevél mikénti ányujtására előterjesztést fog tételni. Az előkésztő bizottság a localis ünnepélyesség rendezésére nagybizottsággá fog átalakulni olyképen, hogy minden egylet megkerestetik, hogy ezen bizottságba képviselőket küldjön s az így megalakult nagybizottság fogja az ünnepély programját megálapítani.

mint a mily megrendítő vonásokkal eseteli a a gájtát áttört Tiszának romboló hatalmát. A komáromi földrengés rajza úgy hat a lélekre, mint valami szép elégia, mely kesereg a ledőt tüzihelyek romladékain, de a bánatos, borongó bangulaton átszűrődik a szebb jövő reménye. Erdély aranykorában a leiró részletekhen szinte halljuk a lenyvesek titokzatos zúgását; a vadregényes vidékek oly élanken oly közvetlenül vannak élénk állítva, hogy az olvasó önkénytelen vonzódást érez valami távoli, elérhetetlen után, mint a milyen érzelemmel szokunk sohajjani parányiágyunk tudatában a természet nagyszerű alkotásának láttára. A Balaton mosolygó vidéke Jókainál valóssággal úgy tűnik föl, mint egy bajos menyasszony, ki völegégyére vár a minden ponton új bájját tárja fel. Vagy ol annak el az „Arany ember”-ből azokai a ragyogó lapokat, melyeken a „Senki szigetének” rózsás tájképe van bemutatva. Minden csupe szín, virágillat, elandalló halk csobogás a tündéri rajzban, mely nemmivel nem szegényebb, mint a pazar ékesesség természetét mélyet fest. Leiró tehetség mellett főleg rendkívüli elbeszélő képességben rejlik még Jókai hatásának lélek.

Majd melabús, majd esapongó jökedvből fakadó hangja sohasem válik unalmassá s bármily csékélyesérről csuev is, mindig gyönyörködtet. Elentésekben és ötle-e-hen gazdag előadása nagy és jótékony hatással volt regényirodalomunk fejlődésére is. Mig elődei, Jókai, Eötvös és Kemény Zsigmond többé kevésbé valamennyien keresgetik a gondolataiknak megfeleltet kifejezéseket, s egyik szónokiasssá, másik idegenyszerűvé s a harmadik nehézkesé válik: addig Jókai megteremtí a könnyed egyszerű elbeszélő hangot s ritka bájjal kezei a meg nem vesztegetett, tisztá nyelvet.

Ő a legelővenebb és legmagyarosabb elbeszélőnk” (Gyalai).

Még egy pár szót! Mikor Jókai költészetének méltatásában a kritikai boncolgatást kerüliem: eljárásomnak természetes magyarázatát maga ezen ünnepélyes alkalom megadja. A szeretet a hódolat hozott ma össze bennünket: az én gondolataimat sem saggalta más, mint az őszinte kegyelet nemzeti irodalomunk ama nagy alakja iránt; ki épen oly megható részvéttel szől az életnek apró bajairól, mint a milyen elragadó lelkesedéssel, rajongó hűszerelemmel szengé a „Régi dalt régi dícsőségről.”

Művészet. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök báró Jeszenszky György közgazdasági szakembereket, vármegyei titkárokat, a salgószentmiklósi pénzügy-igazgatóvá-
hoz pénzügyi fogalmazókat nevezte ki.

Esküvő. Bódiss Mátyas sümei kereskedő f. hó 12-én vezette eltarhoz Mária Jóbán kisasszonyt Mária Mihály prépost unokahúgát.

Jókai estély. A nagy-kanizsai kereskedő ifjak önképző egyesülete által e hó 11-én rendezett Jókai estély fényesen sikerült. A társadalom minden rétege igen szép számban volt képviselve, mi az estélynek igen ünnepes színezetét adott, mely ünnepi színt nagyon emelte a podium feletti elhelyezett élővirágokkal körülfont Jókai kép. Pontban 9 órakor lépett a podiumra a közönség tapsai által üdvözölve Weiser Klára kisasszony, hogy elszavalja Hoffmann Mór tanár Jókai című alkalmi költeményét, melyet lapunk múlt számában közöltünk. Kedvesen, nagy súlyt fektetve minden egyes szó tiszta és helyes kiejtésére, mellözve az ekeket ostromló párhuzos, — hájos szünetekkel oldotta meg a kisasszony nehéz feladatát, miért jól megérdemelt zajos ovatiókban részesült. — Feszült kíváncsisággal várta a közönség Huckstadt Irén k. a. t. letelepít. Mindenki vágyott meghallani azon hangot, mely gróf Zichy Géza a m. kir. opera intendantsza általás szerint a legtübbet erő városunkban. — Már az első néhány hang meggyőzött bennünket arról, hogy az intendantsza igaz van. — Könnyedén, a legkisebb megerőltetés nélkül, — lágy olvadátsággal, — fenomenális tömör hangon énekelte a kisasszony operette-áriákat és magyar népdalokat, elragadva és lelkes hangulatba hozva a közönséget. Örvendünk, hogy a kisasszony nyilvánosan bemutatta szép tehetségét, mely kellő kiképzés mellett bizonyára meg fogja hozni a birnevet és babért ép úgy, — mint ezen estén megszerezte neki az általános elismerést. — A kisasszonyt dr. Friedl Ödön ur a szokott ügyességgel kísérte szongorán. — Dr. Ernyei István főgymnasiumi tanár felolvasását tarcarovatunkban találja az olvasó és ebből meggyőződhetik, hogy ez nem akart Jókai „regényköltészetének” érdemleges méltatása lenni, hanem csak rövid megemlékezés Jókai regényköltészetéről és ennek egyes remekjeiről. A szép nyelvezet és irály, a szemelvények ügyes csoportosítása mindvégig lekötötték a hallgatóság figyelmét, melyet általános sajnálata a felolvasó csak rövid tíz percen át volt igénybe. — Dr. Székely Antal kir. alügyész minden ízében magyar szongorajátékkal ez alkalommal is elérte azon hatást, — mely elmaradhatatlan, ha az ő újai futják végig a szongora hideg bilentyűit, melegséget hozva ezekben, mely csakhamar átháruulnak a közönségre is s mindinkább fokozódva beáll a „Stocker-láz”, mely a szongora elemelésével megszűnik ugyan, de utóhatása még sokáig megmarad. A közreműködő hölgyeknek a rendezőség gyönyörű virágosköröt nyújtott át. A minden egyes részében leletibb érdek és vonzó műsori fánca követte, melyen az első négyest 62 pár táncolta.

Bahumek Béla. Van e (fűszerkereskedő) ki e nevet nem ismeri? Baran állhatatjuk, hogy nincsen, mert fűszerkereskedők mind-egyikének e hó 17-én alkalma volt Bahumek Béla nagy-kanizsai pénzügyi biztossal személyesen megismerkedni. Ezen ismerkedésnek azonban volt egy kis előzménye, amennyiben a pénzügyi biztos, ki még csak rövid ideje van Nagy-Kanizsán hogy jó viszonyba jöjjön fűszereseinkkel, kivétel nélkül mindegyikénél vásárolt — denaturált szeszt. Mithogy azonban három kereskedés kivételével — hol szesz italok kis mértékben eladásra nincsen — a többi összes fűszereseknek a denaturált szesz elírásítása tilos, de ezen tilalom dacára Bahumek cseléde az összes fűszereseknél kapott ezen tiltott portékából, Bahumek e hó 17-re találka adott a fűszereseknek saját hivatalos helyiségében. Eösterjesziven a meghívás célja, a kelepébe került fűszeresek mind egyike jövedéki kihágás miatt 10 forint bírság felletésére köteleztetett, mely kötelezettségnek a fűszeresek ép olyan egyöntetűleg megfeleltek, mint minő egyöntetűen mértek a denaturált szesz. A lentebiekből továbbá azt látjuk, hogy az új pénzügyi biztosnak van *spiritusa*.

Színház. Monori színházulata Szombathelyről december hó 4-én érkezik városunkba és 5-én „A dolovi nábob leánya” című színművel megkezdte előadásainak sorozatát. Mint a kiadott előjegyzés színházi jelenésből látjuk, a társulatnak minden egyes szerepkörre megvan a személyesítője, hogy ezek azonban mennyire feleljenek meg szerepkörüknek, arról még csak az előadások fognak bennünket meggyőzni, mert a társulat tajzai nem ismerjük. Huzs előadásra, melyben az igazgató a legkiválóbb újdonságokat igéri színe hozni, bérlet nyitják a következő árak mellett: Pályó 80 fr.; ülőhely az első három sorban 16 fr.; a 4-6 sorban 14 fr.; a többi sorban 12 fr. — Az első előadás már bérletben fog megtartani.

Lorma Réza hangversenye, mely e hó 15-én tartott igen szép részvétnek örvendett. Mi magát a hangversenyzőt illeti, hangjáról előadásáról szóval egész feltéptől csak dicérettel szólhatunk. A szép hang, melylyel a természet áldotta meg a kisasszonyt nem hevert parlagon, hanem szorgalmas s kitünő művelésben részesült. A tudást kiegészíti az énekesnek élénk temperamentuma mialtal nemcsak jól, hanem természetesen is énekel. Az előadott opera-áriakkal elért nagy sikert Lorma k. a. csengő, alakozott elég terjedelmes hangjának, a kisebb dalokkal elért pedig rokonzenves temperamentumának köszönheti. A közönség minden egyes rézst lelkesen megtapsolta. Hajgató Béla a gymn. VII. oszt. tanulója cimbalmon Erkel-Bánk-ban című operájának egy részletét adta elő. Hajgató zenitális cimbalomjátékával mindenkor nagy hatást ér el a közönségen is teljesen felvilanyozta a hallgatóságot, mely a művészes előadásért sűrű tapsal ádozott a szépségesség ifjúnak. — Több rendbeli apró akadályok után, melyek minden tuitatással előfordulni szoktak, Tuboly Viktor ügyvéd ur megkezdte „elmefutásait” a helyi viszonyokról. Lapunk helyi viszonyait olytán ezen „elmefutásokról” a „Tó-futásban” emlekezünk meg. Az estély fénypontját Filipovich Józsefné szül. Bátorfi Emma uró szongorajátéka képezte. A kedves megjelenését uró Pollák Miksa vezette a szongorát a négykezesen előjártották igazi

lélekemelően a gyermekek, szülők és tanítók kötelességét, hivatását a isko által azonban, hogyan kell azt érvényesíteni Isten dicsőségére és a haza javára. Minél több és jobb iskola kézzül, annál inkább apad a börtönök és a fogházak száma, — az iskola fordított anyagi áldozat hozza meg a legdusabb kamatokat a közsóra. Igaza van, a jó iskolából jó gyermekek, jó szülők, és jó hazafiak válnak ki. — Igen jól hatott és igen emelte e kis ünnepe lyényét alódomborui Hirschler Miksa ur, mint iskolalátogató megjelensé is, a ki szíven hordja a népevelés szent ügyét, ő e vidék igazi jölteveje s buzdító apostola, kinek jó példája nem szavakban, hanem tettekben nyilvánul. — Az új iskola kellemes külsejével és kényelmese, célszerű, szép belső berendezésével megelgő benyomást gyakorol a szemlélőre s még kívülről nézve, el sem hinné az ember, hogy 6 nagy tágas, világos tantermet és 2 tanítói lakosztályt foglal magába; sikerült alkotás, ritkítja párját ezen a vidéken. — Adja Isten, hogy sok áldást terjesszen arra a derék községre, a mely sok áldozat árán létesítette.

Bahumek Béla. Van e (fűszerkereskedő) ki e nevet nem ismeri? Baran állhatatjuk, hogy nincsen, mert fűszerkereskedők mind-egyikének e hó 17-én alkalma volt Bahumek Béla nagy-kanizsai pénzügyi biztossal személyesen megismerkedni. Ezen ismerkedésnek azonban volt egy kis előzménye, amennyiben a pénzügyi biztos, ki még csak rövid ideje van Nagy-Kanizsán hogy jó viszonyba jöjjön fűszereseinkkel, kivétel nélkül mindegyikénél vásárolt — denaturált szeszt. Mithogy azonban három kereskedés kivételével — hol szesz italok kis mértékben eladásra nincsen — a többi összes fűszereseknek a denaturált szesz elírásítása tilos, de ezen tilalom dacára Bahumek cseléde az összes fűszereseknél kapott ezen tiltott portékából, Bahumek e hó 17-re találka adott a fűszereseknek saját hivatalos helyiségében. Eösterjesziven a meghívás célja, a kelepébe került fűszeresek mind egyike jövedéki kihágás miatt 10 forint bírság felletésére köteleztetett, mely kötelezettségnek a fűszeresek ép olyan egyöntetűleg megfeleltek, mint minő egyöntetűen mértek a denaturált szesz. A lentebiekből továbbá azt látjuk, hogy az új pénzügyi biztosnak van *spiritusa*.

Színház. Monori színházulata Szombathelyről december hó 4-én érkezik városunkba és 5-én „A dolovi nábob leánya” című színművel megkezdte előadásainak sorozatát. Mint a kiadott előjegyzés színházi jelenésből látjuk, a társulatnak minden egyes szerepkörre megvan a személyesítője, hogy ezek azonban mennyire feleljenek meg szerepkörüknek, arról még csak az előadások fognak bennünket meggyőzni, mert a társulat tajzai nem ismerjük. Huzs előadásra, melyben az igazgató a legkiválóbb újdonságokat igéri színe hozni, bérlet nyitják a következő árak mellett: Pályó 80 fr.; ülőhely az első három sorban 16 fr.; a 4-6 sorban 14 fr.; a többi sorban 12 fr. — Az első előadás már bérletben fog megtartani.

Lorma Réza hangversenye, mely e hó 15-én tartott igen szép részvétnek örvendett. Mi magát a hangversenyzőt illeti, hangjáról előadásáról szóval egész feltéptől csak dicérettel szólhatunk. A szép hang, melylyel a természet áldotta meg a kisasszonyt nem hevert parlagon, hanem szorgalmas s kitünő művelésben részesült. A tudást kiegészíti az énekesnek élénk temperamentuma mialtal nemcsak jól, hanem természetesen is énekel. Az előadott opera-áriakkal elért nagy sikert Lorma k. a. csengő, alakozott elég terjedelmes hangjának, a kisebb dalokkal elért pedig rokonzenves temperamentumának köszönheti. A közönség minden egyes rézst lelkesen megtapsolta. Hajgató Béla a gymn. VII. oszt. tanulója cimbalmon Erkel-Bánk-ban című operájának egy részletét adta elő. Hajgató zenitális cimbalomjátékával mindenkor nagy hatást ér el a közönségen is teljesen felvilanyozta a hallgatóságot, mely a művészes előadásért sűrű tapsal ádozott a szépségesség ifjúnak. — Több rendbeli apró akadályok után, melyek minden tuitatással előfordulni szoktak, Tuboly Viktor ügyvéd ur megkezdte „elmefutásait” a helyi viszonyokról. Lapunk helyi viszonyait olytán ezen „elmefutásokról” a „Tó-futásban” emlekezünk meg. Az estély fénypontját Filipovich Józsefné szül. Bátorfi Emma uró szongorajátéka képezte. A kedves megjelenését uró Pollák Miksa vezette a szongorát a négykezesen előjártották igazi

művészi fölfogással és routinál Rossini: „Semiramis”-at. A szünni nem akaró taps következtében Filipovichnek ismét a szongorához út s megkapó szépen előjártotta: „La Polka de la Reine”. Rossini ismét felzúgott a tapsvihar s Filipovichné a szjos ovatioknál néhány magyar népdal előjártásával viszonzta, mit a közönség igen szívesen fogadott. Végül elismerésünket kell nyilvánítanunk Pollák Miksa urnak meg a kitünő szongorkisérterét is, melylyel a hangversenyzőknek kedveskedett.

Rakodczay színházulata — mint nekünk Szabadkáról íják — rövid idő alatt már a második operával tett kísérlet Szabadkán. — „Zampa” sikere után e hó 11-én a „Grandai éji szállás”-t hozta színre. — A lírai-értől duszadó remek melódiák világosság extazisba hozták a közönséget, mely minden számot megtapsolt. — Kiválóan tetszettek: Szende Anna (Gabriela), Juhász (herceg) Hunfi (Gomez), Antal (Vasco) és a Tombor karnagy által vidéken ritka precizással betanított ének- és zenekar. — A szabadkai színházi bizottság Rakodczay működéséért azaz fejtezte ki elismerését, hogy a színházat a pályázat mellőzésével Rakodczaynak adta a jövő téli idényre is.

Jótékonyseg. A sümei elemi iskola zászló alapja javára Kiss Tamás I. fr., 10 kr., Hlatny Janos, Stein Miklós és Wittmann István 1-1 frtot adományoztak, melyért az intézet e helyült is köszönetet mond.

Művész-estély. R. Kovács Laura jeles magyar recitátoró, kinek előadásáról a fővárosi valamin vidéki sajtó a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik kedden e hó 21-én Nagy-Kanizsán a „Polgári-Egylet” helyiségében szavazati estélyt tart, melyet közönségünk figyelmebe ajánlunk. A műsor a következő. 1. Három a daru. Szavazat, Tompa Mihálytól. 2. Az anya. Drámai monolog, Gabányi Árpádotól. 3. Az iródbán. Vagy monolog, Porzolt Kalmántól. 4. A rekettye vagy a puszták virága, Leopárditól. Radó fordítása után. 5. Mi a szerelem? Elbeszélés, Horváth Gézától.

Öndricsek hangversenye — mely november 18-ra volt tervezve, — ismét elhalasztott. Alkalmunk volt olvasni a művész impressarioja levelét, melyben ajánlattal tudatja, hogy a művész Brassó-budapesti útjában annyira meghűlt, hogy már Kolozsvárott megszakítani akarta útját. A művész belegen érkezett Budapestre és ez idő szerint oly ideges, hogy a kanizsai utazásra és hangversenyzésre jelenleg nem vállalkozott. De reméljük, hogy a mi késik, nem múlik. Öndricsek híhetőleg meg fog jönni és közönségünknek lesz alkalma egy igazi művész productionjában gyönyörködni.

A pálinka pályázatok. A magyar földbeli intézet pályadíjakat tűzött ki, fajscolákat kezelő vagy a tanyásszesséssel foglalkozó oly néptüntők és kertészek részére, a kik a gyümölcsenyésztés előmozdítása s a lakossággal való megkedveltetése tekintetében figyelemre méltó eredményeket értek el. A pályázatok ügyében e napokban döntött az e célra kiküldött bizottság s örömünkre szolgál, hogy a második 200 forintos díjat megnyék kitünő pomologusa Böth Sándor perlaki igazgató tanító nyerte el.

A pálinka áldozata. Ha nem is közvetlenül, de tényleg megis a pálinka okozta Varga Bódike László kis-kanizsai lakos halálát, ki e hó 14-én a pahnai erdőből fát fuvarozott. Az ut a főherenci szőlőkön át vezetett, hol Varga jól bepálinkázott. A pálinka mely mint közudomású burija az embert, Vargával is elfelejtett előzőről hogy lejtős uton halad a kocsi, másodszor hogy a terhe nem volt a kocsihoz köve, harmadszor, hogy a kocsi kerekét meg kellene kötnie. A kocsi megkötött az egyes fadarabok ide-oda csuszak; Varga a kocsi tetejéről a kocsi alá került oly szerencsétlenül, hogy a kerek átjárva rajta bordáját törte, a borda pedig a tüdőt sérlette meg, minek következtében Varga másnap meghalt, özvegyet és négy árvt hagyva hátra.

Idők jele. A kultusz-adó úgy látszik végéig járja, mert ennek behajtásával Nagy Kanizsán egy állítólag újonnan alkalmazott városi végrehajtó van megbíva, ki eddig a „Részvét”-hez címzett temetkezési vállalatnál láttunk alkalmazásban. Részvét után végrehajtóság, mily ironia. Ercsejtésünk szerint van azonban egy másik új végrehajtó is, kinek jelenlegi hivatala némileg rokonzenves előbbi állásával, amennyiben pincér volt, ki igen ügyesen huzta fe a kabátot a vendégekről. Ezen jócsaváló pincér, ki annyira sze-

Új népközi Motorban. — Kotori levelezőnkül kapjuk a következő tudósítást: — Kotori új népközi felavátása f. hó 12-én tartott meg, a mely ünnepe ly csupán csak az egyházi szertartásra szorítkozott; nagyobb szabású, az egész vidék érdekeltességét felkeltő ünnepség tartására sem a féli időszak, — sem a kedvezőtlen időjárás nem volt alkalmas; ez tehát csak szükűző, a községhatárán tul nem terjedő eseményt képezt; de azért magában a községhben felejtésitlen emléket és szép jövő reményét hagyta maga után. — Emlekeztes marad soká az a szép beszéd, melynek kíséretében fölisztelendő Herdár István esperes ur a népevelés e szép új csarnokát a cultura szent oltárává felavatta, hogy ott áldozzon a hazafiág a emzetséggnek. Az a beszéd megmondta aszpen,

rette a vendégeket, most fogja csak érezni a közön-
ség háladatosságát, amennyiben a megváltozott
pozíció folytán 5 leasz legkevésbé szeretett vendég.

— Az **ingyenes népkönyvtár** Nagy-
Kanizsán (vasúti-utca Rosenberg féle házban)
ma vasárnap délután 2 óraker fog megnyitni.

— **Tűzek.** Csáfordon egy 5 éves gyermek fel-
gyújtotta Pácsonyi Mihály pajtáját. A pajta tü-
zétől meggyulladt az istálló és csak a legnagyobb
erőfeszítéssel menthették meg a lakóházat s ezzel
együtt az egész községet is a pusztítástól. —
Gógánán Bódis László és Gyukli István háza
égett le. Amíg a falubeliek a tűz eloltásán tára-
doztak, kébor cigányok kiloptak három lovat az
égő ház mögött álló istállóból. A csendőrség
nyomában van a tetteseknek, kiket a tűz meg-
gyújtásával is gyantának.

— **Jókai művel** jubileum kiadásának egy
példányára Nagy Kanizsa város tanácsa előfize-
telt a „Belvárosi lakareképzőintézmény” Budapestben.

— **A cs. kir. szab. déli** vaspálya társa-
ság igazgatósága igen kedves szolgálatot tett az
utazó közönségnek, de főleg muraközi szomsze-
dinknak azzal, hogy a kanizsa-csáktornyai
vonalon e hó 1-őta olyan vegyes vonatot vese-
tett be, melynek menetrendje a késő éjjeli illetve
a kora hajnali utazástól megkíméli az utasokat.
Ezen elismerést érdemlő intézkedésével azonban
a déli vasút igazgatósága hézagot nem pótol
hanem csak a commoditásnak szolgált mert
útvége is a kanizsa-pragerhoi vonalon amegy
is 3-3 személyvonat közlekedett napoként.

Ellenben a barcsi irányban csak két-két vonat
közlekedik és az általános gyors közlekedés
mellett szinte lehetetlennek látszik, hogy a barcsi
irányból reggel városunkba jönni nem lehet s vi-
szont aki délután Kanizsára érkezik, annak okvet-
len illi kell meghálnia, mert vissza még csak más-
nap reggel mehet. Ezen körülmény folytán a
kanizsa-barcsi vonalon fekvő somogyi közsé-
gek városunk kereskedelmére majd teljesen
veszendőbe mentek és valóban igen furcsa,
hogy egy legrádi ember, ki — a vonat gyor-
saságát számítva csak egy órai távolságra lakik
tőlünk reggel nem jöhet Kanizsára és ha délután
megjön, itt kell az éjszakát töltenie. Ezen körü-
lmezi miseriak folytán a Zakány-Barcs kör-
nyékbeliek pedig Kaposvár felé tereltek, mi
által a déli vasút forgalma ezen irányban mind-
inkább csökken, tehát a társaság jól felelt
érdeke is megkövetelné, hogy a kanizsa-barcsi
irányban legalább is a kanizsa-csáktornyaihoz
használó vegyes vonat mielőbb elvételre kerüljön,
mi annál kevésbé átközelnék akadályokba, mert
a tehervonatok közlekedésének ideje nincsen
szorosan megállapítva, tehát csak ezen kellene
változtatni, mit a déli vasút úgy a saját, mint
a közönség érdekében bizonyára meg is fog tenni.

CSARNOK

Mikor a harang megkondul.

Csillag János, a jómodu parasztagoda felesé-
gől vette Borcsát, a szegény, de büdéri szép
parasztleányt, aki után az egész falu valamennyi
legénye holondult.

A komoly, gardálkodó, már a negyvenes felé
járó Csillag János ott látta meg a falu kocsmá-
jában, a mikor szilaján, vadul járta a ropogós
csárdát a legényekkel.

Meglátta, megszerette és hat hét múlva a fe-
lesége lett a szépséges Borcsa.

— De kár szegény Csillag Jánosért! Hiszen
félre sem néz, máris más ölelget majd a koca-
kiás menyecske! — szolt a falu assja.

Hát bizony Csillag János is tudta, hogy ki-
csoda az a Borcsa, de azt hitte, ha majd párta
díszli Borcsa szép feje, majd megjavul! Nem
akarja azt úgy sem, hogy éjjel nappal mást se
tegyenek, csak ölelgessenek egymást, azt se akarja,
hogy dédelgessen folytón a felesége; ő csak egy
há aszonyt akart, — a kire rá bízhatja a láda
kulcsát és a ki beteg napjaiban majd odaadó
ápolója lenn. Meg aztán arra is gondolt, hogy
Borcsa is megváltozik majd, szeme előtt lebeg
az oltárnál adott holtomiglan — holtomiglan, meg
aztán ha látja, milyen becsületes ura van, a ki
öt igazán, hiven szereti: talán akkor csak nem
néz olyan mélyen a legények szemébe, hogy azok
még a csillagokat is lehozniék egy csókjéért a
mennyebl.

Hej, szegény Csillag János, de csalódástól de

rossz helyen keresed a boldogságot. — Ugy-e
azt hitted, szép szavaid, dedelgető bánámódoz
észretéri a kacér aszonyt. Hát miért vetted
el? Azért mert szeretted? Szerették őt mások
is, sokan is, fiatalabbak, szebbek, délcegebbek
náladnál, a kiknek legelőbb a csókjuk, forróbb az
ölelésük, mint a tied.

Vagy talán megsajnáltad őt és a becsület ut-
jára akartad téríteni?... Szép, nemes csalekedet,
de a magad boldogsága, — magad becsülete ri-
utána!...

Csillag János, tudod-e, hogy megcsal a felesé-
ged? Hogy mig te do'gozol véres verejétekkel, szá-
nta-z, vész, aratsz, hogy legyen mit aprítani
tőlen a tejbe, — tudod-e, hogy addig Fehér
Jóska jár a portadón, a te ételédet eszi, a te bo-
rodát issza, a te feleségedet öleli, csokolja a te
becsületedet tapossa a te házadat gyalázza meg?

Tudod ezt?... Ugy-e nem!
— Lásd, jó ember, az egész falu tudja, az egész
falu látja, hogy mi történik házadban, tudja,
hogy feleséged becselen, céda egy aszony, —
csak te nem tudod?.....

Ugy-e, csak akkor nyílnak ki szemeid, majd
ha már késő lesz?... Majd ha neved beszeny-
nyezze, házad megbecstelentire, becsületed árba
tiporva leszen?.....

— János bácsi, mondának valamit, ha meg-
nem haragszik. — szolt Csillag János szolgálja.

— Csak beszéj édes szolgám, valami bajod
van?.....

— Hej, inkább volna nekem hajom, de hát
hiba van a kréta körül. Nem akartam elmon-
dani ugyan, de hát talán még nem késő.

— Miről beszélsz fia? — szolt izgatottan, —
rosszat sejtve Csillag János.

— Az asszonyról. Tudja-e, hogy megcsalják ki-
gyelmedet? Hogy Fehér Jóska mást se tesz,
csak kigyelmed hitese fele-egét csokolja?.....

— Elegg, fia — ordított fel ingerülten Csillag
János, torkon ragadva a szegény, csak jót akaró
szolgát. — Vigyázz szavaira, gondold meg jól,
mielőtt beszélsz, — mert ha valótlan állítasz,
torkodba fojtom utolsó leheletedet is!

— Igazat mondok én gazd'uram; bár ne
mondanék. — szolt Csillag János.

— Hát beszéj! — És eleresztette Pisia
nyakát.
— Ugy se hiszi el kigyelmed!... Hát ma este,
az esti harangzó után itt les a kerti mögött
Fehér Jóska és vár az asszonyra; a kigyelmed
feleségre Ugy hallottam, az asszony saját szája
ból, mikor be akartam menni a szobába.

Csillag János nem szolt semmit... felefordult,
majd szobájába lért, azt morgogta maga elé:
— Ha igaz lenne, akkor jaj nektek!

Pista pedig csak bámolt a gazdjára, mikor
látta azt a nyugodt vonást arcán. Tudta, hogy
itt történik ma valami...

Bucstücsököt hintetl a nap a kis falura, be-
sranyszta a torony fényes keresztjét, biborsza
fesztette a hőmpölygő pátaikat... aztán ellőnt a
sűrű erdő zöld lombja mögé.

Önnepi csend, néma nyugalom, homályos szür-
kület ilt a tájon, — mikor megkondult az esti
harangzó.

Tiszán, — csengőn hangzott bele a sötétlő

estbe, meghalhatta mindenki. Csillag János is...
Még is hallotta.

— Odabújt a kert sővében egy vastag törzsű fa
árnékába és onnan leste mint siet kerije felé
Fehér Jóska. Azt is látta, mikor Borcsa a port-
tát elhagyta és sietve jött le a kerti úton, —
mosolyogva... boldogan...

Aztán elhangzott a harangzó, ujra lemetől
csend lett, de nemsokára: egy lövés dördült el,
egy kétségbeeseti jajkiáltás és egy tompa zuba-
nás.....

Es nemsokára megtudta az összecsozdult, mé-
jedit nép a történetet is, mikor kétségbeesett arca-
cal, zilált hajjal rohnt ki az utcára Csillag
Borcsa és eszeveszetten ordított:

— Agyonlőték Fehér Jókát!.....

Rádei Zsigmond.

VEGYES.

— **Nemzeti közzén.** Az „Első magyar-
stájer közömbánya társaság Gyantafalva, — ösz-
kításkörasát Duttier C. urnak Gyantafalván adta
át, ki is uőbbi helyen raktáratat és széküldési
irodat állított fel. Ez által lehetővé téieteti, hogy
Zala- és Vasvármegyék nemzeti közzénnel látta-
sának el, meg pedig olyan közzénnel, mely
éppen olyan jó és olcsóbb mint az említett megyék-
ben addig leginkább használt a Volsberg-Lau-
kovitz-léle erdősegektől származó közzén. A
bánya, mely egyelőre Ercsenyen turatott meg
8 kilométer nagy-égra terjed! A közzén kiűnd
minőségű és kereskedelmi tüzélsére éppen olyan
alkalmas mint szobaktüzésre.

— **Köhögés, rekedtség és elnyálka-
sodással** melegen ajánljuk t. olvasóink figye-
méte Egger díjtulalmazott biztos hatású mell-
pasztilláit. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti do-
bozokban minden gyógyszerárban és nevesebb
drogua üzleiben, valamint Egger A. fia gyogy.
szertüldönlegességi-gyárában **Bécs-Nussdorf**

— **Egy nagyon tiénk kocsmahelyiség**
azonnal bérebeadatik. **Részlet** a la-
kiadóhivatalában tudhatni meg.

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKEMÉNY

Laptulajdonos és kiadó:

Fischer Fülöp

Nyilttér.*)

Henneberg G. (ex kir. udvari szállító) selem-
gyára Kärlichben, privátmegrendelőknök
közzvetlenül szállít: fekete, fehér s színes
selemanyagokat méterenként 65 krosól 11 for 65
krosig postabér és vámanntesén, sima csizka, kocká-
sott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240
különböző minőség és 2000 különböző szín s aranyalat-
ban.) Minták póstaforrdulóval küldetnek. Svajczba cím-
zett levelekre 10 kros s levelezőlaponok 5 kros bilyag
ragasztandó. (1)

*) Az e rovatban közlötökört nem vállal magára fele-
lősséget

HIRDETÉSEK.

HOTOP ERNŐ
agyagipar mérnök
BUDAPEST, V., Váci-ut 70. sz
Gutjahr és Müller gépgyára, és Berlin W., Kurfürstenstrasse 122.
Német hirodalmi sza-
badalom 67329/70355 ■ száritó-berendezés ■ oszt. magyar
szabadalom.
téglaik, cserépek, vakolatléglaik, mindennemű agyagáruk és cementkővek részére stb.
Igen előnyös a mi szállító készülékünket egybekötve, a tégla-
nak a prés alól közvetlen a száritóba szállítására.
— Uj telep részére tervek. — **Gépberendezések** kiválókép saját leg-
ujabb szerkesztű téglaépkekhez a legnagyobb munkaképeséggel. s lepszilárdabb szerke-
zetben. — **Hengertapolókészülék** a szíres és friss-en állott anyag részére, melyet a
henzr befogadni nem ákari. — **Izszapoló telepek.** 510 6—

Minden ember részére fontos Uj Találmány!

Késztelenül az angol általános folttisztító szappan a „**RÓZSÁVAL**.”

Használatban a világ legjobb és legolcsóbb:

folttisztító szere,

s ajánlom, hogy egy házban sem hiányozzék E folttisztító szer előnye a többi hasonló gyártmány töött, hogy még kocsikenőcs-, kátrány-, olajfeszék- és izadmány-foltokat, általában minden foltot, — eltávoít annélkül, hogy az néhány nap múlva ismét látható volna.

De rendkívül olcsó ára is (20 kr. drbja) bizonyára mindenkit arra fog indítani, hogy e szerrel ruháit, szőnyegeit, bútorszöveit stb. hosszú ideig tiszta és használható állapotban tartsa. (439)

Kapható: minden ismertebb fűszer-, rövidárú- és vegyes-kereskedésben. — Nagy-Kanizsán: Fesselhoffer József és Kreiner Gyula uraknál. Csáktornyaán: Strahia testv. és Heinrich Miksa uraknál. — Kaposvárott: Pollák József urnál.

KLYTHIA ZSIR HAJPOR

a bőr szépitésére és finomítására,

legelőkelőbb áttöréki, hál és társalgó hajpor, — fehér, rózsaszín. és sárga

— vegyileg analizált s ajánlja Dr. Pohl J. J. ca. kir. tanár által Bécsben.

325

Elismerő levelek következő urnóktól:

- Wolter Sarolta, ca. kir. udv. színésznő Béca.
- Beeth Lola, ca. kir. udv. opera énekesnő Béca.
- Schlager Antonia, ca. kir. operá énekesnő Béca.
- Pálmay Ilka, színésznő a ca. kir. szab. színháznál Bécsben.
- Odilon Helena, színésznő a német népszínháznál Bécsben.
- van Dyck Ernő ca. kir. udv. opera énekes Bécsben, stb.

Egy doboz ára 1 fjt 20 kr.,

— Utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik. —

Kapható a legtöbb illatszert-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszertárban.

Taussig Goldlieb

Finom áttöréki szappan és illatszert-gyártás. Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 8.

Eszencziákat

rum, cognac, mindennemű azesses italok asztali illékörök és különlegességek azonnali elhibazhatatlan elkészítésére a legkínóbb minőségben szállítottok.

Azonnal ajánlok 80 fokú, vegyileg tiszta ezeteszencziát kellemes ízű borezett és közönséges ezetek gyártásához. Leirasok és használati utasítások ingyen mellékeltetnek.

Kiváló eredményért kereskedek.

— Arlapot bérmentee küldök. —

Pollák Károly Fülöp Eszencziák-különlegességek gyára.

PRÁGÁBAN. (461)

Megbízható ügynökök keresztetnek.

Tea, rum, cognac, kávé.

Kovács és Mezey

tea- és rum nagy-kereskedők

ajánlják saját londoni és bűneli ügynökségei által direct importált elsőrendű és válogatott Chinai és Orosz-karaván tea-nemeket, szintegy hamisítatlan jamaika rumot, utóárhetetlen minőségű braziliai rumot.

Francia és belföldi COGNAC csak a legkiválóbb ezétektől.

KÁVÉ válogatott minőségekben 4¹/₂ kiló, postacímjeggyel, kivástra díjmentesen. — BUDAPESTEN: Főület és iroda: Dorottya-utca 13. sz. Fiók-ület: Kerespesi-ut 6. sz. előtt Biebar Antal. — Dreher Antal kőbányai sörfőzdéje palackozóirenek földarúttól.

Figyelmeztetés. A n. t. közönséget a saját érdekében figyelmeztetjük, hogy bevásárlásánál mindig csak elsőrangú megbízható ezégekben forduljon és magát hangzatos és olcsó árakkal csábító hirdetések által tévutra ne vezetesse. 500 8 -

Minden egyes csillagjóságra és valódi szőlőre teljes folttisztító vállalkozás.

Meg nem vehető minőségű sziszterizálóknak. Visszontelőkészítőkön dr. fogják.

Vidéki rendelvények pontosan postán vagy vasúton kúránt szerint küldetnek.

Kukoricza-morzsolók!

Kéz és erőhajtásra, egyszerű és kétfős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

- Gabona-rosták,
- Konkolyozók (trieurák),
- Széna- és szalmaszajtók,
- Takaromány-füllesztők,
- Takarék-főző-üstök,
- Szecekvágók,
- Répa- és burgonyavágók,
- Darátók

Elismert legjobb minőségben és szerkezettel készülnek: 594

Mayfarth Ph. és Társa gazdasági gépgyárában BÉCS, II/1. Tabornstrasse 76. szám. Anyagjellek ingyen. — Képviselek keresztetnek. Kezthelyen: Stefanits Nándornál.

Világhírű

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES ÉS LOHENGRIN“

féle szivarkapapír

Braunstein frères gyarából, Párizsban

65 Boulevard Exelmans 65.

A Braunstein freres cég csakis Gassicourtban (S. és O.) franciaországban létező saját papirgyáranak készítményét hozza forgalomba.

Ezen egyszerű a legújabb elveken alapuló berendezett telep készítményei a papiripar diadalának tekinthetők.

A szivarkapapír és szivarkahüvely elárúsítására szánt gyáriraktár helysége

Bécsben, I. Schottenring 25. sz. a.

Az általunk a „Les dernières Cartouches“ féle papírból készített valódi francia szivarkapapír, valamint valódi francia szivarkahüvely, melynél minden papírtok a „Braunstein Frères“ céget viseli, minden norinbergi nagykereskedésben, valamint minden magy. kir. dohány-tőzsdeben kaphatók.

Az „Első Magyar-Stájer Kőszénbánya Társaság“

Gyenefalván [Vasmegye], Ercsenyén és Lipótfalván [Gyenefalva mellett] levő bányáiból nyert kőszén elárúsítását kizárólagosan DITTLER C. urra (G r á c z b a n) ruházta át, ki „I. Magyar-Stájer Kőszénbánya-Társaság“

DITTLER C., Gyenefalván

cég alatt Gyenefalván raktarakat és külön irodát allított fel.

Megrendeléseket 501 1-1 szobalittés és gyárak részére

I-^o rendű gyenefalvi barnaszénre szentül ezen kereskedelmi képviselőgütük fogad el.

Kivánatra árjegyzékek szivesen küldetnek.

MAGYAR BIZTOSÍTÁSI IRODA

BUDAPEST, Deák Ferencz-utca 21. szám.

487

Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy irtó dánkat megnyitottuk. — Hivatásunk leszen a nagy közönségnek biztosítási ügyeiben, sereleimeiben támogatólag eljárni és pedig:

1. A biztosító közönséget peres esetekben szakértők támogatása mellett kiváló jogászokkal képviseltetni.
2. Kár esetén — tűz- és jégkárnál — kiváló szakértővel helyettesíteni a káreltelt felet a kár megállapításánál.
3. Felülvizsgálni bejelentendő bevallásokat és kiállított kötevényeket.
4. Lelkiismeretes és pontos tanácssal, utbizgázitással, információval szolgálni a hozzánk fordult feleknek a biztosítási intézmény minden ágazatában.
5. Elfogadunk biztosítási ajánlatokat tűz, jég, baleset ellen és az ember életére, — tetszés szerinti részére és ezeket a legszigorúbb pontossággal, eszközöljük.
6. Kiadjuk a „Biztosítási Értesítő”-t, melynek előfizetői ingyen kapnak bármilyen, a biztosítás terén előforduló ügyekre információit.

Prospektusok és díjtáblázatok bérmentve és ingyen.

Köhögés

ugy bármely hűrtös betegség a légcsőnek, gégeinek, tüdőnek, továbbá légségi nehézség, szűk-mellőség, astma, elnyálkásodás szarvár és lojító köhögés, csiklandozás a nyálka hártjának — kezdődő gümő kór a légjokban és gyorsan távolítatik el az evék óta bevált valódi orvos-rendelethez készített és az orvosok által ajánlott:

Szent-György-Thea csomagja 50 kr. és
Szent-György hurut por dobozza 50 kr.
 pontos orvosi használati utasítással, sikere már néhány nap után látható.
 Két csomagnál kevesebb nem küldetik szét.
 Postai küldéssel — beleértve a csomagolás és szállító levél — 20 krral több. — A megrendelések egyenesen: 493 28 —
Szt. György gyógyszerár
 BÉCS, V. Wimmergasse 33. intézendők.

Erdei fenyü

499

vagy

Fenyü-tobozokat

vaggon rakományszám vesz

JUL. STAINER

magkifejtő intézet és magkereskedése

Bécsújheya.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 CACAO-CHOCOLAT
MAESTRANI
 St. Gall (Luisse.)
 Olcsó árak. Könnyen oldható KAKAO. — Legfinomabb minőség.

Minden időben használható gyógymód!
 Kőszvény ellen. Csúsz ellen.
WILHELM-féle
 kőszvény- és csúszellenes
vértisztító-tea
 Biztos eredmény! & Kifejtő hatás!
 Kifejtve Sidney-i világtkiállítás 1873. Melbourne-i világtkiállítás 1880-iki aranyéremmel. 502
WILHELM FERENCZ
 gyógyszerésztől Neunkirchen (A. Ausztria)
 Kifejtő eredményeivel ajánlható: Kőszvény, csúsz, idült betegség, bőrkürtések, kiújuló genyedesek, mindennemű támadások, bújakör, idegbetegülések, aranyér, lehérfolyás, elgyengült férfierő, májdaganatok, szorulások, gyomor- és altesti bajok, dugulás skrofula és minden külső és belső tájaidmak ellen. — Naponta érkesek alismerő levelek.
 A legutóbbi 18 év gyógyszereményéről szóló füzet ingyen és bérmentve küldetik. Egy 8 adagra osztott csomag ára 1 forint. Hamisítások ellen, a legtöbb államban bejegyzett védjegyre ügyeljünk.
 Kapható mindenyógyszertárban.
 Főraktár:
WILHELM FERENCZ
 gyógyszerésznél Neunkirchen (A. Ausztria.)
 Kifejtetten „Wilhelm-féle kőszvényelleni tea” kérendő.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Hirdetmény!
 Ő oszárú és apostoli királyi felségének legfelső elhatározása folytán emannel megindították a
XVII. magy. kir. államsorsjáték
 melynek tiszta jövedelméből a magyar nemzeti színház nyugdíjintézete két tízezer forint, a magyar gazdaságszervező egyesülete, a gyógyult alambetek segélyszervező egyesülete, a budapesti gyermekbarát-egylet, a m. kir. vagyontalan állami hivatalnokok öngyógyító és árvái részére létesítendő alap, a kolozsvári „Maria Valeria” árvaház, a szatmárnagyvárosi nagykirályi nőpariszkola, a magyar képművészek nyugdíjalapja, a Zágrábban létesítendő Horváth-Szalvay országos javítóház egyenkint egy tízezer forint fog rendelkezni. — E sorsjáték összes 3282-ben megállapított nyeresiményt az alább következő játéktárak szerint 100.000 forintba ragnak és pedig:

1 főnyeresimény	60.000 frt	2 nyer. egyenkint	2.000 frt
1 „	15.000 frt	4 „	1.000 frt
1 „	10.000 frt	20 „	500 frt
1 nyeremény	5.000 frt	50 „	100 frt
1 „	4.000 frt	200 „	50 frt
1 „	3.000 frt	3000 „	10 frt

 az összes nyeresimények kézpárizban szétosztanak ki.
 A húsd visszavonhatatlannal 1893. DECEMBER 28-án Budapesten történek.
 Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.
 Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Post fővámháza felmelet), a havá megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó, sós és adókvartalvánál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur”-nál és minden városban és nevessételek helységben — felállított egyébbi sorsjegyáruáló községnél. 305 6—
 Budapest, 1893. aug. hó 1-én.
 M. kir. lottó-igazgatóság.

mechanikai hangszerekről, zongorákról külön-külön képes árjegyzékek kérendő!
 Harmonikáról, zongorákról külön-külön képes árjegyzékek kérendő!

STERNBERG-ARMIN és Testvére
 os. és kir. szab. hangszer-ípar
 Budapest, VII. Kerépesi-ut 36.
 Saját készítményű, mindennemű hangszerek és azok kellekkel és alkatrészei. Mindennemű hangszerek és zenélőművek javítása és hangolása szakzerű pontossággal eszközölteik.

A „Columbus” cimbalomverője megazúnteti az eddigi pamutózást és czerkázást, erős és csengőhangot nyerünk általa. — Minden verőre bárki ráhuzhatja és mindenkor le is huzhatja. — Soha sem pusztul el. — Ára a verőpálcákkal együtt az utóbbiak minősége szerinti 2.—, 2.50, 3.— és 3.50. — Külön a „COLUMBUS” verője párja 1.— frt.
 Legújabb! Legújabb!
„INTONA” változtatható érezjátéklapokkal és korlátlan műsorral.
 Ezen új találmány hangszere minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül szás meg az az tetszés szerinti szenedarabot lehet játszani.
 477 20.— Ára 12 frt, a kótalapok darabja 30 kr.
 Megrendelések az árak előlgoz beküldése mellett vagy utánvétellel teljesítetnek.

Nélkülözhetetlen minden háztartásban
a Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé

261 — rendszeres kávé ízével. — 52—
Azon elérhetően előnyt nyújtja, hogy a pót-kávé mellőzhető, valamint az ártalmas tisztá kávé használatát pótolja a maláta-kávéval ízletesebb, — egészségesebb és ízletesebb kávé készíthető. — Felülmulhatlan mint póték a kávéhoz.
Igen ajánlható nőknek, gyermek- és betegnek.
Utánzásoktól óvakodjunk!
Mindenképp kapható. 1/2 kilo 25 kr.

Sch. Kneipp

Hirdetések felvételnek
Fischel Fülöp könyvkereskedésében
Nagy-Kanizsán.

Vendéglősök és BIRTOKOSOK
FIGYELMÉBE!
Készletünk túlbősége folytán á frt 11.— áruljuk eredeti dalmát fekete boraink hektoliterjét a körös-krizevaci vasuti állomásra szállítva. 452 12—

A BOR VALÓDI- és JÓ MINŐSÉGEÉRT szavatolunk!
Minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.
Breyer Sándor és fiai
bornagykereskedők,
Körös-Križevac.

OPTIKAI intézet és optikai-mechanikai műhely
J. WALDSTEIN,
alapított 1842., BÉCS, 1. Kohlmarkt 20. sz.
ajánlja optikai cikkek és szerek gazdag raktárát jutányos áron.
Szemüvegek, csipetők és lorgnettek pontosan illesztett üvegekkel 1 frt 50 kr. fölfele.
Nálházi látesővek számos jó és válasszékos mintában 5 frittől fölfele.
Tábori csövek a szabadban, kirándulásokra, utazásokra, tavi és színházi használatra 12 frittől fölfele.
Barometerek az időjárás előleges meghatározására pontosan kipróbálva és pontosan jelezve 5 frittől fölfele.
Hőmérők szobák, ablakok, fürdők, utazás részére, lázmérők stb. mind szoroson vizsgált a jól mutat 50 krtól fölfele.
Bármiféle optikai szer javítása gyorsan és olcsón. Levélbeli megrendelések pontosan és lelkiismeretesen teljesítetnek. 500 8—
Szemüvegek irásbeli megrendelése megkönnyítése végett kívánatra könnyen érthető vezetékes küldetnek. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Nem megfelelő tárgyat készséggel becsérélünk.
J. Waldstein, optikai intézete BÉCS I. 20. Kohlmarkt Nro 20.

Bécs-Hetzendorf, 1893. november hó.
Tisztelt sok évi vevőim részére a **puha padlózatok egyedüli lakkozására** használt 508 5—
BOROSTYÁN- Olaj Fénymáz Festék
beszerzését megkönnyítendő elismert kiünögártmányom részére: **Nagy-Kanizsán FIALOVICS LAJOS** butorgyáros urnál raktári-telepítettem. A beszerzés ill. ugyanazon árak mellett eszközölhetők, mint közvetlen nálam és mintakártyák ugyanott ingyen kaphatók.
Hetzendorfi festék-, lakk- és fénymáz-gyár **FRITZE O.**

PSEPHOFER J.-féle
gyógyszertár
BÉCSBEN, I. KER, SINGERSTRASSE 15. SZ. A.
12 — „zum goldenen Reichsapfel.“ — 489

Vértisztító labdacsook, ezelőtt **Általános labdacsook** neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsook csodás hatásukat észerszerűen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésnek örvendenek és állg van család, melyben ezen kitünő házisszerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsook házisszerül ajánlottak és ajánlottak minden oly bajoknál melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epa-zavarok, májbajok, kólika vértőlulások aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kiünő hatással vannak vérszegénységre s az abból eredő bajoknál is: így nápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsook oly könnyen hatnak, hogy a legcsökélyebb fájdalmakat sem okozzák, s ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan halálirattól, melyet e labdacsook fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon meggyőződéssel, hogy mindenképp, a ki ezen labdacsokat egyszer használtta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. Aprilis hó 3-án.
Tisztelt Pserhofer ur!
Legyen oly szívós és küldjön nékem ismét 15 tekercset az Ön föllumulhatatlan vértisztító labdacsoiból utánvétellel. Fogadjja ez uton is a legmelyebb köszönetemet labdacsojai csodáhatásáért. Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Brix-cls, Plöndör mellett, 1887. szept. hó 12-én.
Tekintetes Úr!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsoi kezelni kösék kerültek, melyeknek hatásai ezennel megírom: En gyermekágyban meghaltam olyanira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten álja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalom van, hogy ezen labdacsook engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mlut már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.
Köszönettel Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.
Mélyen tisztelt Úr!
A legforróbb köszönetemet mondok szennel Önnek 60 éves nagynémén nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórásban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondt, midőn véletlen egy dobozt kaptam Ön kitünő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen gyógyult.
Legfőbb tisztelettel Weltszettel Josefa.

Elebgraberamt, Göhl mellett, 1889. márcz. 27-én.
Tekintetes Úr!
Áldított lemlétemen kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsoiból. El nem mulasztatom legnaggyobb elismerésemat kifejezni ezen labdacsook értéke felől és azok, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelyegrebben fogom ajánlani. Ezen haláliratom tetészesenről használására Önt ezennel felbatalmazom.
Tegyes tisztelettel Habu Ignác,

Gotschdorf, Kolbach mellett, Salléala 1888. okt. 8-án T. Úr!
Féltérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsoiból 1 csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsoinak köszönetem, hogy egy gyomor bajtól, mely engem 3 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsook nálam sohasem fognak kifogyani, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel.
Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsook csakis a **Pserhofer J.-féle**, az „arany birodalmi almához“ címzett **gyógyszertárban, Bécsben I. Singerstrasse 15. sz. a.** készítettnek valódi minőségben, s egy 16 csomag labdacsoit tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvétellel küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.
Az öszeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt; 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr., és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.
NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsook a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánzásoltak; ennek következtében kéretik csakis

Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és c. kis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használata: utasítása a Pserhofer J. névalírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai KÖZVEGYKÉPES gyors és biztos szer minden közvényes és csúszó bajok, u. m. gerincz egy-bántalom, tagszagatás ischias, migraine ideges fogfájás, fájás, fülzaggatás stb. stb. ellon 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkezes Pserhofer J.-től Evek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobb elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelenczével 2 forint.

Általános tapasz **Steudel tanártól.** Utas és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkakcz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál mint kitünő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalszam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokras minden idült sebre, mint leglatozabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Ütifüvedv, egy általánosan ismert kitünő házi-szer hurut-rokedség, göröcs köhögés stb. ellen, 1 üvegcské ára 50 krajc. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 krajczár.

Élet-esszencia (prágal csöppök), megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitünő házisszer. 1 üvegcské 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító só **Bullrich A W. től.** Kitünő házi-szer a rossz emésztés minden következményei, u. m. fájás, szédülés gyomorgörös, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalszam, Egy üveg 50 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megcsökkent a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tart a lábballit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Go yva-balszam, kitünő szer golyva ellen. Egy üveg 40 krajczár.

Helső vagy egész-ség só kitünő gyógyász, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. Egy csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az ontrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyászóeseti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beaküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés ha az öszeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

Szerkesztőség:

F. S. n t e s a Ollopház.

Ide intézendő a lap szakmai részére
vonatkozó minden közlemény.Bármentetlen levelek csak ismeri kez-
ből fogadlatnak st.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és dél-zalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereske-
delmi bank, a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet és a letenei takarékpénztár
hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Falöp köny-
kereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 10 korona (5 frt.)
Félévre 5 korona (2.50)
Negyedévre 2 korona 50 fillér (1.25)

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyilttér petítőre 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetésekre
vonatkozó Fischel Falöp könyv-
kereskedésbe intézendők.

Magyarország lesz!

(H. M.) Nem regény ez, a mit a jövő századról festeni szándékozunk; nem is olyan elérhetetlen ideál, a melynek megvalósítását hiába óhajtják az emberek, mert évtizedek évtizedek után múltak el, a sz ideál nem akar testet ölteni, a az ember lelkében nem marad meg, egyéb, — mint a vágy, a remény, melylyel sokan a sirba szállanak, mert életükben megvalósítva nem láthatják — Csak Széchenyi ismert mondanéjából kiindulva, a ki lelke meggyőződéséből, — eltelve a biztató reménnyel, mely csillogó lelkében is fel-felállott, de soha elfojtható nem volt, — azt mondotta, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz”: kívánunk Csáky Albin gróf közoktatási programjáról megemlékezni, a melyet a közoktatásiügyi budget tárgyalására kezdettek a képviselőház elé terjesztett.

Nagy perspektívát nyit ez meg Magyarországon kulturális jövőjére nézve, nagy perspektívát, a mivel esalhatatlan számokon alapozik, — nem elérhetetlen ábrándkép a melyre a miniszter mutat, hanem hazafias áldozatkészség mellett megvalósítható eszmény, mely nemzeti létünk biztosítására és megszilárdítására szükséges és csak abban az alakban valószínű meg, a melyben azt a miniszter contemplantja, és ha ily alakban különös nehézségekbe nem is ütközik.

Nagy hálával tartozik a nemzet Csáky

miniszternek azért, hogy oda világított, a hol most már tisztán láthatjuk, hol van hiány, hol van szükség az állam gondoskodására, a felekezetek áldozatkészségére, a társadalom tetterejére, munkásságára. Mert ismétéljük, a mit már annyiszor hangzottani alkalmunk volt, hogy az állam gondoskodása a társadalom tevékeny közreműködése és áldozatkészsége nélkül, nem lehet mindent. Más államokban is a társadalmi a közművelődésre célzó intézményekben kivézi a maga részét, mert tudja, hogy önmagának dolgozik, — önmagának használ, — hogyha annak a haszonnak csak később is van látásaja, a közszellem buzdítja, ösztönzi őt, tesz a jövőért, tesz gyermekei érdekében, de tesz a nemzet, a haza érdekében, a melyért tenni és alkotni szíve nemes érzése sugálja. A mi társadalmunk sem maradhat hátra, mikor oly nemes célok eléréséről van szó, nem hagyhat az utódokra oly feladatokat, a melyeknek végrehajtását öle várja, sőt követeli nemcsak a hazafias érzés, hanem az erély is.

Az a jelentés, melyet Csáky Albin gróf közoktatási miniszter a képviselőház e hó 21-diki ülésében bejelentett, folyománya ugyancsak a képviselőház ez évi március 25-én tartott ülésének, a melyen a következő határozatot hozta:

„Tekintettel arra, hogy Magyarországnak az ovodákban kezdődő és a legfelsőbb tanintézetekben végződő közoktatása még nagyon fejletlen, mutassa ki a közoktatási

miniszter, hány ovodára, népiiskolára, tanintézetre volna még szükség, hogy a mai kívánalmaknak megfelelően?

Továbbá mutassa ki, mennyi idő alatt, mily arányban és mennyi költséggel lehetne azt életbe léptetni a 1894-ki költségvetéssel egyetemben terjeszse be a tervet a képviselőháznak.

A miniszter megjegyzi, hogy ez alkalommal csak a kisdedovodákra és népiiskolákra terjesztheti elő a megközelítő tervet, minthogy különösen ezen a téren mutatkozik az állami intézetek szaporodásának szükségessége. — A középiskolákra vonatkozó tervet azért nem terjesztheti elő, mivel elő sorban az egységes középiskola kérdése döntendő el, ez esetleg többé kevésbé a polgári iskolák és másnemű tanintézetek szervezetét is érinti.

A mi pedig a kisdedovodákat és népiiskolákat illeti a jelentésből a következő érdekes adatokat állítjuk egybe, a melyek egyuttal tisztán mutatják a jelenleg létező hiányt.

A bekívánt adatok szerint 1189 községben volna kisdedovó-intézet állandó, és pedig:

383 községben állami kisdedovoda,
316 „ „ „ „ menedékház,
440 „ „ „ „ nyári menedékház.

A költségeket illetőleg a kisdedovodáknál 1 268.777 forint; az állandó menedékházaknál 760,200 forint; a nyári menedékházaknál 74,620 forint volna a költség, tehát az összes kisdedovó-intézeteknél:

A „ZALA“ tárcája.

A függöny.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

„Furcsa gondolat nemde, ezen ártatlan butor-
darabot hibáztatom: pedig de sok jót és viszont
rosszat eltarak? Mennyi kellemetlenségől meg-
óvja az embereket; a ime én mégis azt hibáz-
tam. Igen hibáztatom pedig egyenesen csak
is azt.

Es miért, mit vétett?!

Naponta tanuja voltam rémek zongorajátéknak
és elhajló éneklésnek. Közélebb húzódnak az
ablakhoz meggyőződtem, hogy az andalító hang-
gok a vis-a-vis ablakból áramlanak ki.

Colombusnak nem voltak olyan vérmes reré-
nyei Amérika felfedezéséhez, mint nekem ezen
vis-a-vis művésznő (mert nő volt) látásához és
a vele való megismerkedéshez. Csakhogy a míg
a lent nevezetnek viharra orkánna kellett
megküzdenie, hogy célhoz jussom, addig nekem
egy ártatlan butor-darabbal — a függönnyel —
gyűlt meg a bajom.

Ugyanis sürű függöny borítá azt az ablakot, a
mely mögött a én akkori ideálom remekelt.

Ha haza mentem nem tettem egyebet mint
órákig lesbe álltam, várva a függöny felgördülé-
sét vagy az ablaknak megnyitását — — oh vajha
teljesedett volna! — ideálom látását csak egy

pillanatra, ha nem is tovább. Szerény kívánságok
s mind hiába!

Nézetem: rossz vadász ember az, aki egy-két
napi vagy éjjeli lesbeállítás után szákmány nélkül
térve haza, földja a reményt. En tehát dacára
már egy heti eredménytelen leskelődésemmek
folytattam a lélekkinzó munkát. S lám, csak
nem kell mindjárt csüggedni, mindennek meg-
jön a maga ideje, bár néha sokára, de mégis
megjön.

Egy napon én reám is mosolygott Fortuna
önagsága.

De áldottam azt a percet, melyben meglátha-
tam neglizse öltözetét, piros-könyha kötött —
selyem kendőjét est..... — más semmi
egyebet. Ez még ugyebár nem valami nagy
azerecske, oh! de én nekem egy dáriusi kincs
volt. S hát ha még az aróat láhattam
volna?!.....

Nem! ez továbbmár nem tűrhetem, — megöl
a kíváncsiság. Látni, látni csak őt, ismerkedni, is-
merkedni csak ő vele ez volt a jelszavam. De
hogyan? az a kérdés ütötte fel magát.

Oh! hát még ez is fenakadást okozna egy
olyan hőszerelemnek, mint én voltam.

Ide egy névgyere!

„Kedves“ nem, így nem lehet egy még ismer-
etlen hölgyet megszólítani.

„Milyen tisztelt nagyság“ nem, ez nagyon
proxiás és nem is fojezi ki lángoló szívem ér-
szelmet.

„Imádott“ ez sem, ez már nagyon elkoptatott.
„Angyali“ oh igen ez! mert hisz aki olyan szé-
pen zongorázi és énekelni tudó, csakis angyali
lehet.

Tehát:

„Angyali Nagyság!

Meg fog bocsájtani ezen vakmerőségemért de
hiába, tovább nem állhatom, nem, mert a szív,
mely minden érzelmek kütöje, sugálja, hogy
Nagysáddal megismerkedjem hogy arva, csakis
Nagysáddért lángoló szívem némi vigasztalást ta-
láljon. Eszedem találkozásunk idejének, helyé-
nek és jeltvényének megjelöléséért,

Imádója.

Igy ni! A házmasternek egy hatos és kezei
között van.....

Délután egy levél fekszik asztalomon a követ-
kező tartalommal:

„Tisztelt Uram!

Öhájának eleget téve, találkozhatunk este 5 és
és 6 óra között a Deaktéren. Jel: gyöngyvirág
a gomblyukban és újrag a kézben. A viszont
látásig.
N. N.

Hogy kihústam magamat fenegerekek mód-
jára, nem is kérdés. Már majdnem 5 óra volt a
még mindig öltököttem. Még egy pillantást
vetettem a tükörbe és rohantam le a lépcsőőn
az utcára.

Render-vous van egy osalagánynyal, egy tün-
derrel, oh! mily boldog vagyok, sóhajtám egyre

2.103,597 forint. — Ebből az állandó évi teher 426,597 forint; egyszer-mindenkorra: 1.677,067 frt.

Elemi iskola 500 községben 900 tanteremmel és ugyanannyi tanítóval ellátott állami népiiskola kellene. Ezeknek évi költsége 617.009 forintot tenne ki. Ehhez a tanteremk butorozására egyszer-mindenkorra 135.000 frt volna szükséges. — A költség növekszik még az ovónők és tanítók ötödéves kórpótlásával.

A miniszter azonban megjegyzi, hogy ezeket egyszerre felállítani nem lehetne, hanem a tervet 10 év alatt keresztül lehetne vinni, úgy hogyha 1895-től kezdve a már létező intézetek természetes fejlődése által igényelt költségeken kívül minden esztendőben ovódnokra 210.000 frtot, népiiskolákra évenként 100000 frtot vennének fel több költség gyanánt az állami költségvetésbe.

Mejjegyzi még a miniszter azt is, hogy a gyorsabb tempóban való haladást az is nehezíti, hogy a községek súlyosan vannak községi pótdóval terhelve stb.

Ismertettük rövid kivonatban a miniszter tervezetét, mely a jövő század elejére Magyarország közoktatási ügyének örvendetes képét tárja elénk. Megvagyunk győződve róla, hogy a képviselők, mely a miniszter a programját a f. évi március 20-diki ülésén provokálta nem fog megállapodni a fél úton, hanem meglevén győződve elemi oktatásügyünk nagy fontosságáról, a miniszternek módot is fog nyújtani arra, hogy tervezetét az általa helyesen és célszerűen contemplált módon készítsék is vihasse. Itt évenkénti 310.000 frt költségdóblletről van szó, a mely költségdóbllet hazánkat azon irigylendő állapotban helyezi, hogy nem lesz Magyarországon község, a hol ovoda és elemi iskola hiányában gyermekek iskolázatlanul lennének, hanem a hazai önmagánkat tartozik azzal, hogy a második millenniumot átlépve, rá mutathasson arra, hogy minden gyermek járhat iskolába, gyarapodik benne ismeretekben, erényekben, a hazai iránti szeretetben.

Igy valóán aztán a nagy Széchenyi szava, kiknek szelleme még mindig nem szűnt meg buzdítani bennünket, hogy — Magyarország lesz!

Elhagyott kisdedeink érdekében.

(=) Most, hogy a lelenckérdés, jobban mondva az elhagyott kisdedek ellátásának ügye ismét napirenden van és reméljük le sem kerül, míg valami igazán hasznos és célszerű nem leszünk érdekükben — jó lesz kisé szemügyre venni a dolgot, nehogy a közvélemény lelkiismerete újólá néhány jóhangzású közmondattal és laiszalagos cselekedettel elszenderedjék.

Edes hazánk a frázisok hazája, a ki ilyenekhez ért, azt megbambuják, s ha kellő kitartással fűzi, akkor nagy ember lesz belőle. Két különbözően zsiros termődje van a nagykongá-u szavaknak, ezek a morál és a jóékonyság.

Ehagyott kideinknek sajnos még ezeknek szalmáján kell nyomorogniok, az igazi, tiszta humanizmus buzájából még alig jut nekik néhány szem.

A morál kuruc vízei azt mondják, hogy a kisdedek elhagyását a szülők bűne okozza, tehát nem szabad a büni istápolni az által, — hogy a gyermekekkel való ügyet — bajt a társadalom a szülőktől elvegye, mert ezek csak a bűnözést megkönnyítik, illetve pártfogolják.

A mióta kétségtelen számadatokból tudjuk, — hogy mily rossz behatása van a szegénységnek a családi életre, a házasságkötések, születések és gyermekek elhalalozásának számára, úgy, hogy akár csak egy kedvezőtlen körülménynek, például a kenyér megrágulásának is kimutat ható rossz hatása van — azóta az erkölcsi égrázerjei kisé elcsendesedtek és nem tiltakoznak az ellen, hogy legalább az elhagyott gyermekekről gondoskodják a társadalom.

Ó mikor jön el az igaz szónak, a való beismerésének az ideje, mert csak akkor fog megkezdődni a segítség. A heiztet megítélésére első sorban jó statisztikára volna szükség. Pedig ez épen a gyermekek dolgában a legmegbízhatatlanabb. Az elvetéletek statisztikája (kivéve a fővárosban) nem ér egy lakóvá, valamint a gyermekek elhalalozásának okairól való sem. Nem csoda, a mikor nagyon sok helyütt harangozók, meg tanítók "kémik" a halottat. — És hogyha még azaz oly rendeletet ad ki a belügyminiszter, mint minap, mely az ideavágo törvények és rendeletek szigorú betartására utasítja a hatóságokat (ez is eléggé jellemzi az állapotokat), hát biz az csak földmúra való papir marad. Míg az emberek és természetesen a gyermekek életét és egészségét hathatósan védő törvények és intézmények hiány vagyunk, — legalább olyanok hiány, melyek az adatokat tényleg megvédik. — Szociális viszonyainkra jellemző, hogy még minden garas vagyint ezernyi paragrafus és az egész hatalmi apparátus megvéd, addig az orvos egészségét, életét védő intézkedéseit még a falu bírója is félvállról veszi; a foganatosítást attól teszi függővé, ha ez a szolgabíró urnak bölcs beátatást is elnyeri az orvosos volt.

De hát az általános gravamenektől térünk vissza székebb tárgyunkra.

Tehát vajjon nincs-e módunk a proletár kisdedek sörán enyhíteni? Egyelőre gyökeresen, semmi esetre sem. Mert nem szüntethetjük meg az okokat, melyek a nyomorúságot folyton-folyvást előidéznek, sőt fokozzák. — De hát célszerű legalább a mennyire lehet, az elhagyott kisdedek segíteni, őket felnevelni? Korunk szellemében legjobban elkerüljük a frázisokat, ha üzleti szempontból fogjuk föl az ügyet. Az ember portéka, mely több-kevesebb pénzben kifejezhető értéket képvisel, nálunk rendkívül kevese! De utóvégre nemcsak a vagyon adózik, — hanem a munkás ember is, a romló portéka pénzbe kerül, az külön kell kezelni és elraktározni — a kórházakban és börtönökben. Tehát mielő többet mentünk meg s ezt miadárta a legelején kell jól kezdenünk (s azt minden börtörmező tudja) annál jobb is ha már egyébként nem lehet, hát jobb kevesebbet gondosan, mint sokat tökéletlenül kezelni.

Csak annyi gyermekről gondoskodjunk, a hányat jól el tudunk látni — ez a terve az Országos lelencház egyesületnek, mely alig egy éve kezdte meg hazafiás működését; — a fővárosnak szinte java részét vesz a mozzalomban. Szeretküldte az egész országban felhívását, a minek eredménye eddigé az, hogy vagy 1400 tagja 10,000 frt alapítókéje van és körülbelül 4,000 frt évi jövedelmre számíthat. Mindez edes kevés, de mégis elég arra, hogy vagy 25—30 gyermekről gondoskodjék.

Es ezt mihamarabb, egy-két hónap alatt meg akarja kezdeni és az lesz az első lelencház fővárosunkban, melybe a szegény elhagyott gyermekeket tekintet nélkül eredetükre és vidékre, föl fogják venni és dajkaságba kiadni a vidékre a legszigorubb ellenőrzés és felügyelet alatt.

Az Országos lelencház egyesület igazgatósága kérve kéri az igaz emberbarátokat és hazafiákat, hogy neimes törekvést támogassák, a szerteküldött aláírási íveket haladéktalanul az egyesület irodájába (Budapest, VIII. Kerepesti 41. sz.) beküldjék, hogy minél több ártatlan kisdéd életét lehessen megmenteni.

A tagsági díj oly kicsi: rendes tag évi 2 forintot, partoló tag évi 5 forintot fizet, alapító tag egyszer és mindenkorra 50 forintot, alapítványos pedig legalább 300 forintot úgy hogy a szegény ember is részt vehet az égető hazafiás szükséglet megoldásában.

Az által rendkívül szükséges volna, — hogy minden vidéken fiók egyesületek alakuljanak s az alapszabályok 42 §-a értelmében 20 tag ezt már megteheti. Rendkívüli szolgáltatást tesz az ügynek az a lelkes houleány vagy hazafi, aki ilyen fiók egyesületnek alapítására vállalkozik saját vidékén s ezt az igazgatóságnak bejelenti. Ennek a vidék is hasznát látni — mert a hol fiók egyesület van, — ott a tagok felügyelete alatt lelenckgyermeket lehet elhelyezni és felnevelni. Mert a tagok nemcsak pénzzel járúnak a célhoz, hanem hívava vannak tényleges részt venni a kisdedek és ellátásukra és nevelésükre éber szemmel őrködni.

Es épen ezért van égető szükség az egyesület felvirágzására, hogy a feunkölt szellemű társadalom, maga vis-leje gondját a szerencsétlen kisdéd proletároknak. S ha a mozzalom megindult, akkor a kormány és a hatóságok is követni fogják a jó példát és istápolni fogják egye-ülettünket. Hat mu'assunk jó példát! Lépjünk be mindannyian az egyesületbe, kik me'undorodva a frázisoktól, ha többet egyelőre nem tehetek akár csak 50—100 gyermek megmentését is üdvös esüledegetnek tartják. Józanul, okosan és biztossan e'ore!

Es akkor siker koronazza műveinket.

A művészetpártolás hanyatlása.

Még ezélett 25 évve, mikor Kanizsa főterén bokáig érő sar hevert, alig volt nevesebb művész aki körútjában a várost kikerülte. A most korányn levő generáció még visszaemlékezik arra az időre, mikor Hellmesberger és Becker János vonós négyese szivesen látott vendégeink voltak, mikor svéd kvartettek jöttek el hozzánk, hogy művészetüket bemutassák, mikor Grünfeld meg minden erőlködés nélkül szüfolt haz e'otí jatszhatott. Azóta nagyot fordult a világ. Kanizsa azóta újá épült, lakósaaga mekkétszerezedett, a ki kiépillt vasuti háló következtében hozzáférhetőbbé lett; de mindennek dacára a művészek

miközben kicsinylő tekintettel vetettem a mellett em'urranó beburkolt alakokra. Ilyenkor fájni!.....

Gyorsan, gyorsan! biztatám magamat miközben majd feloldóssem, felebarátainat, úgy siettem.

Végre eljutottam a rendez-vonz színhelyére, — meyen madárnyorssággal futottam fel és alá, — idealomat kerese.

Hideg volt, a milyent csak képzelni lehet. A lábaimat már nem érzetem, a tüleim csak úgy szikráztak a hidegtől; de annál hevösebben és forróbban dobogott a szívem. Hazán eljón, megígerte; lehet hogy nagyon korán jöttem! Óh! Öszehuzódva pupos hátal mazurka-tempóval jártam, illetve ugráltam fel-afá.

S már már közel voltam a meggyiberedéshez midőn meglátván egy női alakot gomolykában gyöngyvirággal, kezében újsággal, egyszerre ki-egyesenedem mint a nádzáll és melegem kezdett lenni, mint a kit le'orrásznak.

Ah! ő jön, igen ő!.....

Átesvén a kez, — illetve csak keztyű-csókón, kezdém pátitikus hangon a szerelmi válaszomat.

Életem legboldogabb napjának és legnagyobb szerencsemnek tartom nagyváradat láthatni és kegyeddél megismerkedhetni."

"Bézzemről is," volt halk hangon a felelet, és aztán egy-egy mélységes sóhaj mind kétrészről.

De hol van az az anyagi arc, azok a gyémánt szemek melyekhez én beszélek? !

Oh én szerencsétlen, megint csak ott voltam, a hol a mádi zsidó, mert nem láthattam bájos arcvonásait, sűrű fátyol borítván azokat: pedig egy halovány gázláng olyan bizalmasan pislogott körülöttünk!

Hát megint csak az a függöny, itt is otthon is? ! Hiába azzal csak faszban vagyok én, azaz hogy az én velem.

De nem, nem, nem kárhoztatom, hisz ime már gördül lefelé:.....

Az én ideálom is emberi természettel lévén megátáda, neki is jutott /ez/ kis fíto, amely annyi keffelmentelenséget okoz, kivált mikor náhája van az embernek. Ez volt az ok, miért a látólyt fel kellett húzni.

A függöny, felgördülését nem csengetyű-szó jelezte, hanem a zsebkendő után való kotorászás.

A kit fojtogatnak, nem néz olyan feszült, merev tekintettel mint a milyen feszült figyelemmel és tekintettel vártam én a fátyol felebbentését és vágytam azt a gyémántos ábrázatot megláthatni.

De oh uram ne vigy a kísértetbe!

Ara csupa szerelmes gödröcske volt. Mind megannyi apró sirhalomcsokja az egykori szépségnek.

Oh te függöny, oh te egyetlen butordarab miért is gördültél fel!

Csütöry Elek.

gondosan kerülök a várost. Mi ennek az oka?
Két év óta alig meri művészt lábat a városba tenni. A válaast némeylek könnyen meg fojják találni. A romsz anyagi viszonyokat okolják, nem jut a művészre. De egy pillantás az adólistá-
romba meggyökészet bennünket arról, hogy a lakosság egy nagy része az utolsó évizjedhen megkudagodott, a fényűzés gyarapodott, líbár sok gazdag mellett sok szépen tengeti életét.
— Az anyagi hanyatlás tehát nem lehet oka ennek a tartózkodásnak.

Talán az ügyellen rendezés? Ezzel mindeddig egyesek foglalkoztak. Az eljárás pedig a rendezés körül igaz: nem volt olyan, hogy a művészeket nagyon büdította volna arra, hogy bennünket telkeressenek, mert sokalát a költéséget, keveselték a bevételt. A rendezők pedig a legtöbb esetben egyebet nem tettek, mint hogy nagy írtárasokat nyomattak és ezeket az utasarkokon kilüggesztették. Ez pedig reklámnak edé kevés egy oly közönség részére; — mely a művészek hírnevéről a „Neue Freie Presse“ vagy a fővárosi lapok hasábjából szerez magának tudomást. A rendezésnek eme rendszere tehát be nem váli, mert az egyes vállalkozók garanciát a művészek az anyagi sikerét nyujtani nem képesek.

De a társadalmi viszonyaink is részben okozói eme pangásnak. Vagyonosaink salonjaiban csak az állambatalom képviselői és a csinos bajszú jeunesse doré fordul meg, a bennünket látogató művészek nem részesülnek ama meleg fogadásban, mint más városban. Ennek következménye a művészek elhidegítése. Sőtő rédjük névve az a bizonyos semmibe se vétel, melylyel velük iti nálunk elbánának. Jászeit teljesen ignorálták. Levinzky üres ház előtt szavalt. — Az egyetlen Barbi volt az, aki egy előkelő ház vendégszeretete következtében nálunk jól érezte magát, ez bizonyíték a mellett, hogy mennyire jól esik a művészeknek a szíves vendéglátás.

Hogy a hanyatló művészpartoláson némiképp segíve legyen, a három előkelő ügyelt vizsgáló rendezőségének kellene kezükbe venni a művészek meghívását. Ez nem jár több erőlylyel, — mint akár egy bá rendezése, mire a rendezőség redesen ráfizet. A bálók már lejártak magukat, a művészet ellenben örökkévaló, addig míg az emberben egy csepp idealismus lakozik, az pedig csak az utolsó emberrel fog meghalni.

Közöltük e cikket, ámbár minden tekintetben nem osztjuk az abban kifejezett nézeteket. Azt a panaszt, — hogy városunkat neves művészek nem látogatják, nem tartjuk teljesen jogosultnak, mert a legújóbbi években is adódott alkalom nem egyszer, hogy közönségünk, ugynevezett magyább műgényeit kielégítthesse. De abban már igaz van cikkírónak, hogy ritkán verődik össze a művészek igényeinek megfelelő számú publikum. És ez a körülmény, valamint a hideg fogadtatás (amit szintén igen helyesen emelt ki a cikkíró) semmiesetre sem gyakorolhatnak valami nagy vonzerőt az önértesebb művészekre. A művészek pedig mind nagyon is önértetesek. Tehát a fogadtatás és a rendezés tekintetében (igaza van a cikkírónak!) kell valami expedienst keresni. De nagyon rossz uton járának, ha ezt cikkíróval a vagyonosabbak szalonjában akarók megtalálni. — Először is: nálunk ugynevezett nyílt szalonok nincsenek. — Van ugyan egy ház, hova a család bizalmas barátai, ismerősei néha egy egy barátságos vacsorára vagy ebédre hivatalosak — de ezek nem aféle nyílt szaloni összejövetelek, minőre a cikkíró céloz s minőre az írők, művészek s általában az ugynevezett szellemi arisztokraták is hivatalosak szoktak lenni. Másodsor: a vendéglátás olyan dolog, amit bármiféle vagyonos szalon-tulajdonostól sem volna illómos dolog quasi kényszerkölnöi. — Vendégül kiki azt hívja meg, akit akar. Ha valakinek e tekintetben való rokonszenvére s csinos bajszú kvalifikál, — arra nem erőszakolhatunk egyetlen bajszú egyénéket. — Vagy ha valakinek éppen a bajszustalan urak tetszenek, arra nem disputálhatjuk rá a görbe bajszú urakat, — ha mindjárt művészek is. E tekintetben a vendéglátás önjoga és önműködése dominál a a vendégdívd gazdáknak olyan nagy az immunitásuk, hogy őket érinteni még az írők és művészek mellőzéseért sem szabad. — legfőlebb egy egy humoros felolvassás keretében, de abban sem mindenkinek. A vagyonosok szalonjait tehát hagyjuk ki a számitásból. Sokkal helyesebb nyomon

jár cikkíró ur, — mikor társadalmi tömörítéssel önjait a dolgok segíteni. — Ennek az expediennek helyességét már egy ízben megérezték a nagykanizsai társadalom is, mikor a művészpártoló egyesület alakításával akart a bajn segíteni. Ilyen körök alakítását (hanem a megboldogult művészpártoló egyesületénél praktikusabb alapokon) már megpindítettük mi is lapunkban, midőn Jokai kör alakítását indítványoztuk. — A pápai közönség már megelőzött nagyon hennüket, de ez nem zárja ki, hogy mi is ne valósituk. Ez iránt a mozzalom megindítását azután várhatjuk igenis a társasköröktől vagy a szalonok közönségétől is. — E tekintetben a helyesirányú tömörítés eszméje megérhetik és szerte sugározhatják a szalonok tulajdonosainak körében is; de azt, hogy a szalonok pótoljanak mindent, ami az általános közönyből ered, nem követelhetjük.

Tollfuttában.

Volt nekem évekkal ezelőtt egy kedves anyóka ismerősöm, akit már olyan nagy időn át cirógaltott, ölegetett az élet, hogy szinte meglopp it-bela szögnyke és erősen gubbasztra várta a balját, olyan formán, mint aki attól fél, hogy minden pillanatban kúpán teremti egy láthatatlan fűg káz.

Eredeti, kis toporodott asszonyka volt, mondhatom. Kése rozskateti, ha valamit meg akart vele mozdítani; kákes ajkai egyre izogtek-mozogtak, mintha valami ellefedett mozdókat mosszalagott volna fogai között. A jó isten érthette csak azt! Talán tizenkét vejenék szemléltemetől társalgott, mivelhogy azok maguk már mind az igazak álmat aludták az anyókatán márvilágon, egyet-egyvet sóhajtva bizonyára a halál által itt font felejtett anyos után.

Nehogy félának végye azt valaki! — A tizenkét megholdogult jó csaknyan szerette, a szó szoros értelmében szerette anyósát és életükben elhatározták, hogy kölcsönös támogatás mellett, együtties erővel valami földalmi emléket állítsanak össze a föld egyetlen drága anyósának tiszteltetésére és ezzel egyben rehabilitálják őt azokka a vádakkal szemben, miket Síriska Andor, pécsi író „Az anyóka könyve“ című adoma-gyűjteményében az anyósok egyetemére szót.

Ebbe az érdeemes szándékukba mind a tizenkötten belehalltak. De az érdeemes férfi-közvélemény állítása szerint ilyen szándékért még negyvenyelvő jó halála sem lett volna elég martírium.

Am a jó nők elemek mind jobb hazába, melótt szeretőknek, ragaszkodásuknak örök időkre szóló emléket alkothatlak volna.

A jó öreg anyóka itt maradt a földön; toporodott, öregedett, csontját azott szögnyke.

Valami nagy átok nehezedett fejére — mintha neki kellett volna bünbödnönie a minden anyókok szeretelméltóságáért — az esztendő legaszabb szakát: a tavaszt, nyarat és őst lehangoln szalomban töltötte s csak a tél - dideregtes hűdege ábrastette föl. Leányai nem gondoltak ellátásra.

Hanem az elköltözött nők szellem-arányai el-ellátogattak az öreg, didergő anyókhöz; megértették panaszát, Istenből kiáltó fájdalomát. És a töle szeratareből szellem-áryaik elvitték féjlemba szanaszándék hírt és nyataros tél estén, mikor kéményekbe, ajtó, ablak-nyílásokon borzongató melódiákat süvöltött be az álmatalanul kavargó, táncoló szélvilár, — helopódotnak régi, kedves család otthonuk melegébe és a családok anygatának; a nőknek fülébe sugdosták az anyóka nyomorát, szenvedését.

Egyaszarcnak aután elköndték a jó szenvedő öreget látogalni leányai, kedvesen meglopyó, azalál nő-teremtésük; elemlemek megosztani elhagyottaitagát, magakhoz ölelték, elhallomták szeretették minden jelével. Elhatározták, hogy a jó isten által itt felejtett öreg anyókat, ha már oly hosszu életre van kárhóztatva, nem hagyják el-soha, ápolni, gondozni fogják és szívük jószágát öröklő hagyják gyermekeiknek; akiknek fogókony szívébe véódnak az anyóka gondosának meghót emléket.

És a szeretet öltö melege, az anygall teremtesek szívdobbanás csodásan hatott az én öreg anyókámra. Arcáról lassu-lassu elsimultak a borzalmas redők, rozskadt termete klegyenesedett, ereiben új életre pezsdült a kévész, megmaradt vér.

Nem ijeszto csontvásn többé. Tudja, hogy soká él, de most már e gondolattal sem foglatojta a kétségbeesés. Szívében meg-megrebben a boldogság és arcára néha-néha fényt vet a hála mosolya.

Ex az én ismerős öreg anyókámnak története: voltaképpen a nyomor, a szegénység legendája. Valahányssor a tél fagyasztó hűdege beköszönt a lélekzet-főtő, hűdős esztendő egy-egy áldott léket lákát magúosan beaurranai egy egy fűlésző utcába, ahol a szalagos tállal ábrad emberi nyomor tanyás, — eszembe jut, az én jó anyókám. Milyen tőten tisztá sugárnyve az önfeláldozó

emberszeretetek, mikor valaki szíve mennyei dobbanását megértve a könyelem, a pompa, a fény meleg ferékétől, tanyájából kilép e emegy az Istenben kiáltó nyomor, a kínok, a szenvedések, a testi és lelki fájdalmak vasköiba, a fergek közből a fojtogató atmoszférában parányi levegőt atomok alakjában lebegnek a halál ölé mérget..... Erre az erőnyre csak gőszívek képesek igazán!

Kisárjatek nyugtemmel e városnak önfeláldozó anygat, mikor a szeretet, az igazalom mennyei sugárát követve, elmennek titokban a nélkülözés tanyáiba, hogy letöröljék a nyomor könyeit és enyhítsék hosszú életét; azután higyetek el, hogy Isten szől jószívek dobbanásában és omlajatek le a szívszív nagysága előtt!

H I R E K.

— A királyné nevenapja. Felségek királynékné nevenapját a szokott egyszerűséggel ülte meg városunk közönsége. — De tan éppen az ünnepely egyszerűsége által válik ez magasztossá. Megjelenünk az Isten házában és imádkozunk a Mindenhatóhoz, bönünk edes anyjært, nemzetünk vedengyalaért. Rajongó szerele önk hő imában nyer kifejezést s ez a szeretetelek leglényesebb, legmagasztosabb megnyilvánulása. A hivatalos mise a Ferenciek templomában 9 órakor tartott, — amelyen Babochay György polgármester vezetése mellett a városi tisztikar, — Tibh László elnökkel a törvényesék, Bogyay Ödön királyi ügyész vezetése mellett az ügyészség tisztviselői, a közös hadsereg és honvédség tisztikara, a tanintezetek ifjusága, a tanári és tanítói testületek vettek részt.

— A vármegye házából. A fennálló szabályrendelet értelmében folyó 1893. évi december hó 11-én törvényhatósági bizottsági közgyűlésben felveendő ügyek közgyűlési tárgyalásának előkészítése véget az állandó választmány ülése folyó 1893. évi december hó 4-én délelőt 9 óra 18 órakor az új megyeház gyűléstermében fog megtartatni.

— A városházából. Nagy-Kanizsa város képviselő testülete e hó 21-én tartott közgyűlésén a következő ügyek nyertek elintézését. 1. Határozottatott, hogy József cs. és kir. főherceg ő fensége 25 éves honvéd főparancsnoksága alkalmából hódoló felirathat üdvözölletik. 2. A belső piaci és heti, valamint az országos marhavásári helypénzszedési jog bérbeadási tárgyában megtartott árverésről bérterjesztett jelentés jóváhagyólag tudomásul véteit. Ezen belső piaci és heti vásárt Neufeld Zsigmond és Handelsmann Mór eddigi bérlek továbbli 3 évre kibérelték évi 14350 forintért (előbbi bér 14100 frt); az országos vásár helypénzszedési jogát ugyanazok 850 forintért (előbbi bérösszeg 1400 frt). 3. A városi fogyasztási pörandó szedési jog, mely ugyan eddig hazilagos kezelésben volt, de a kenelő 3000 forint bevételt biztosított, 1 és fél évi tartamra évi 2900 forintért bérbe adatott Kluger Marton bucu-szent-lászlói lakosnak. Az árverés eredménye jóváhagyottat. 4. A katonai lövé tőrra vonatkozó szerződés továbbli 10 évre a kincstárral megkötöteit. Evi bérösszeg 70 forint. Jóváhagyólag tudomásul véteit.

— A hűvédek eskütéje. A városunkban állomásozó 20-ik honvéd gyalogeirend ujoncai vasárnap délelőt tették le hűségcsökjüket. Ezt megelőzőleg az összes legénység az egész tisztikarral misét hallgatott a ferenciek templomában, honnét a laktanyába vezényeltéteit. Itt Kibőcsér Gyűző honvédexredes hazafias beszéddel intézett a katonasághoz, melyben a hazaszeretetelek és király iránti hűségnek volt lelkes szószólója. Es után Pétrés Miklós főhadnagy exredparancsnoki segédtiszt felolvasta az eskümintát, melyet az ujonok ismételték.

— Katonai szemle. Nemes Arthold János vezérőrnagy a 66-ik cs. és kir. gyalog-dandár parancsnoka Komáromban e hó 23-án haziezedünk Nagy-Kanizsán állomásozó 3-ik zászlóaljnak ujoncai és pórtartalékosai felett a nagy gyakorlóterén szemlét tartott. A szakadó esőt, mely a gyakorlat közben beállt, a legénység miben sem vette; minden tekintetben megállta a helyét és ezzel megszeretete a tisztikarnak, a dandárparancsnok kiütető elismerést a példás kiképzésért.

— Eljegyzés. Wilhelm Ignác, a nagytekinthető Maschanner és Wilhelm cég tagjának leányát Olga kispányost e hó 23-án eljegyezte Nagy-Kanizsán Fischer Pál fiatal, körtiszteltetben álló kereskedő Zala-Egyenesgről. Fischer László ugyanottani birtokos és kereskedő fia.

A nagy-kanizsai polgári egyesít felvirágzás érdekében intézkedések történtek. Az 56 éve fennálló egyesület, mely iparkodott nemes hivatásait mindig akként betölteni, hogy a város polgárainak különböző rétegei között a harmoniai fejlődése és az átirás, pár évvel ezelőtt névvel az egyesület megvalósítását végezt nagy áldozatokat hozott. Hatvanézer forintnál többet fordított helyiségeinek felépítésére. Az országban kevés város van, mely lakosságának számarányaihoz képest társaséletének otthonul olyan club-helyiséget mondhat magának, aminővel polgári egyesület rendelkezik. A tagok kényelmére és szórakozására berendezett felső terem kiegészítő részét képezi a földszinti vendéglő, mely néhány éve sikertelen vállalatok folytatásának pápának indult. — Ez részben visszaható az egyesületi életre, részben az egyesület anyagi helyzetére, minő az a vendéglőért fizetett évi bér az egyesület jövedelmének egyik jelentékeny forrása volt. Helyes érzelmei fogta fel azonban az egyesület választmányának hivatását akkor, midőn elhatározta, hogy a vendéglőt, az üzlet felvirágztatás céljából, a biztosítottok nyújtó üzletvezetői alkalmazásával, saját kezelés alá veszi. — Az üzletet, mint értékesítést, jelentékeny üzleti tőke befektetésével, új alapon tervei. Az egyesület, mint testület, a vállalat nem terhelte, — mert a tagok önkéntes hozzájárulásával lesz célravezetően felhasználva befektetésekre az üzleti tőke. — A vendéglőt a jövő hó első napjaiban nyitják meg. A szervezésre kiküldött bizottság nagy erővel hűgöködik azon, hogy feladatainak megfelelően, A vendéglő számára a zalamegyei szőlőbirtokokon jövedelmező pincéket kiépítenek beszerzési a borokat, melyeket tisztán kezelve, hamisítatlanul, jutányos áron hozsaját a közönség rendelkezésére. Hogy emellett a legkönyömben illusztráltak bérkocsisainak, kik élve a közműveléssel: — a szűkös törvényt ront. — a kocsit használhatósága folytán a gyönyörű fasor közti gyalog-uton közlekedtek, mi annál könnyebben lehettek, mert az ott elhelyezett padok a legkisebb akadályt sem képeztek. Ezen szabály ellenes hajtás a főkapitányhoz elé vitte ugyan bérkocsisainkat, de az ügyet magát a megyei közigazgatási bizottság elé, melynek november havi ülésén felfüggesztett, hogy Nagy-Kanizsán a kongó téglát ut végül a vasúti indó házilag vezetett ut a tegelhangyagótt állapottan van s a déli vasút társaság, melynek kötelezése volna a közigazgatási bizottságnak a miniszterium által jóváhagyott végzése értelmében azt folyton jó karban tartani, ebből kötelezettségük nem tesz eleget. A közigazgatási bizottság felhívja Nagy-Kanizsa város tanácsát, hogy ezen ügyben az 1893. évi novemberi közigazgatási bizottság ülésén hozott határozatot hajtja végre t. i. amennyiben a vasúttársaság köteleését nem teljesíteli, a város felhatalmaztatik a vasút terhére a szobán forgó utat jó karba helyezni. — Elvárjuk, hogy a városi tanács ezen ügyben erővel fog eljárni és nem fogja beérni azáltal, hogy a vasúttársaság a szót össze fogja kapartatni, anélkül, hogy az utat tényleg jobb karba hozná.

— A „Társas-kör” Nagy-Kanizsán legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésének egyedik tárgyat a helyi-ügy kérdése képezte. A tagok szaporán a következtetésben a jelenlegi helyiség szűknek bizonyulván, tekintettel arra, hogy a kör bevételei ezt lehetővé teszik, elhatározta, hogy a jelenlegi helyiség kibővítésére a dr. Bau-féle lakás szintén kibéreltetik, úgy hogy a „Társas-kör” a déli-utcai lakarekpenzár fő utcai részének egész első emeletét fogja bérni s az által rendkívüli kényelmére és imponáns helyiséget nyer. A „Társas-kör” ezen helyiségért 1350 forint évi bérletet fog fizetni és bérlete 1894. májusban kezdődik.

— Nagy-Kanizsa és Pápa. Helyesebben úgy írható Pápa és Nagy-Kanizsa, mert a „Jókai kör” megalakításánál Pápa az előszó. Hónapok óta képezi már beszéd tárgyat, sőt már nyomdaiestekkel is megörökítettük a városunkban alakítandó Jókai kör tervét, de biz mi még csak az előzetes értekezletig sem jutottunk, hiszen Páparól már a következőket írják: „Jókai nevével Pápa alakult meg az első társas-kör. Az alakuló közgyűlés a hó 18-án délután volt a város háza nagytérben Fenyessy Ferenc országyűlési képviselő ideiglenes elnöklété alatt. Nagy lelkesedéssel fogadták az elnök kijelentését, hogy Wekerle Sándor kormányzó, báró Bánffy Dező és képviselőház elnöke, Tisza Kálmán, Mikszáth Kálmán, Darányi Ignác, Vajda Odón szeri apát és Véghegyi Dező alispán a kör tagjai lettek és hogy Jókai, mihielyt csak teheti, felolvassa a körben, Mikszáth Kálmán szintén

megígérte, hogy felolvassa a budapesti Liszt Ferenc Társaság pedig előkelő művészek közreműködésével nagy hangversenyt rendez Pápa a kör javára. Gyurcsány Ferenc szép szavakkal ismertette a kör célját, majd egyhangúlag megválasztották Fenyessy Ferencet elnöknek Gyurcsány Ferencet és Szilágyi Józsefet alelnöknek dr. Kaposy Laciánt és Kőröndy Bélát, a Pápai Lapok szerkesztőjét titkárnoknak, Mészáros Károlyt pénztárnoknak. Az irodalmi osztály elnöke lett Héger Agoston apát, a művészi osztály elnöke Scintormány és végül a szini szakosztály elnöke Bélián. Eelőrelátólag városunk társadalmi Jókai nevével banketten és táncmulatságban fogja megörökíteni.

— Bahunek Béla című újdonság közleményünkre vonatkozólag a következő nyilatkozatot tettük: „Az érdeklődő közönség tájékoztatás szempontjából a lap utolsó számában a pénzügyi biztos eljárására vonatkozó közleményre a tényekről a következőleg adom elő: Hivatalos tudomásomra jutott, hogy némely kereskedők a törvény kijátszásával az állam kincstár érdekét csorbitják. — Hivatalos közveggel a nyomozást teljesítettem ebből kint, hogy a kereskedők kihágást követtek el, kiket azután az előírt szabályok szerint megbüntettem. Bahunek Béla, kir. püöri biztos. Ezen nyilatkozat kapcsán kijelentjük, hogy részünkről a pénzügyi biztos eljárását csakis helyesebbéjük és ezt gancsolni senkinek joga nincsen, mert nem azért alkotnak törvények és szabályok, hogy ezek meg ne tartassanak, miért is csak elismeréssel adozunk a pénzügyi biztosnak kötelességének pontos betartásáért.

— Végre I Már több ízben megemlékezünk a vasúti ut a külső részének szánalmas állapotáról, — de a helyzetet nálunknál sokkal meggyözebben illusztráltak bérkocsisaink, kik élve a közműveléssel: — a szűkös törvényt ront. — a kocsit használhatósága folytán a gyönyörű fasor közti gyalog-uton közlekedtek, mi annál könnyebben lehettek, mert az ott elhelyezett padok a legkisebb akadályt sem képeztek. Ezen szabály ellenes hajtás a főkapitányhoz elé vitte ugyan bérkocsisainkat, de az ügyet magát a megyei közigazgatási bizottság elé, melynek november havi ülésén felfüggesztett, hogy Nagy-Kanizsán a kongó téglát ut végül a vasúti indó házilag vezetett ut a tegelhangyagótt állapottan van s a déli vasút társaság, melynek kötelezése volna a közigazgatási bizottságnak a miniszterium által jóváhagyott végzése értelmében azt folyton jó karban tartani, ebből kötelezettségük nem tesz eleget. A közigazgatási bizottság felhívja Nagy-Kanizsa város tanácsát, hogy ezen ügyben az 1893. évi novemberi közigazgatási bizottság ülésén hozott határozatot hajtja végre t. i. amennyiben a vasúttársaság köteleését nem teljesíteli, a város felhatalmaztatik a vasút terhére a szobán forgó utat jó karba helyezni. — Elvárjuk, hogy a városi tanács ezen ügyben erővel fog eljárni és nem fogja beérni azáltal, hogy a vasúttársaság a szót össze fogja kapartatni, anélkül, hogy az utat tényleg jobb karba hozná.

— Pártgyűlés Letenén. A letenyei választókerület függetlenségi és 48-as elvű választó polgárainak az „előszó” 100-as bizottság egy felhívás intézet, melyben az elviarsak a kerület székhelyén, Letenyén t. évi december hó 3-án déli 11 órakor tartandó pártgyűlésre meghívataknak. A kibocsátott felhívás szerint ezen pártgyűlés, mint egyedül illetékes tényező, feladatul lesz tanácskoznia és határozni a fölött, hogy a párt hűtlen képviselőivel szemben mi y alkotmányos módon szerezzen magának elégtételt. Remete Géza a kerület képviselője mint köztdomáru — a nemzeti pártosz szegődött, miben az elvű függetlenségi „kik annak idején szendélyteljesen küzdöttek elveik győzelemre vitelért.” Árnalás látnak és azért a „melyen megbántott párt önérték megköveteli, hogy a rajta könnyelműen a jogtalanságot ejtett sértésért magának elégtételt vegyen.”

— Lengyel Ignác meghalt. Ki hitte volna, hogy három nap elegendő arra, hogy sirba döntse Lengyel Ignácot, ezen déleleg hadastany elnököt, ki dacolt korával, dacolt időjára és ideit kabátot csak akkor veti magára, midőn nálánál fiatalabbak már bundában járnak. Vajmi kevesen vannak városunkban, kik Lengyel Ignácot nem ismerték volna, hisz ott volt 6 mindezt, hol a közérdekét szolgálni kellett. A kereskedő ifjúságnak ep oly lelkes tanácsadója és egy évtizeden át vezetője volt mint, az agy

harcos knak. Rendkívüli bajnok volt a szabadvó pártak és alkalom adtán ennek ügyében buzgón fáradozott. A kereskedő világban, melyhez tartozott, nagybecsűllék puritán jellemre és becsületességre foytan és ennek köszönheti, hogy több pénzintézetnek igazgatója, illetve felügyelő bizottsági tagja volt. Beszél 5—6 idegen nyelvet és legutóbb Fiumában tartott hadastany egyesületi zásló felavazáson 6 nyerte meg Balhány, fumei kormányzó a nagy-kanizsai hadastany egyesület védnökének, és ez alkalommal magyar, német, francia és olasz nyelven mondot rá felköszöntöt. — Már néhány éve óta szenvedett gyomorhajban, mely tevékeny életének három napi kínos szenvedés után e hó 19-én véget vetett. A gyászoló családunk kivül, a Kereskedő ifjak önképző egyesület is adott ki gyászjelentést, azonkívül koszorút helyezett tisztelbeli tagjainak, volt elnökének ravatalára. — A temetés e hó 21-én délután impozáns részvét mellett ment végbe. A halottas háznál dr. Neumann főorvosi mellátta az elhunyt kiváló egyéniségét és erejét, a kereskedő ifjak egyesületében Heltai József titkár mondot meleg bucsúbeszédet. Ezután megindult az óriási gyászmenet, melyen minden intézet és egyesület, melynek a boldogult önzetlenül szolgált testületileg vett részt. — A Chevera Kadija a következő kimutatást küldte be hozzánk: A folyó hó 19-én meghalt Lengyel Ignác ur iránti kegyelet jeléül — koszorút pótló adományok fejében adoztatok: A kereskedelmi és iparbank részvételársulat Nagy-Kanizsán 10 forintot, a nagy-kanizsai betegsegélyező egyesület 10 forintot, Löwinger Ignác ur 5 forintot, Havas Róza uró 3 forintot, szonnanli kocsizásra adoztatok Lengyel Bernát ur 10 forintot és Lengyel Victor ur 5 forintot.

— Jótékonyág. Pollák Lajosné szül. gelsei Gutmann Emma uró Bécából a Népkonyhá javára 25 forint, az „Ist. Nőegyesület”-nek szintén 25 forint adományozott. Továbbá adományoztak a népkonyhának: Stram Vilmosné 5 forint, Klein Illésné 5 forintot, és Clement Lipóté külföldi terményeket. Mindezen adományért köszönetet mond az elnökség.

— Az éhez iskolás gyermekek. Megemlékezünk már a népkonyha azon elismerést érdemlő ténykedéséről, hogy mostoha anyagi helyzete dacára, elhatározta, hogy az éhez iskolás gyermekeket oltalmazza veszi. Ezen célból megkerestettek a tanítók az igazgatót, hogy azon gyermekeket, kik tényleg utalva vannak, a népkonyha jótékonyára, írják össze. Ezen összeírás 140 gyermek nevét tünteti fel; tehát mástól száz iskolás gyermek éhezik városunkban. Másélszáz, de meg ennél is több gyermek szellemi munkáját végezve a kopálásra lenne kárhoztatva, ha a népkonyha — bizony a nagyközönség adoztatkozásában — he nem fogadja az éhez iskolás gyermekeket. Jelenleg azonban a népkonyha vagyona már csak az alapítványok — és örökös tagnyi díjakból áll. Mozgalom indult meg tehát az iránt, mi módon lehessen a gyermekek elátását a tenforgó körülmények mellett is biztosítani? Némelyek jótékonyos ámulatokat terveztek, mások gyűjtés rendezését. Mi határozottan az utóbbit tartjuk helyesebbnek, mert ez által azon összeg, melyet a jótékonyág oltására leteszünk, egészen ennek szolgálat. Nem lesz az megkuritva a vizalom költségei által és a közönség nem jut azon helyzetbe, hogy 1—2 forintot juttatva a jótékony célnak, a mulatság révén háromszoros külön kiadása van. Szövetkezzenek a népkonyha választmányi hölgyei azon urakkal, kik a „Gyermekbarát” egyesület életbelételezését előzzák és keressek fel mindazokat hajlékat, kiknek van erejük a jótékonyág iránt és kik részvételt vannak a szegény éhez iskolás gyermekek mostoha helyzetére iránt. — Nem lesz érdektelen, ha ez alkalommal a következő kis statisztikát közöljük: A „Gyermekbarát” kezdeményezése folytán 1890/91 telen fogadtak az éhez isk. gyer. először a népkonyhat. Kisgyűjtőt az első idejében 12093, a másodikban 15148 és az utolsó, 1892/93-ik idejében 17744 összesen három idényben át 44985 gyermekeké, melynek beszerzési költsége 4048 forint 65 krajcár, ruhot ehhez a „Gyermekbarát” című társaság 1708 forint 30 krajcárval járult, a népkonyha pedig 2349 forint 35 krajcárval. Nem csoda, hogy mindkét pénztár üres. Ha mint hiszük gyűjtésre kerül a sor, ezen statisztika legekesebb szótólója lesz azon nemes ügynek, melynek érdekét csak leginkább szolgálják, kik a gyűjtés fáradozásainak átvetik magukat.

C S A R N O K

Lakodalom napján.

— Jelenet. —

Személyek: LENKE, EMIL.

(Kis hárszó terem. — Lenke menyasszonyi ruhában, magát legyezve, egy ottománon ül.)

LENKE: (egyedül.) Az idők... az idők! Tegnap ilyenkor még leány voltam, és ábrándoztam a mai napról, most pedig? Most már asszony vagyok és ábrándozom a jövőről. A jövőről?... Lehetne-e más gondolni, mint szépet, rózsásat, holdogot?... Istenem, néhány héttel ezelőtt ki hitte volna, hogy ott hagyom az édes szülői házat, a hol oly sok szép napot töltöttem, a kamrárt, azt az időt kamrárt se dezmáhatom meg többé, barátomtól elbucúzтам, mint elbucúzтам attól a sok édes emléktől, a táncmulatógóktól, hangversenyektől, színházról. Mert most majd kell, hogy idehaza maradjak, az estét Róbertem társaságában töltöm, délelőtt ez ebéd után látok, delután pedig?... A regényolvasás helyett (mosolyogva) babaruhát kell varrnom!... (Az asztalhoz megy és egy emlék-könyvet olvas.) Ez is meghalt már, nem írnak már többé semmit, még azt sem: „Piros rózsá, kek nefelejtis, engem Lenke, el ne felejtis!” (Japozgat benne.) Mennyien írtak bele egy-egy emlékvesset!... Bedy Emil!... Szegény Emil! Te nem is tudsz arról semmit, hogy hütelen lettem hozzád!... Pedig én gondoltam ám sokszor, nagyon sokszor rád! Nem felejtetem el a mit mondtál nekem, akkor, két év előtt komolyan vettem „enyegéeseidet”, de most?... Tudom, hogy te tréfáltál!... (rövid szünet.) De hátha mégse tréfált?... Ha beváltja szavát?... Istenem... félni kezd!... Ha most ide jönne és számon kérné tőlem adott ígéretemet... (Az ajtóban megjelenik Emil.) Ah!... Emil!...

EMIL: (komolyan.) Üdvözlöm asszonyom! — (Kezet közeget neki és vele szemben leül.) Bocsásson meg, hogy még csak most adhatom át szerencse-kivánataimat, de a sors oly messze vetett öntől, hogy most is kötelességerzeletem tudatában bártorkodom eljönni.

LENKE: (Aggódva félrekonul és folyton nézi Emilt.) Hát hol volt ilyen sokáig?

EMIL: Hol? Mindentele. A sors egyszer ide, egyszer oda vetett, önk is elkölöztek a főtársból, írtam is sok levelet, de mind visszakerült azzal a megjegyzéssel: „ismeretlen helyre költözött”. Most is a véletlen folytán tudtam meg, hogy hol lakik és hogy — asszony! És tudja-e, miért jöttem? (Egy éles vadászkést vesz elő, és játszadozik vele.)

LENKE: (ijedten.) Igen, tudom, de kérem, — de kérem, tegye el azt a kést, en félek!

EMIL: (mosolyogva.) Fel? Hát akkor elteszszük — egyelőre! (Az asztalra teszi.) És most, asszonyom, egy kérdést. Emlékszik-e, mit beszélünk mi két évvel ezelőtt?

LENKE: (népekező aggodalommal.) Bocsásson meg, édes Emilem, érsem, hogy hüdnő vagyok, hogy megcsaltam, hogy lütszegő lettem, de én nem tehetek róla!

EMIL: Talán én vagyok az oka?

LENKE: Azt nem mondian.

EMIL: Megengedi hát, hogy kérjem va-lamire?

LENKE: Csak tessék!

EMIL: Játszuk el azt a jelenetet, elevenítsük fel az, a mit két évvel ezelőtt történt... (Közlebb húzódik hozzá.) Egy szép, ősz estén volt. En így álltam önhöz: Lenke, most már megismerhetett engem, ismeri jellememet, tudja ki vagyok, en is tudom, hogy milyen ön. En megláttam ön, megszerettem és megfogadtam, hogy senki más nem lesz az én feleségem, mint ön. Mondja hát meg, Gáspár, komolyan, szíve lertisztabb-érzelmével, szeret-e?

LENKE: Én akkor nem mertem felelni?

EMIL: Igen. Én pedig folytattam: Tanulmányaimat 2-3 év alatt elvégzem és akkor ha ön úgy akarja, Isten és ember előtt hitvesem lesz. Azért kérem ön, mondja meg most igazán: szeret-e, vagy nem? Ha azt mondja igen, akkor úgy tekintem ön, mint hitvesemet, de akkor kijelentem, hogy ezt a kijelentését csakúgy vegye. Mert ha ön két év múlva visszajövök, én meg tudom, hogy hütlén lett hozzám, akkor...

akkor... (lassan a kést a kezébe veszi) akkor meg ölöm ön!

LENKE: (sikoltva.) Kegyelem, Emil, bocsásson meg, tegye le a kést!

EMIL: (mosolyogva letezi.) Mi baja? Mitől ijedi meg?

LENKE: Nem tudom!...

EMIL: (folytatva.) Inkább mondjon hát Lenkém nemet, semhogy a csatlódás 2 év múlva érjen. Most még beheged a seb, lassan-lassan el is felejttem ön és legalább nem tehetünk egymásnak szemrehányást! Nos Lenke feleljen! Így szóltam körülbelül asszonyom és tudja-e, mit felelt?

LENKE: (féltenen.) Tudom. Kezemet nyújtottam és azt mondtam: „Igen szeretem!” És szereltem akkor híven, igazán, szívemből szerettem, de ki gondolt arra?

EMIL: Bizony, én nem. Hanem tudja-e most miért jöttem?

LENKE: (felugrik, majd Emil elé térdel.) Emil, édes Emil, bocsásson meg! Ne tegyen bennünket szerencsétlenné, feledjen el, én nem tehetek róla, szívemnek nem tudtam parancsolni!... Talán azt is hitettem, hogy ön lett hütlén én hozzámm.

EMIL: (türelmetlenül.) Tudja-e, miért jöttem?

LENKE: Tudom, tudom. De mit tegyek? Én azt is hitettem, hogy ön már elfelejtett, hisz oly fiatalok voltunk még akkor... Ki lát a jövőbe?

EMIL: Tudja-e, hát, mit tett velem?

LENKE: Azt is tudom. Megszegtem eskümet, nem tartottam meg fogadásomat, másnak nyújtottam kezemet, másna esküdtem meg az oltár előtt!

EMIL: Nos hát tudja meg, én ugyanazt tettem! Bocsásson hát meg egymásnak! (megcsókolja Lenke kezét.)

Rédei Zsigmond.

VEGETÉS.

— **Köhögés, rekedtség és elnyálkásodással** melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe Egger díjjalmazott biztos hatású mell-pasztillát. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban minden gyógyszerháznál és nevesebb drogus-üzletben, valamint Egger A. fia gyógyszerkülönlegeségi gyárában Bécs-Nussdorf

— Egy nagyon élénk korosmahelyiség azonnal bérbeadatik — Bővebbet e lap kiadóhivatalában tudhatni meg.

Felelős szerkesztő:

Dr. LÓKE EMIL

Laptulajdonos és kiadó:

Fischer Fülöp

Nyitlér.*)

Nyerscselvény Mesterekre alkalmas kelméket díltörvényként 10 fti 50 krért és jobb fajta-juakat is valamint fekete fehérr és zsinnes melyek-méket méteronként 45 kről 11 fti 85 kről — sima, kocskászott, csikosott, mintásott és damaszott stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít: posta-bér és vámmentesen **Hennberg G.** (cs. és kir. udv. szállító) **se-lyemgyára Zúrichben.** Minták postafordulójával küldenek *Schjczaba* címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg vagasztandó. (3)

Köszönet nyitvánítás.

Boldogult főfjem elhalálózása alkalmasból a szeretet és részvét oly számos jelt vettem, hogy forró hálámnak külön-külön nem adhatok kifejezést. Fogadják tehát ez uton mindazok, kik úgy egyenként, mint testületileg a boldogultnak a végítzességét megadták a szíves részvétüket az által bébizonyították, mely köszönetem kifejezését.

Lengyel Sarolta

a múlt és családja nevében.

*) Az e rovatban küldöttéért nem vállal magár felelősséget a szerk.

— **Művelőmunkai kiállítás.** E hó 23-án alakult meg városunkban, Nagy-Kanizsa rendezett tanácsu város, — a csáktornyai a letenyéi a perlaki és pacnai szolgabírói járáások területére kiterjedő hatáskörrel a helyi bizottság. A szervezési gyűlésen, mely Babochay György polgármester elnöklete alatt tartatott a soproni kereskedelmi és iparkamara képviselőjében megjelent *Kirchknopf* Frigyes kamarai titkár, ki a gyűlésen mint előadó szerepelt. — Lekkes szavakban eseteit a kiállítás céljait, és a helyi bizottságok fontoságát, majd irányítást adott a bizottságnak és az egyes iparosoknak, mely okvetlen szem előtt tartandó, hogy a kiállítás hű tükrön legyen iparunk eddigi fejlődésének. — A kamarai titkár tárgyilagos fejtegetéseit nagy figyelemmel hallgatták a jelenvöltek, lekkes felhívását pedig a kiállításán való részvételre általános éljenzéssel kísérték. A szervezési gyűlésen a vidék nem volt képviselve, ezen csak városunk előkelőbb iparosai vettek részt. A helyi bizottság a következőleg alakult meg: Elnök Babochay György polgármester. A elnök: Blau Lajos cognac gyáros. Jegyző: Halvax Gyula levéltáros. *Tugok Nagy-Kanizsáról:* Miltényi Sándor cipész, Saller Lajos építő mester, Hlaskó János szabó. *Dunca Kálnán asztalos, Gutmann Vilmos a sörgyár r. t. elnöke, Hirschel Ede gépgyáros, Weiser József gépgyáros, Billisis József téglagyáros, Stern Sándor téglagyáros, Bettiheim Gyöz szalma tok gyáros, Sántory Oszcar czelemenigyáros, Kohn Ignac cecetgyáros. Takács József cizmadiás, Muraközy Lajos cizmadiás, Samu József rézműves, Bognár István kályhas, Knauz Ferenc kocsigyártó, Tóth József kovács, Savel János lakatos, Lengyel János asztalos, Csáka Sándor szűcs, Schwarz Mihály szűcs, Halvax Frigyes ká-lapos, Poliak Lipót szappanos, Kaufmann Mór szabó, Mező Lajos szabó, Keller Mátyás cipész, Váldi Géza bádogos, Fialovits Lajos kárpitós. *Csáktornyáról:* Hochsinger Samu cecetgyáros, Bors István szabó, Neumann Samu festő, Sziber János szappanos, Prucsász Alajos rézműves, Hrasztics Matyás cizmadiás, Lukács István ká-lapos, Kerpics Ferenc tazekek, *Perlakról:* Jegyud István kalapos, Bellovari Lénárd timsár, Stefek János kádár. *Alsó Domborúról:* Hirschler Miksa nagy gyáros. *Letenyéről:* Deák József építő vállalkozó, Geröcs József kutspos, Kelenos József cipész.*

— **Helyreállítás.** A nagy-kanizsai kereskedő ifjak önképző egylete által rendezett Jókai t. é. y alkalmával történt felülízetések kimutatásában, melyet a rendező bizottság jegyzője töltött be hozzánk Huckstedt Gocsárd I fti 50 fti járcairal szerepel, mi tévedésen alapszik; ezen tév esakis véletlenségéből került a felülízetők listájában.

— **Szavazati előadás.** R. Kovács Laura magyar recitatornő lapunk múlt számában e hó 21-re jelzett eselyét a kibocsátott műsoros meghívóba cuzzott sajtóhiba folytán 22-en tartotta meg a „Polgári Egyet” termében.

— **Szerkesztői üzenet mint kritika.** Z. K. ellégánké az érdem, hogy a kritikának egy újabb nemét találta fel. Tegnap számában ugyanis a következő szerk. üzenetei olvassuk: P. L. A recitatornőről jót nem írhatunk, rosszat meg nem akarunk írni.

— **Betéréses lopás.** Bucs Szent Lászlón t. hó 15 én éjjel H. L. kereskedő boljárt ismeretlen tettesek kirabolták; az ablakon levő erős Wertheim-lakatot leverték, — az ablakot be-zúzták és azon át hatoltak az üzletbe. Jelenlététven a kapornaki csendőr őrnél, a nyomozás megindított, de úgy látszik: nem helyes irányban, mert eddig a tettesek még kiderítve nincsenek.

— **Jókai jubileum.** A városunkban rendezendő Jókai ünnepély tárgyában tegnap szombaton d. u. 5 órakor Tuboly Victor elnöklete alatt értekezlet tartatott, melyen a képviselőtestület által kiküldött 12 tagú bizottság csak 4 tag által volt képviselve, ellenben a társas, és jótékony egyesületek elküldtek képviselőjüket. Az értekezleten érdemleges határozat nem hozatott a nem véltünk csatlódní, hogy ugyanez lesz az eredménye az ezenlét értekezleteknek is, mert milyen egyöntetű a nagy író iránti lelkesedés, olyan szelhezűdők a bizottsági tagok nézetei az ünnepély módosítás tekintetében. Az ünnepély napjánán. 6 ka van tervezve, melyen a ker. ügyelet társasvacsoráját is tartja.

Minden ember részére fontos

ÚJ TALÁLmány!

Kétségtelenül az angol általános folttisztító szappan a „**RÓZSAVÁL**.”

Használhat a világ legjobb és legolcsóbb folttisztító szere,

s ajánlom, hogy egy házban sem hiányozzék E folttisztító szer előnye a többi hasonló gyártmány fölött, hogy még kocsikenőcs-, kátrány-, olajfoltok és izadmány-foltokat, — általában minden foltot, — eltávolít anélkül, hogy az néhány nap múlva ismét látható volna.

De rendkívül olcsó ára is (20 kr. drbja) bizonyára mindenkit arra fog indítani, hogy e szerrel ruháit, szőnyegait, bútorzöveleit stb. hosszú ideig tiszta és használható állapotban tartsa. (439)

Kapható: minden ismertebb fűszer-, rövidáru- és vegyes-kereskedésben. — Nagy-Kanizsán: Fesselhoffer József és Kreiner Gyula uraknál. Csáktornyán: Strahia Istv. és Heinrich Miksa uraknál. — Kaposvárott: Pollák József urnál.

HIRDETÉSEK.

Tea, rum, cognac, kávé.

Kovács és Mezey tea- és rum-kereskedők

ajánlják saját londoni és spanyol ügynökségeik által díszes importált elsőrendű és válogatott *China*, és *Orosz* kávékat tea-nemeket, valamint hamisítatlan jamaikai rumot, utóbbi érhetetlen minőségű *Braxillai* rumot

Francia és belvidői **COGNAC** azakla a legkedveltebb cségekkel.

Kávé válogatott minőségekben 4°, kilós postacsomagokban bárhol díjmentesen. — Kimerült árjegyzék kívánságra díjmentesen. — **BUDAPESTEN:** Főutalot és iroda: Dorottya-utca 13. sz. Vlak-halot: Kerepesi-ut 6. sz. azelőtt Bihar Antal. — *Dreher Antal* kedélyes árfőnöke palackokrének felírásaitól.

Figyelmeztetés. A n. é. közhírtó a saját érdekelten figyelmeztetjük, hogy bevásárlásánál mindig csak előrangú megbízható cségekben forduljon és magát hangatos és olcsó árakkal csábító hirdetések által tévára ne vezesse. 509 8 -

Videki rendelvények pontosan postán vagy vasúton kiadhat szerint küldetnek.

A „**BUDAPEST**“ képes politikai napilap, Kossuth nyilatkozata szerint

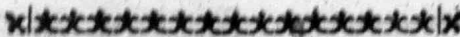
egyetlen függetlenségi napilap.

Megjelenik naponta 10.000 példányban.

Előfizetési árak:

Egy évre	12 frt.
fél évre	6 „
negyed évre	3 „
egy hónap	1 „

Mutatványszámot bárkinék ingyen küld a „**BUDAPEST**“ kiadó-hivatala: Budapest, Sarkantyú-sz. utca 3. sz. 474 -7.

Hirdetmény!

Ő császári és apostoli királyi felségének legelőbb elhatározása folytán szennel megidőltük a **XVII. magy. kir. államsorsjáték**

melynek tiszta jövedelméből a magyar nemzeti színház nyugdíjintézete két tízezerbeli, a magyar gazdaságszervező, orvosi egyesülete, a gyógyult elmebetegok segélyező egyesülete, a budapesti gyermekbarát egyesület, a m. kir. vagyontalan állami hivatalnokok önégyelői és árvái részére létesítendő alap, a kolozsvári „Mária Valéria” árvaház, a szatmárnagyfalvi nagykereskedelmi pártiskola, a magyar képzőművészek nyugdíj alapja, a Zágrábban létesítendő Horváth-Észkayon országos javítóház egyenként egy tízezerbeli fog részvételre. — E sorsjáték összes 3282-ben megállapított nyeresései az alább következő játékterv szerinti 160,000 forintra rúgnak és pedig:

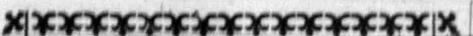
1 nyeresemény	60,000 frt	2 nyer. egyenként	2,000 frt
1 „	15,000 frt	4 „	1,000 frt
1 „	10,000 frt	20 „	500 frt
1 nyeresemény	5,000 frt	50 „	100 frt
1 „	4,000 frt	200 „	50 frt
1 „	3,000 frt	3000 „	10 frt

az összes nyeresemények kétszázszázban fizetotnek ki.

A húsd visszavonhatlanul 1893 DECEMBER 28-án Budapesten törökül.

Egy sorajegy ára 2 firtal o. é. van megállapítva. Sorajegyek kaphatók a lotto-igazgatóságnál Budapesten (Post fővárosi felosztás), a havá a megrendelt ára postautalvány mellett előre beklüldendő, valamint lotto, sós és adóhivatálnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur”-nál és minden városban és nevetségesebb helységben — felállított egyébb sorsajegyárlók közegül. 505 8 - Budapest, 1893 aug. hó 1-án.

M. kir. lotto-igazgatóság.

Erdei fenyő

499 VAGY

Fenyő-tobozokat

vaggon rakományszám vesz

JUL. STAINER

mágkifejtő intézet és magkereskedése

Bécsújhelyen.

CACAO-CHOCOLAT

MAESTRANI

St. Gall (Luisse.)

Olcsó árak. Könnyen oldható KAKAO. — Legfinomabb minőség.

Köhögés

ugy bármely hürüto betegsége a légszónak, gégeinek, tüdőnek, továbbá légzési nehézség, mellűség, asthma, elnyáklásodás számár és tojtóköhögés, csiklandozás a nyálka hártjának kezdődő gümö kör a legjobban és gyorsan távolíthatnak el az évek óta bevált valódi a orvos rendelre készíteit és az orvosok által ajánlott:

Szent-György-Thea csomagja 50 kr. és Szent György hurut por dobozza 50 kr.

pontos orvosi használati utasítással, sikere már néhány nap után látható.

Két csomagnál kevesebb nem küldetik szét. Postai küldésnel — beleértve a csomagolás és szállító levél — 20 krral több. — A mezrenideléek egyenesen: 493 28-

Szt. György gyógyszerár BECS, V. Wimmergasse 33. intézendők.

COGNAC

Czuba-Durozier & Co.

francia cognacgyár

PROMONTOR.

Vendéglátóság

Buda és Blochmann Budapest és Bécs.

Mindenhol kapható.

KLYTHIA ZSIR HAJPOR

a hór szőpítésére és simosítására,

legelőkelőbb szőpéki, bál és társalgó hajpor,

— fehér, rózsaszín, és sárga —

— vegyileg analízált és ajánlva Dr. Fohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben. —

325

Ellamerő levelek következő urnóktól:

Walter Barolta, cs. kir. ud. színház Bécs.

Beeth Lola, cs. kir. ud. opera énekes Bécs.

Schlöger Antonia, cs. kir. opera énekes Bécs.

Fálmay Ilka, színház a cs. kir. színház Bécsben.

Göblen Helena, színház a szent népszínház Bécsben.

van Dyck Emma cs. kir. ud. opera énekes Bécsben, stb.

Egy doboz ára 1 frt 20 kr.,

— Utánvétellel vagy az összeg előleges beklüldése után küldetik. —

Kapható a legtöbb illatszert-, gyógyszer kereskedésben és gyógyszerárban.

Taussig Gottlieb

Szenn szőpéki szappan a illatszertgyár.

Főraktár: BECS, I. Wollzeile 8.

Vendéglősök és BIRTOKOSOK

FIGYELMÉBE!

Készletünk túlbősége folytán á frt 11.- áruljuk eredeti dalmát fekete boraink hektoliterjét a körös-krizevaci vasuti állomásra szállítva. 452 12-

A BOR VALÓDI- és JO MINŐSÉGEÉRT szavatolunk!

Minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Breyer Sándor és fiai
bornagykereskedők,
Körös-Krizevac.

Csúz és kőszvény

cauzos fejt és fogszaggatások, ütési és ficamodási, valamint fagydagánatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevű gyógyszer, melynek üvege 50 kr vagy egy írtért minden gyógyszerárban kapható. A Reparattorral a Rökus-korházban 136 esetben tétett kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el.

Vérszegénység és sápkór

fovábbá gyenge gyermekek erősítésére kitünő hatásu és pompás ízű szer a Tokaji China vasbor mely az országos egészségügyi tanács-javaslatára belügymin. engedéllyel látatott el. Sok rossz utazást létezik, miért is kérem vételnél névaláírásomat követelni Kis üveg 1 frt 80 kr, nagy 3 frt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illatú, kellemes habzása és rendkívüli tartósságánál fogva lett rövid időn kedvelté. 1 darab 50, 3 drb egy dobozban 1 frt 40 kr.

Acatia arcz-crème

rövid pár heti alkalmazásnál pompás úde, gyermeked arczbőr nyerhető. Az arczbőr mindennemű éktelenséget bizon eltvoltítja. 1 üveg ára 1 frt.

A „crème de Marguerite“

az arczbőr táplálására údeán tartására szolgál. Előkelő körökben igen kedvelt. Egy köcsög ára 2 frt.

Ezek gyógyszer-tára a kiválóbb specialitásai, melyek főváros- és országjárta a legjobb hírnévnek örvendnek a postán is küldetnek.

KREIGNER GYÖRGY

gyógyszer-tára a „Magyar Koronához“

507

BUDAPEST, KALVIN-TÉR.

A Richter-féle Tinct. Capsici comp.
Horgony-Pain-Expeller
elnvezés alatt igen jó hírnévnek örvend. Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi kőszvény, csúz és tagszagatásban szenvedő egyéneknek az uton legyen ajánlólag emlékeztetbe hozva. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb házi szer általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.
Csékely ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 i. 20 kr. vagyontalmuknak is lehetővé teszi, ezen kitünő házi szernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony“ védjegyre figyelendő, nehogy utáztatot adjanak, mert csak a vörös Horgonnyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára „az arany országhoz“ Prágában vagy Török József gyógyszer-tárához Budapesten.

Alapítottott 1865. Sörgőnyezim: Dietlott Budapest

DIETRICH és GOTTSCHLIG

oszt. csász. és magy. kir. udvari tea- és rumszállítók és palaczkser nagykereskedők.

Kiviteli pinczék Kőbányán. Iroda és megrendelési hely

Budapest, IV., régi posta-utca 10. szám.

Szállítás vasuton és postán utányt mellett. Finom és legfinomabb tea-fajok kizárólag közvetlen behozatala. Közvetlen behozatali 1. sorú Jamaica rum, francia cognac, francia és hollandi (Erven Lucas Bols) likőrök. Kiválóan ajánlhatjuk utólréhetetlen és 28 év óta közkeveltségnek örvendő tea-vegyítékeinket, mint: Mandarin vegyíték, császár vegyíték, moszkvai vegyíték, király vegyíték, Victoria vegyíték és udvari vegyíték o. é. 3.- frtől 12.- frtlig 1/2 kilonként.

JAMAICA RUM

20, 35 és 70 Centiliter és 1 1/2 litert tartalmazó palaczkokban — 40 krtól o. é. 6.- frtig.

BRAZILIAI RUM

vedjegyünkkel ellátott palaczkokban, 1 1/2 litr. frt 1.25 kr, 70 centiliter frt — 68 kr.

COGNACOK

francia 70 centiliteres palaczkokban 1 frt 20 krtól 12 frtig. Francia cognac saját címkeünkkel és vedjegyünkkel, czégünk különlegessége, 75 centiliteres palaczkokban, 4 krtól 18 frtig. A ezekrebb rendelmények is gyorsan és legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek. Levelező lappal kívánt kimerítő árjegyzékeink azonnal ingyen és bérmentve elküldetnek. Udvari tea és rum kereskedéseink Budapesten.

IV., váczi-utca 18., a korona kávéházzal szemben,
IV., kigyótér, gróf Telcky palota,
VI., Andrássy ut, az opera közelében.

Ismételadók, szállodás és kávéházak részére különös különkedvezmények.

Főraktár: Nagy-Kanizsán: Biach Lipót urnál.
Kis-Czellen: Gayer Lipót urnál.

OPTIKAI INTÉZET
— és —
optikai-mechanikai műhely
J. WALDSTEIN,
alapítottott 1842. BECS, I. Kohlmarkt 20. sz.

szánja optikai cikkek és szerek gazdag raktárát jutányos áron.
Szemüvegek, csipetők és lorgnottek pontosan illesztett üvegekkel 1 frt 50 kr. rőtfele.
Nézőhál látóeszközök számos jó és válasszékos mintában 5 krtól fölfele.
Tábori eszközök a szabadban, kirándulásokra, utazásokra, taví és színházi használatra 12 krtól fölfele.
Szarmeterok az időjárás ólleges meghatározására pontosan kipróbálva és pontosan jelöve 5 krtól fölfele.
Résmérők szobák, ablakok, fűrdők, utazásrészére, lézmerők sth. mind szorosan visszált a jól mutat 50 krtól fölfele.
Bármiféle optikai szer javítása gyorsan és olcsón. Levélbeli megrendelések pontosan és laiküzemelőken teljesítetnek. 600 8-

Szemüvegek irásbeli megrendelése megkönyítást véget kívánatra könnyen érhető vezérfonal küldetnek. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Nem megfelelő tárgyat közzéggel visszaróllunk.
J. Waldstein, optikai intézete BECS I. Kohlmarkt No 20.

Körkemenczék saját jónak bizonyult szerkesztben, a téglák vakolati tégla fedőcserepek nagyban előállítására továbbá a mész és cement égetéshez.
Fedőcserepkemenczék osztrák-magyar szabádalom egyedüli kemencze a fedőcserep és kötélrovátkos csöröp nagyban előállítására.
Kongó téglá égetőkemencze 13816 számú osztrák magyar szabádalom, megszakítás nélkül dolgozó a kőgyágyasok, a padlóteglák, chamottkövek, egyáltalában mindenféle kongóteglák égetésére.
A téglakészítés és cementgyártáshoz mindennemű kemenczék és berendezések.
511

Hotop Ernő agyagiparmérnök
BUDAPEST, V., Váczi-ut 70. sz
(Gutjahr és Müller gépgyára)
és BERLIN W. Kurfürstenstrasse Nr. 122.

Nékülözhetlen minden háztartásban
a **Kathreiner-féle Kneipp maláta kávé**

961 — **rendes kávé ízével** — 52—

201
Azon elérhetetlen előny nyújtja, hogy a pót-kávé mellőzhető, valamint az ártalmas tiszta kávé használatát pótolja; a maláta kávéval **ízletesebb, egészségesebb és ízletesebb** kávé készíthető. Felülmúlhatlan mint pótteák a kávéhoz.

Igen ajánlható nőknek, gyermek- és betegnek.

Utánasoktól óvakodjunk!
Mindenképp kapható. $\frac{1}{2}$ kilo 25 kr.

Sch. Kneipp

Bécs — Hetzendorf, 1893. november hó.

Tisztelt sok évi vevőim részére a puha padlózatok egyedüli lakkozására használt

508 5—

Borostyán-Olaj-Fénymáz-Festék

beszerzését megkönnyítendő elismert kiünő gyártmányom részére: **Nagy Kanizsán FIALOVICS LAJOS** bútorgyáros urndt raktárt létesítettem. A beszerzés itt ugyanazon arak mellett eszközölhető, mint közvetlen náram és mintakártyák ugyan-**itt ingyen** kaphatók. **Hetzendorfi festék, lakk és fénymáz gyár FRITZE O.**

Minden időben használható gyógymód!

Köszvény ellen. Csúz ellen.

WILHELM-féle

köszvény- és csúzelenes

vértisztító-tea

Biztos eredmény! $\S$ Kifűnő hatás!

Külműtve Sidney i világtiállítás 1873
Melbourn i világtiállítás 1880-iki arany érdemmel. 502

WILHELM FERENCZ

gyógyszerésztől Neunkirchen (A. Ausztria)

kiünő eredménnyel ajánlható: Köszvény, csúz, idült betegség, bőrkütségek, kiülő genyedségek, mindennemű támodások, bűjakór, idegbetegülések, aranyér, lehérfolyás, elgyengült léherő, májdaganatok, szorulások, gyomor- és altesti bajok, dugulás skrofula és minden külső és belső fájdalmak ellen. — Naponta érkeznek elismerő levelek.

A legutóbbi 18 év gyógyszereredményéről szóló füzet ingyen és bérmentve küldetik. Egy 8 adagra osztott csomag ára **1 forint**. Hamisítások ellen, a legübb államban bejegyzett védjegyre ügyeljünk.

Kapható minden gyógyszertárban

Főraktár:

WILHELM FERENCZ

gyógyszerésztől Neunkirchen (A. Ausztria).

Kifejezetten „Wilhelm-féle köszvényelleni tea” kérendő.

Eszenciákat

rum, cognak, mindennemű szeszes itatok asztali **h-körök és különlegességek** azonnali elhibazhatóan elkészítésére a legkifűnőbb minőségben szállítok.

Az enfejtől ajánlok 80 fokú, vegyileg tiszta **eszenciát** kellemes ízű borecset és közönséges csetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékelteknek.

Kiváló eredményért kezeskedek.

Arlapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp

Eszenciák-különlegességek gyára.

PRÁGÁBAN. (A. I.)

Megbízható ügynökök kerestetnek.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények

mint azelőtt páratlanok a maguk nemében; három éven felüli gyermekek számára a legkedveltebb karácsonyi ajándék. Ötösöbbrak mint bármely más játék, mivel sok éven át tartanak és még hosszabb idő múlva is kiegészíthetők és nagyobbíthatók. A valódi

Horgony-Kőépítőszekrények

az egyedüli játék, a mely valamennyi országban **osztatlan dicsőretet** talált, és mindnyájuk által a kik ismerik, meggyőződésből továbbajánlatik. A ki ezen, a maga nemében páratlan játék és foglalkoztatószeret még nem ismeri, az hozassa hamarjában az alant jegyzett cég által az új, gazdagon illusztrált árjegyzéket és olvassa az abba nyomtatott felette kedvező bírálatokat. Bevásárlás alkalmával határozottan: **Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrény** kérendő és minden egyes szekrény **Horgony** gyárjeggy nélkül, **mint nem valódi**, keményen visszautasítandó; a ki ezt elmulasztja, könnyen kaphat kevesebb értékű utánozatot. A valódi Horgony-Kőépítőszekrények 35 kr., 70 kr., 80 kr., 9-frt és magasabb áron

a finomabb játékszerüzletekben készletben vannak.

Uj! A Richter-féle Türelmi játékok: **Columbus tojása, Villámhárító, Haragtörő, Gondúz, Pythagoras stb.** Az új füzetek, kettős játékok felette érdekes feladatait is tartalmazzák. Egy játék ára 35 kr. Csak a „Horgonynyal” ellátott játék valódi!

Richter F. Ad és társa.
Első osztr.-magy. család, és kir. szabadsalm. kőépítőszekrény-gyár.
Wien, I. Nibelungengasse 4. Budapest, Nürnberg, Oltan, Rotterdam, London E.C., New-York.

KÖZPONTI SZÁLLODA.

Budapesten, Kerepesi ut és Rottenbiller-
utca sarkán, a keleti [Központ] pályaudvar átellenében.

Ezen legnagyobb kényelemmel berendezett szálloda **villamos világítással, személyfelhúzóval (Lift)** van ellátva és a legmérsékeltebb szobaárak jegyzéke ki van függesztve.

A Központi Szálloda

a központi pályaudvartól 2 percz alatt érhető el, minélőgva kocsit használkann nem szükséges a megérkezés vagy elutazásakor, azonkívül a hozzám szálló vendégeknek legelőszérőbb és legkényelmesebb, ha bűröndjeiket és egyéb poggyászaikat a vasutnáak hagyják, honnét szolgálóm által azt ingyen behozatom. Midőn még a szálloda-ban berendezett **kévdházat és vendéglőt** az utazóközönség figyelmébe ajánlanám, maradtam számos látogatást kérve

mély tisztelettel:
Höllrigl György,
szállodatulajdonos.

506 4

Ajándékok felnőttek és gyermekek részére!

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

KREINER GYULA Nagy-Kanizsán

a n. é. közönségnek szives figyelmébe és pártfogásába ajánlja

a divat és csin legújabb termékeivel

DUSAN FELSZERELT

norinbergi- és díszműáruüzletét,

(főter., — Babochay-féle ház) 512-3

mely kiváló gonddal, a jó ízlésű közönség minden igényének megfelelőleg **teljesen új árukkal** van berendezve

Meglepő szép ajándéktárgyak minden alkalomra.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Gyermekek öröme: Gyönyörű játékok!